

PÁL SZOMI
JÁNOS TOPLAK
ALBERT HALÁSZ
ZSUZSANNA BÁTI KONCZ
LÁSZLÓ GÖNCZ
JUDITA ZÁGOREC-CSUKA
LAJOS VLAJ
ERZSÉBET ROZSMÁN
JÓZSEF VARGA
LAJOS BENCE
SÁNDOR SZÚNYOGH

SZOMI PÁL
TOPLAK JÁNOS
HALÁSZ ALBERT
BÁTI KONCZ ZSUZSANNA
GÖNCZ LÁSZLÓ
ZÁGOREC-CSUKA JUDIT
VLAJ LAJOS
ROZSMÁN ERZSÉBET
VARGA JÓZSEF
BENCE LAJOS
SZÚNYOGH SÁNDOR

Razkrite pesmi *Vers-lelet*

Antologija *A szlovéniai*
madžarskih pesnikov *magyar költők*
v Sloveniji *antológiája*

Razkrite pesmi *Vers-lelet*

Antologija *A szlovéniai*
madžarskih pesnikov *magyar költők*
v Sloveniji *antológiája*

a tanárok e-kompetenciái a kétnyelvű iskolákban
e-kompetence učiteljev v dvojezičnih šolah

Lendava - Lendva, 2013

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

821.511.141(497.4)-194

821.511.141(497.4)-1

RAZKRITE pesmi [Elektronski vir] : antologija madžarskih pesnikov v Sloveniji = Vers-lelet : a szlovéniai magyar költők antológiája / Pál Szomi ... [et al.] ; [avtor življenjepisov Lajos Bence ; prevod v slovenščino Béla Szomi Kralj]. - El. knjiga. - Lendava : Zavod za kulturo madžarske narodnosti = Lendva : Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet, 2013

ISBN 978-961-6232-50-0 (pdf)

1. Vzp. stv. nasl. 2. Szomi, Pál

269195520

a tanárok e-kompetenciái a kétnyelvű iskolákban
e-kompetence učiteljev v dvojezičnih šolah

- Izdajatelj • Kiadó:* Zavod za kulturo madžarske narodnosti, Lendava /
Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet, Lendva
- Zanij • A kiadásért felel:* Lili KEPE, direktorica ZKMN / a MNMI igazgatója
- Urednik • Szerkesztő:* Lajos BENCE
- Izbor pesmi • Válogatta:* Ilona Z. SZEKERES, Béla SZOMI KRALJ
- Avtor življenjepisov • Az életrajzok szerzője:* Lajos BENCE
- Prevod v slovenščino • Szlovén fordítás:* Béla SZOMI KRALJ
- Lektor slovenščine • Szlovén lektor:* Olga PAUŠIČ, Jože KORITNIK
- Oblikovaje • Tervezte:* Peter ORBAN

Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet
Zavod za kulturo madžarske narodnosti

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

Naložba v vašo prihodnost
OPERACIJO DELNO FINANCIRA EVROPSKA UNIJA
Evropski socialni sklad

*Operacijo delno financira Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada
ter Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport.*

*A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap és a Szlovén Köztársaság
Oktatási-, Tudományos- és Sportminisztériuma társfinanszírozásával valósul meg.*

Dragi Bralec!

Namen pričujoče antologije je, da izbrano madžarsko književnost iz Slovenije spozna tudi slovenska literarna srenja.

Prve korake v tej smeri sta naredila že *Sándor Szúnyogh* in *Ernest Ružič*, ko sta izdala zbirko **Naj-Leg**, v kateri je predstavljen izbor njunih zahtevnih, v izvirnem jeziku in v prevodu že objavljenih pesmi.

Drugi in tretji korak je storila *Pomurska založba* med leti 1981 in 1994 z izdajo cikla koroško-prekmurske antologije z naslovom **Sozvočje-Összhang** oziroma z zbirkami, ki predstavljajo slovensko in madžarsko književnost v Prekmurju.

Glavna značilnost tega izbora madžarske poezije iz Prekmurja, ki je plod nepretrganega, petdeset let trajajočega ustvarjanja, je njena legitimna pravica do obstoja. V kolikor lahko za katero koli književnost povemo, da je oblikovalka identitete in krepitve lokalne pripadnosti, potem je ta iz Prekmurja gotovo takšna: obstoja in oblikovanja identitete madžarske manjšine v Sloveniji si namreč brez nje sploh ne moremo predstavljati. Duh tega občutka in truda je potrebno krepiti, k čemur v veliki meri prispevajo tudi pesmi iz te zbirke.

Zato so tokratne besede namenjene antologiji - prevodom v slovenskem jeziku -, eden od ciljev pa je tudi recepcija madžarskih avtorjev iz Prekmurja v slovensko govorečem okolju. Kljub tradicionalno dobrim odnosom s slovensko književnostjo je ostalo še zmeraj nekaj neporavnanih dolgov, ki bi jih radi poravnali prav s to zbirko.

Za poznavalce obeh jezikov bo »ponovno prebiranje« v antologijo uvrščenih pesmi razburljiva pustolovščina, za Slovence, ki živijo z nami, pa bodo pesmi tlakovale pot do presenetljivih odkritij.

Uredniki antologije, katerih pogled je bil pri izboru pesmi uprt v kult rastočega recitatorstva, so izbrali predvsem pesmi, ki opevajo rodno grudo, domoljubje, mednje pa so umestili tudi stvaritve, pri katerih je jezik tekoč in so primerne tudi za deklamiranje. Z vidika tematike pa so s pedagoško podporo lahko priljubljene tudi med učečo se mladino.

Kedves Olvasó!

Antológiánk nem titkolt szándéka, hogy a szlovéniai magyar irodalom reprezentáns alkotásait a szlovén irodalmi közvélemény is megismerje, nem előzmény nélküli.

Az első lépéseket e felé Szúnyogh Sándor és Ernest Ružič tette meg a **Naj-Leg** kétnyelvű kötettel, mely igényes válogatásában közli a két újságíró-költő eredeti nyelven és fordításban is megjelent verseit.

A második, illetve harmadik az 1981 és 1994-ben a *Pomurska založba* kiadónál megjelent **Sozvočje-Összhang** antológiásorozat karintiai-muravidéki, illetve muravidéki magyar és szlovén írókat felvonultató fordítás-irodalmi kötetei.

A jelen válogatásnak, a csaknem fél évszázad termésére a muravidéki magyar költészet létjogosultságát igazoló folytonosság a legfőbb jellemzője. Ha valamely irodalomról elmondható, hogy identitást alakító, a lokális érzést erősítő funkciója van, akkor a muravidékire ez általánosan jellemző: a szlovéniai magyar kisebbség megmaradása, a muravidéki magyar identitás kialakulása nélküle nem lett volna lehetséges! Ennek az érzésnek és törekvésnek a szellemét továbbra is erősíteni kell, ehhez a kötetben található versek is nagy mértékben hozzájárulhatnak.

Szlovén fordítású – antológiáról lévén szó, a muravidéki szerzők verseinek a szlovén nyelvterületen való recepciója is a könyv célkitűzései közé tartozik. Bár hagyományosan jó volt a kapcsolat a szlovén irodalommal, mégis van még törleszteni való. Ezt ezúttal szeretnénk pótolni!

A mindkét nyelvet jól ismerő olvasók számára izgalmas kalandot jelent majd a magyar költők műveinek új „olvasata”, a velünk együtt élő szlovének számára pedig izgalmas felfedező utat.

Az antológia szerkesztői – tekintettel az időközben kialakult versmondói kultuszra – főleg a méltán népszerű szülőföld és a hazaszeretet témakör olyan alkotásait is bevalogatták a kötetbe, melyek jól mondhatók, esetenként szavalhatók, s témájuknál fogva kellő pedagógiai támogatással a tanuló ifjúság körében is méltán lehetnek népszerűek.

Poleg novodobnih poganjkov vsebuje trenutni pesniško-literarni »prerez« tudi nekaj »zimzelenih« besedil, katerih pronicljivost in svežina nista zbledeli, kljub temu da so od nastanka minila že tri in pol ali celo štiri desetletja (L. Vlaj: Drága föld /Draga zemlja, J. Varga: Vallomás / Priznanje, S. Szúnyogh: Halicánumi üzenet /Sporočilo iz Halicanuma).

Na ta izbor glejmo kot na svojevrstno množično predstavitev prekmurskega madžarskega pesništva, v katerem lahko ne glede na obdobje najde pesem zase prav vsak ljubitelj poezije. S pomočjo razumljivega in celostnega prevajalskega dela pa se bo morda izkazalo tudi to, kje pravzaprav se nahajajo stične točke in smerokazi za prihodnost te izredno pestre poezije, ki črpa vsebino iz skupne preteklosti in evropske zapuščine.

Urednik

A jelen költői-irodalmi „keresztmetszet” a friss hajtások mellett néhány „örökzöldet” is tartalmaz, melyek a keletkezésüktől eltelt 3,5-4 évtized alatt sem veszítettek frissességükből (Vlaj L.: Drágaföld, Varga J.: Vallomás, Szúnyogh S.: Halicanumi üzenet), gondolati erejükből.

Tekintsük ezt a válogatás a muravidéki magyar költészet sajátos seregszemléjének, melyben – kortól függetlenül –, minden verskedvelő megtalálja a maga versét, az értő, minden részletre kiterjedő fordítói munka nyomán pedig talán arra is fény derül, hogy hol vannak ennek a rendkívül változatos, a közös múltból és az európai hagyományokból táplálkozó sokszínű költészetnek a kapcsolódási pontjai, jövőbe mutató irányai.

A szerkesztő

Seznam avtorjev

PÁL SZOMI	12
JÁNOS TOPLAK	20
ALBERT HALÁSZ	24
ZSUZSANNA BÁTI KONCZ	40
LÁSZLÓ GÖNCZ	56
JUDITA ZÁGOREC-CSUKA	70
LAJOS VLAJ	80
ERZSÉBET ROZSMÁN	84
JÓZSEF VARGA	86
LAJOS BENCE	124
SÁNDOR SZÚNYOGH	202

A szerzők

SZOMI PÁL	13
TOPLAK JÁNOS	21
HALÁSZ ALBERT	25
BÁTI KONCZ ZSUZSANNA	41
GÖNCZ LÁSZLÓ	57
ZÁGOREC-CSUKA JUDIT	71
VLAJ LAJOS	81
ROZSMÁN ERZSÉBET	85
VARGA JÓZSEF	87
BENCE LAJOS	125
SZÚNYOGH SÁNDOR	203

PÁL SZOMI

Pesem žanjcev

Ravnina valovi kot morje,
dneve občudoval bi to obzorje,
poletje vzpenja se v klasje.
lepše od Pariza so naše
vasi in poljane.

Tu ni vetra, ki poljublja,
le izsušena rečna struga,
strašljive vrbe rumene,
med vami iščem zavetje
in temne sence.

Zublji vročine cvrejo
opotekajočo zemljo,
glasnih traktorjev bobnenje
razživelo je življenje
pesmi jeklene.

Lep, močan, smejim se soncu,
lebdim na mlatilnem stroju,
ko naša hrupna pesem strmoglavi,
do smrti tu bomo ostali,
za vedno žanjci.

SZOMI PÁL

Aratódal

A róna hullámzó tenger;
csodálni tudja az ember.
Kalászba szökken a nyár is.
Nekem szebb, ákar a Páris,
szülőfalum.

Hozzánk nem jár csókos szellő,
folyónk - kiszáradt sellő.
Sárga, rejtelmes füzesek,
rátok nem lelve keresek,
árnyékokat.

Égve hull ránk a nagy meleg –
földünk meg tétován remeg,
traktor, a dübörgő élet,
körülötte zsongva éled,
acél dalunk.

Erősen, nevetve, szépen
Lengek az aratógépen.
Zudulva száll el a dalunk,
de mi itt örökké maradunk,
aratóknak.

PÁL SZOMI

Darilo za 8. marec

Delovne ročice
odpočij si, draga mama,
če znal bi, bi me zibala
moja roka sama.

Vrzi stran vse skrbi
z nagubanega čela,
pusti, da danes-jutri
tvoj sin zate dela.

Sive lase ti zaliva
polno solznih kapljic,
kljub temu si zame lepša
od vseh vilinskih pravljic.

Naj izriše radost
otročkih rok tisočero,
na licu skromne mame
njih božanje veselo.

SZOMI PÁL

Márciusi ajándék

Dolgos munkáskezed
pihentesd most anyám.
ha tudnám, a bölcsőm
egymagam ringatnám.

Ne gyűjtsed a gondot
ráncos homlokodon,
hiszen maholnap
én érted dolgozom.

Szemedben már könny van
és a hajad őszül,
mégis szebb vagy nekem
száz tündérmesétől.

Százezer gyermekkéz
boldog simítása
írjon ma örömet
szerény anyám arcára.

PÁL SZOMI

Ljudem - ?

(na poti k večnemu pokoju)

Si predstavljate malega oslička,
ki se je od mame naučil i-a?

Ko odraste v svojo usodo
jo brcne s poti, ker mu je v napoto.

To zgodi se učiteljem ne glede na to,
a sejali so dobro ali slabo.

SZOMI PÁL

Emberekhez - ?

(Nyugalomba vonulásom alkalmával)

Láttatok a szamár csacsiját?
Anyjától tanulta z iá-t.

Később félrerúgja azt, hát
miért foglalja el az útját.

Így járnak mind-mind a tanítók;
akár rosszak voltak, akár jók.

PÁL SZOMI

Veliko pranje

(V času moje bolezni)

Z vodo, ki teče iz sijoče pipe,
operem z rok sledi umazanije
-vse lažne stiske odtujenih rok.
Kako pomirjen živel bom poslej.

SZOMI PÁL

Nagymosás

(Betegségem idejéből)

Fényes csapból folyik a víz.
A kezemből lemosok vele minden szennyet –
a hamis kézfogásokat.
Mennyivel könnyebben élek ezután.

JÁNOS TOPLAK

Jaz-pesmi

I.

ne potrebujem vaših pohlevnih znamenj
dovolj sem samemu sebi mojster
in ne bom padel na kolena pred mojstri
niti poljubljal rok komur koli
pred nikomer se ne bom plazil
ne poznam hvaležnosti do groba
raje sprejemem vlogo slabega fanta
in si upam vsakega mlajšega brata
učiti biti iskren, biti drzen,

takšen ko si sajav znotraj navzven
sajav si sajav bodeš zato da
prekrižaš pesti
z učitelji in dobrohotneži
in morda je to prav vse
kar jaz, skromni ničel lahko naučim druge
in to je moj mrtvaški prt zanj moje veliko
srce v mraku utripa

II.

otožno glavo
naslanjam na stisnjeno pest
poslušam utripanje podivjanega srca
poslušam monotono uspavanko smrti
stojim med njima na sliki
z moje desne dobra
z moje leve zla usoda
tako obsedimo večkrat
mi, trije dobri prijatelji
tudi tedaj ko sem utelešenje radosti

Én-versek

I.

nincs szükségem mások szelíd intésére
elég vagyok önmagam mesterének
s nem hajtok térdet mesterek előtt
nem csókolok kezet senkinek
s térden csúszni sem szeretek
nem is tudok én sírig hálás lenni
inkább a rossz fiú szerepét vállalom
és öcséimet az őszinteségre
tanítani merészelem, hogy merjenek

olyanok lenni, amilyenek
ha kormos vagy belül, kívül is kormos légy
és körmös, hogy meg tudj verekedni
ha kell a tanítókkal s jóakarókkal
ez tán az egész tanításom
és még mindig szerény senki vagyok
ez a lepel, melynek homályában
nagy szívem kerepel...

II.

bús fejemet
ökölbe szorított kezemre támasztom
hallgatom bolond szívem vad kereplését
és a halál monoton altatódalát
közéért én állok a képen
jobbról a jobbsors
balról a balsors
így ülünk mindig
mi, a három jóbarát
még akkor is, ha maga a megtestesült
vígság vagyok

JÁNOS TOPLAK

Ne maram

ne maram kar se razleze
ničesar kar preveč je zamegljeno
pasti – slepčevo temo
pekoče – če je pretirano
vse, kar je preveč zračno
ne maram, kar je premočno meni
ne-maram skoraj nič
niti sebe v sebi
a vendar
predal se ne bi
stopil se ne bi
z množico kot brezimeni
bil opran v splošnosti
se oprinem
in koreninami oklenem
svojega jaza podobe
kaj sem kdo sem?
se je vredno za to kar sem boriti?
pred razpadanjem-taljenjem očuvano-rešiti?

TOPLAK JÁNOS

Nem szeretem...

nem szeretem a túl terjengőset
semmiből sem a túl homályosat
a vaksi sötétet - a csapdát
a csípősét - ha túlzás
a túl levegőset
s a nekem túl erőset
azt se szeretem
nem-szeretek szinte semmit
magamat se
és mégis
meg nem adnám magam
be nem olvadnék
névtelenül a tömegbe
el nem mosódnék
az általánosban
ragaszkodom
minden gyökeremmel kapaszkodom
az egyénihez ami vagyok
de mi vagyok ki vagyok?
érdemes-e
azért ami vagyok -
küzdeni?
azt a széthullástól-beolvadástól
óvni-menteni?

ALBERT HALÁSZ

Štorkelj še ni

(Spomin na Vlaja Lajosa)

čemu
se štorklje niso vrnile
dasiravno
mineva pomlad
od tedaj so
nemirne naše minute
saj lahko iznenada treščijo
iz višav
sem
v blato
nad močvirji
se prebijejo k nam
kot vetrovi
ki preganjajo dneve
čuvarji oblakov trstja
ki gredo brez slovesa
sedeč na razoranih nasipih
tega niti opazili nismo
prelomljeni nasip
tako kot vi
ne razume
privlaka poplavljene Mure
in čemu vleče k sebi
ravno vas
ki iz srca sovražite
to zemljo
a obožujete
rjavost plešastih dreves

HALÁSZ ALBERT

A gólyák még nem

(Vlaj Lajos emlékének)

A gólyák
miért nem jöttek vissza
pedig
már elmúlt a tavasz
Azóta
nyugtalan minden percünk
váratlanul lecsaphatnak
a magasból
itt
sár
mocsár fölött
napokat hajtó
nádfelhőket őrző
szelek
felénk törtettek
búcsú nélkül mentek el
a szétszakított gáton ülve
észre se vettük
csak az áttört gát
és ti sem értitek
a kiöntött Mura
miért vonz magához
titeket
kik szívből gyűlölitek
e földet
imádjátok
a kopasz fák barnaságát
e rögben

v tej grudi
morda
nasip sezidati bom dal
za vaše duše
za vaše otročičke
za naraslo vodo
za trstje
prenovil raztrgani nasip
da z njim zakrpate
svoje nemirne duše
da pahnete v pozabo vse
tudi staroste
ki pustile so nas tu
z videnji
ki jim niste sledili
preko nasipa in še čez
ker prerokovali so
hiše iz zemljine
selitev štokelj
neminljivost vode
in omejite
močvirnato prst
ki vdihnila je dah
v vaše hiše in živote
preko nasipov
utrla ljudstvu
pot v svobodo
da se kot tujci
vrnejo domov
a štokelj še ni

tán
s gátat építetek belőle
lelketeknek
gyermeketeknek
a nagy víznek
meg a nádnek
a szétszakított gátat újraépíteni
újra zilált lelketeket
foltozzátok vele
megfelelkezve mindenről
meg az öregekről
akik itt hagytak bennünket
jóslataikkal
miért nem követtétek magatok
a gáton is túlra
mert megjósolták
a vályogházakat
a gólyák vándorlását
a víz örökkévalóságát

ALBERT HALÁSZ

Bil sem in bom še

kar štrli iz mene
ni vrh ledene gore
to je neznatni drobec prahu
snežinke ki se topi
stkanost prašnih kristalov
s pepelom
seže od začetka časa
seže do konca časa
a le za trenutek
samo do minevanja
samo do taljenja
kar je vidno
iz mene štrli nevidno
očem skrito
samo duši srcu
čustvu razumu
obstoju obstajam
bil sem in bom še
prah iz praha
nebo iz neba
poglej me dobro
tam sem bil tam bom
kjer rodi se dež
kjer rodi se prah
to je vidno
kar je nevidno

HALÁSZ ALBERT

Voltam s leszek

Ami látszik belőlem
az nem a jéghegy csúcsa
az egy parányi porszem
az egy olvadó hópehely
hamú s por
kristályok szövetsége
létezik az idők kezdetétől
létezik az idők végeztéig
ám mindössze egy pillanattig
csak az elmúlásig
csak az olvadásig
ami látszik belőlem:
az láthatatlan
szemnek láthatatlan
csak szívnek léleknek
értelemnek érzelmeknek
létnek létező
voltam s leszek
porból por
égből ég
nézz meg jól
ott voltam ott leszek
ahol születik az idő
születik a por
ez az mi látszik
s ez mi nem látszik

Sablja in vinski jahač

najresneje potrebujemo besedo resnice
ukaz ukazu
ptiča zlatega zaprtega v kletko
pesem za recitacijo besedno ponižanje
svarilo in vzklik
čim večji
ah in oh zaljubljeni blišč
medeni kolač sijočih narcis
govorce ovenčane govorne stroje
a bogaboječih somrak je blizu
rušenje malikov
barbari
barbari
bari
mladeniči ustvarjeni za poljube
zmešnjava zmeda vse
kar vam ni ljubo
bliža se zaton sveta
apokalipsa divjega jezdeca
v oklepu lastne golote
zajahal bom lesenega konja
opasan s plamenečo sabljo
s kijem ki drobi kosti
da smrt bo na ramenih smrti
tisti ki obsojate
klicatelji prekletstva
sedaj se mrači
dolga noč je pred nami
temna ponekod peklenško vroča
kot dolg poljub
kot mraz ki leze v kosti

HALÁSZ ALBERT

Kard és borlovag

igaz szó kell amolyan komolyan
parancsra parancsra
kalitkába zárt aranymadár
programvers kell szógyalázat
intelem és felkiáltás
minél nagyobb
jaj és óh és szerelmes máz
mézeskalács tükrös nárciszoknak
koszorús szószólóknak szájgépeknek
ám közel a félszistenek alkonya
a bálványrombolás
ki mellé álltok hé akkor
barbárok
borbárok
borbárok
csókra termett szájú nárcisz ifjak
zagyvaság és káosz minden ami
kedvetekre nem való
ám közel világotok alkonya
az apokalipszis vad lovagja
meztelenségem páncéljában
falóra ülve jómagam is leszek
hatalmas tüzes karddal
csontokat törő buzogánnyal
a halállal vállvetve maga a halál
most átkokat kiáltok
most ítélezők
alkonyodik
hosszú éjszaka készül
sötét és hol pokolian forró
akár a csók
hol csontig ható fagy

ALBERT HALÁSZ

Luč ne ostaneš

kaj ostalo bo od tebe razen humusa ali še manj
drevo strohni še skala v prah razpade
železo še železo je dobro samo za rjo
ščurki v temi te okradejo za besede
ko bi le zasvetila luč, zasvetila končno

kaj ostalo bo tebi razen spominov ali še manj
v senci krošnje ob cesti počil si ničkolikokrat
kolikokrat počil bi še lahko
če obstajala bi cesta in senca drevesa
če počiti bi se dalo

kaj ostalo bo tebi razen počene skale ali še manj
po navadi nemi ščurki iz teme
razkropijo se v soju zanetene svetlobe
ko bila bi luč ko le vnela bi se ta uboga luč

kaj ostalo bo kaj postaneš iz preostanka besed
rabelj za ščurke luč temo minljivost
ali pa obnemiš brez besed obnemiš
ostaneš brez besed le luč luč luč naj zasveti

Nem maradsz fény

mi marad belőled humuszon kívül vagy még annyi sem
elkorhad a fa szétporlad a szikla is
a vas a vas is csak rozsdának jó
szavaidat csótányok lopkodják szét szép sötétben
csak fény gyúlna csakfény gyúlna már egyszer
mi marad neked emlékeden kívül vagy még annyi sem
útszéli fa árnyékában megpihentél hányszor
hányszor megpihenhettél volna
ha lett volna út ha lett volna fa árnyéka
ha megpihenned lehetett volna
mi marad neked meghasadt szikla vagy még annyi sem
szótlan csótányok a sötétben
hogy jobb híján szétszaladjanak lámpagyújtáskor
csak fény gyúlna nyavalyásfény végre
mi marad mi maradsz megmaradt szavaidból
csótányirtó fényirtó sötétirtó múlásirtó
vagy szótlan szótlan maradsz szótlan
szótlan csak fény fény fény gyűljön

Navadno sporočilo iz steklenice: Pismo vladar(je)m

Če je v taboru notranji nemir,
če so tu uničujoče zunanje sile,
obleganje pa traja od otroštva naših dedkov,
če nam vbijajo v glavo,
da ne ravnamo tako, kot bi bilo potrebno,
da ne stojimo, kot bi za stvarmi morali stati,
da ne izgovorimo, kar povedati je nujno,
da ne pišemo, kot pisati bi znali,
na splošno trdijo,
da nismo takšni, kakršni morali bi biti,
četudi je vse to resnica,
tu smo bili,
tukaj smo,
tu ostanemo,
ker ubraniti moramo poslednjo utrdbo,
da iz preluknjane lonca
srž (juha) ne odteka,
in čakamo spoštljivo,
da taisti, ki jim nudimo varen spanec,
oskrbi nas s hrano in strelivom,
ne bi škodilo, da povrh še z vinom,
-tudi zanj imamo žlahtne besede!
nasploh hvala, da lahko z Božjo pomočjo
obstajamo in sporočamo:
ostanemo in obstali bomo.

*Postscriptum:
Pisali bi še o marsičem, a naše izsušeno pero
je primerno le za puščico, ki vse rani,
plačanci pa ne nadomestijo vrlih vojakov
in huzarjev viteških.*

Palackposta, címként jobb híján: Levél az uralkodó(k)hoz

Még ha belső széthúzás van is a táborban,
még ha külső romboló erők is vannak,
és tart az ostromállapot még öregapáink gyermekkora óta,
még ha fejünkre olvassák is,
nem cselekszünk úgy, mint ahogy cselekednünk kellene,
nem állunk helyt, ahol helyt kellene állnunk,
nem mondjuk ki, amit ki kellene mondanunk,
nem írunk úgy, mint ahogy írunk kellene,
tehát és egyébként is,
nem vagyunk olyanok, mintamilyennek lennünk kellene,
még ha ez mind igaz is,
de itt voltunk,
itt vagyunk,
és itt maradunk,
mert ezt a végvárat is védeni kell
nehogy kilyukadjon a fázék
és kifolyjon a leve(9)
de tisztelettel elvárjuk,
hogy akiknek nyugodt álmot biztosítunk,
ellássanak bennünket lószerral és élelemmel,
de a bor sem árt ha van
- szavaink vannak nekünk is! -
egyébként köszönjük, Isten segédelmével
még megvagyunk és üzenjük:
maradunk és megmaradunk.

*Postscriptum:
Írtunk volna mást is, de pennánk kiszáradt,
majd lesz belőle sebet ejtő nyilvessző,
a zsoldosokkal semmire sem megyünk,
annál többre jó katonákkal, vitéz huszárokkal.*

ALBERT HALÁSZ

Alternativa

želja po stokanju ni zadostna
povej povej izgovori že enkrat

a sem si kdaj želel
to kar bom udejanjil

naj bom pljunek sline v ustih
naj bom cestni prah nabreknjen v blato
naj bom gorka plesen na hlebu
naj bom krvava trska v dlani
naj bom nikoli izgovorjena beseda
a naj bom da ne bi ne bil

HALÁSZ ALBERT

Alternatíva

a nyögni akarás nem elegendő
mondd mondd mondd ki

kívántam-e már valaha
mert most megteszem

legyek kiköpendő nyál a szájban
legyek sárrá dagadó útszéli por
legyek keserű penész a kenyéren
legyek véres szálka a tenyérben
legyek soha ki nem mondott szó
de legyek nehogy ne legyek

Kar je moja pesem

ni drugotno
od sprejemanja vloge
za to
ali ono
ko ležem pod kožo
(s v koži) skrivam
jo znotraj napenjam
kot otekline
v ustih
nemirno okušam
glasove stavke
odmerim solze
krčevite gibe,
brez popuščanja mimiki
odmerim molitve
ni drugotno
od sprejemanja vloge
za to
ali ono

mi leze pod kožo
in (v koži) uklene
nabuhlost me utesnjuje
premetava
položi v usta
dene v usta
vzame v usta
moje glasove
njene glasove
moje stavke
njene stavke
mi odmeri solze
svoje
tvoje
krčevite gibe
krčevite premike
brez milosti
ne odmeri moje molitve
svoje molitve
svoje mimike-moje mimike

Ami a versem

nem más ez
szerepvállalás
hol ennek
hol annak
a bőre alá
(a bőrébe) bújok
belülről fészítem
csupa dudor
a fészkelődés
számba veszem
hangjait
mondatait
adagolom könnyeit
görcsölt mozdulatait
nem kímélem mimikáját
kímérem imáját
nem más ez
szerepvállalásnál
mert hol ez
mert hol az

bújik a bőröm alá
(bőrömbe)
fészít
dudorít a fészkelődés
számba veszi
szájába veszi
számba teszi
hangjaimat
(hangjait)
mondataimat
(mondatait)
adagolja könnyeimet
könnyeit
könnyeidet
görcsös mozzanatok
görcsölt mozdulatokat
nem kíméli
ki nem méri imámat
imáját
mimikáját mimikámat

Sporočilo

rada bi se ponovno rodila v Aziji
ponovno rodila tam
od koder smo krenili

novemu začetku naproti

rada bi se ponovno rodila da kljubujem
umiranju na kolu in grmadi
naspluh vsem oblikam smrti

ubijala bi za osvajanje in gradnjo domovine
čvrsta sem kot kosa travnikov in prenesla bi
vse tempe končnice in oznake
izvirne stavke in vse druge kreposti

sedeč na konju držala bi govore
in prisluhnila bi mi
ker želeli bi slišati taisto
kar imam povedati
poslušali bi me moški
s kitami v lasih
saj besede zvenijo zaradi vas

res je da z mene visi koža
opraskala bi se tudi
a jahači so že krenili
na konje na konje
kreniti je treba
kreniti je treba
kreniti

Üzenet

szeretnék visszaszületni Ázsiába
visszaszületni oda
ahonnan elindultunk

hogy újra kezdhessük -

szeretnék
visszaszületni karóbahúzás
máglyahalál és egyéb

halálok ellenére is
ölés honfoglalás és építés
rétek kasza erős vagyok és bírnám az iramot
új ragokat és jelzőket

és tömondatok még nagyobb szilárdságát
lovon tartanék beszédet
hogy hallgatnátok
mert azt szeretnétek hallani
amit mondok
hallgatnátok befonott hajú
férfiak hallgatnátok

mert értetek is szól
igaz lóg rajtam a bőr
vakarózni is kéne
már nyergeinek az indulók
lóra lóra
indulni kellene
indulni kellene
kellene

ZSUZSANNA BÁTI KONCZ

Stebelce na tvoji dlani

Okus vetra so mi odvzeli
hotenja moja v blato spremenili
hotela sem pšenico
ne pa ob sušnih poljih zreti v dejstvo
da je ženska močvirje

V vetru polnega okusa
dišečem kot dišeča je otava
zaplavati v pogubo sem hotela
biti v dlani kakor majhna trava
ki se s senom kopice v eno sklada

Potovati daleč stran v daljavo
kot je daleč voz Veliki
če vprašanje na raketi
pošljejo za mano
nihče ne najde me le ti

Bila sem stebelce na tvoji dlani
spremenil si me v zeleni travnik
okus vetra bova poiskala
na Velikem vozu pripeljala
predno odplakne ga deževje

Egy szál fű a tenyeredben

Elvették a szélnek ízét
iszap lett az mit akartam
pedig nekem búza kellett
nem kiszáradt mezők mellett
nézni hogyan nő a mocsár

Ízes szelet akartam én
szagos legyen mint a sarjú
megfürdeni beléveszni
tenyerében egy szál lenni
boglyában így eggyé lenni

Lenni mint a Göncölszekér
elutazni olyan messze
majd ha küldenek utánam
rakétára szerelt kérést
ne találjon meg más csak te

Tenyereden fűszál voltam
rétet csináltál belőlem
megkeressük szélnek ízét
meghozzuk Göncölszekéren
mielőtt még jön az eső

ZSUZSANNA BÁTI KONCZ

Razglednica iz Lendave za mojo mamo

A vidiš popotnik
tu je HALICANUM
poln bitk in cest
čas se je ustavil
še mi smo takšni
kot bil je mali človek
sredi rimske vojske

tu človeku malemu
gorice rodijo vino
ki preizkus moči je

a ko je jutro mimo

mimo
je rimska gospoda
ne sonce ne mesec
ne svetita kot oni
VOJSKA
vedi da slabi vetrovi
ustavili so moja pisma
in ako si živa mati
povej povej mi
zakaj je treba
umreti za neznano

Lendvai képeslap anyámnak

Látod-e utas
ez a HALIKÁNUM
csatasorok és utak rengetege
az idő nem változott
és mi is csak olyanok vagyunk
mint akkor a római seregek
kicsi embere volt

a kicsi embereknek itt a hegy
szőlőt és bort teremve
rajta próbálja erejét

de reggelre

reggelre
a római urak továbbmentek
se nap se hold
nem olyan ragyogó
mint ők
a HADSEREG
postát most nem küldök
rosszak a szelek
ha még élsz anyám
mondd meg nekem
miért kell meghalni azért

zakaj strahove
do mimoidočih zemljanov
na poti do Halicanuma
si zatajila

sedaj ko vsak rešuje
le svojega in svoje
od svetih vrednot
ki jih učimo
le drobtine so ostale

amit soha nem ismertem
mert nem mondtad meg
mi a félelem
egy halikánumi úton
szemben jövő földivel

most amikor ki-ki
a magáét menti meg
és a tanított és csinált
szent igénkből
alig maradt meg valami

Rebellio II

tako malo mi trezni ponujaš, gospod,
da znova in znova podam se
v neumno opojnost
zakaj je tvoja volja, da kdor bistrumno
živi življenje, na ramenih nosi breme
tujih radosti
predmet posmeha
zakaj, gospod,
kaznuješ nas in mene
ki verjamemo v vstajenje
dobro slabo in druge obljube
zakaj mi to delaš, gospod,

zakaj potiskaš me v vojno, otroke imam
leta me še niso načela
a vekam kot ostarela starka
zakaj si me zapustil, gospod,

četudi si mi dal bore malo
sem verjela vate in v cilj, idejo
zakaj mi to delaš, vsemogočni gospod,
z mano, ki sem tvoj vojščak željan življenja
otroke imam
majhne otroke, otročičke
pa še zate bi lahko živela

a tako pomanjkljiva sem jaz
ali tako pomanjkljiv si ti,
gospod,

Rebellio II.

oly keveset adsz a józansággal, uram
hogy újra és újra kísért az ostoba mámor
miért rendeléd úgy, hogy ki példás ésszel
próbálja élni halandó létét és viseli
mások terhének örömét
azon röhögnek
miért, uram
miért büntetsz engem és minket
akik hiszünk a jó és a szép feltámadásában
és egyéb ígéretekben
miért teszed ezt, uram

miért uszítasz háborúra, amikor nekem
gyermekeim vannak és még öreg sem
vagyok
de úgy kell sírnom, mint a véneknek
miért hagyysz el, uram

bár keveset adtál
mégis hittem benned és a cél fontosságában
miért teszed ezt, hatalmas uram, velem
aki katonád vagyok és élni szeretnék
mert gyermekeim vannak
kicsiny gyermekeim, kicsiny gyermekeim
és érted is élhetnék

hát olyan kevés vagyok én
vagy olyan kevés vagy te
uram

zato bodi dovolj
izstopila bom, oprala zobe
izpljunila vse oblastne vizije,
saj se dela noč
zakaj bi legla k počitku
z usti ki smrdijo
bolečina je neučakana
odgovor pa na dlani

ti premalo si, gospod,
oni reveži in sirote
drugi
druge drugam so odšle

de most aztán elég
kimegyek, fogat mosok és kiköpök
minden hatalmi víziót
merthogy éjszaka van
miért feküdnék le büdös szájjal
amikor itt a válasz
és sürget a fájdalom is

te kevés vagy uram
ők szegények és árvák
mások
mások majd máshová utaznak

Popotnica

spoštovani kolegi
pomlad je danes in verjamem
da bo še veliko pomladi
če ne nam pa drugim
ker čas ni zaradi nas
čas nas le premeri

spoštovani kolegi
zbrali smo se na stolpcih
svinčenih črk da se pokažemo
pokazati se seveda moramo
za koga smo za koga živimo

spoštovani kolegi
toliko se jih lepi na drobne žalosti
mojstrsko narejene vrvi
za sušenje misleč
to je moj dan da se pokažem

a vedeti moramo da je prilaščanje duhovnosti
obveza do premnogih rekviemov
in pripada prijateljem ki bili so pogumnejši
od nas kdor boji se tega naj odstopi
spoštovani kolegi
svet besede potrebuje
svet dejanja potrebuje
ne pozabimo kolegi
da dejanje novo dejanje rodi

Útravaló

tisztelt kollégák
ma tavasz van és hiszem
sok tavasz lesz még
ha nem nekünk hát másoknak
az idő nem miértünk van
az idő minket csak megmér

tisztelt kollégák
összegyűltünk hát az ólombetűk
hasábjain mutatva magunk
meg kell mutatnunk persze
azt is kikért vagyunk

tisztelt kollégák
oly sokan rágódnak kis bánataikon
mesterségből csinált
szárítóköteleken gondolván
ez az én napom mutatom magam

pedig tudnunk kellene a szellemi
javak birtoklása kötelez sok rekviem
igazolja barátainkat akik bátrabbak voltak
aki félti magát hagyjon föl ezzel
tisztelt kollégák
a világnak szóra van szüksége
a világnak tette van szüksége
kollégák ezt ne felejtsük
gondoljuk meg a tett új tettet hoz

s to mislijo prepustila bi nas usodi
da ne trpi le papir, kolegi
da ni le papir tisti ki ohrani
naše namere kolegi zbrani
ker to je naš čas
čas našega življenja

ezzel be is rekeszteném menjünk a
magunk útján ne csak a papír szenvedjen
kollégák ne csak a papír
őrizze meg a szándékot kollégák
mert ez a mi időnk
az élet ideje

Ponižani

Tesna nam je ta medenica
ali preširoka,
kdo pozna resnico iz pradavnine,
a je to prekletstvo:
„prišel je bič božji”.
Dneve začenjamo vedno znova,
tudi tiste,
ki so že preteklost,
da se na večer v obleganje zazremo,
čeprav je minil dan brez bitke.
Kljub temu upamo in zaupamo,
vero podedovali smo od
(velikega prednika) Szent Ištvana,
spreminjamo svoj-jaz, prihodnost,
in trpimo zavajanja.
Medene obljube ogoljufajo nas
enkrat, dvakrat,
tisočkrat,
gostimo se s svojimi rablji,
češ »ne bodo nas pustili na cedilu«.
Ko pridemo k pameti,
že drugi
razgrabili so vse koristi,
brez upanja na boljši jutri
razglabljammo svojo resnico.
Le kdo nam bo prisluhnil
„hordi tatarski”,
koga zanima
da ostali smo brez vsega,

Megalázottak

Szűkös nekünk e medence
vagy tág,
megmondani ki tudja,
átkoznak itt ősidóktól,
„jött az Isten ostora”.
Újra kezdünk minden napot,
azt is,
amely rég elmúlt,
látjuk este az ostromot,
pedig csata aznap nem volt.
Mégis bízunk, reménykedünk,
hitünk (a nagy őstől)
Szent Istvántól maradt ránk,
felcseréljük énünk, jövőnk,
túrjuk még a csábítást.
Mézesmadzag egyszer, kétszer,
ezerszer is
megcsal minket,
lakomázunk kivégzőnkkel,
„cserben nem hagynak bennünket”.
Amire mi észbe kapunk,
elkapkodják,
mások viszik el a hasznot,
reménytelen a holnapunk,
magyarázzuk igazunkat.
Ki hallgat meg ugyan minket,
„tatár horda”
kit érdekel,
kijátszottak, semmink nincsen,

izigrani izgubili smo svoj včeraj.
Toliko bistrih, razumskih bitij
-četudi naivnih-
komaj najdemo na Zemlji,
kaj krepost bo lutka,
če je njen razum brezdušni?
A tukaj sploh kdo še razume
Adyja,
genija, ki je videl dlje,
za željami zatiralcev oprezamo,
sprijaznili smo se s hlapčevstvom.
Dvignite glave
otožni Madžari
-pozivajo-
tukaj ne trpimo turobe,
kdor se ne pokori,
ga bodo sunili iz Evrope.
V bistvu z Evropo ni težav,
le peklensko-vražje
vere smo,
sosodje „veliki”
bevskaajo z opletajočimi jeziki,
ni misijonarja na resnični poti.
Poparjeni nemočno objokujemo,
pulimo lase drug drugemu,
češ „kaj bo če ne vstopimo D,
tja, kjer tisočletja stoje naši gradovi.
Ne razumemo bistva,
Madžarom pamet razsvetliti
pa je prepovedano,
Bog se nas usmili.

a tegnapi is elveszett.
Ennyi okos, értelmes lény
- ha hiszékeny is -
alig akad még e Földön,
mit ér a bábusnak az erény,
lélek nélküli értelem.
Érti még itt bárki Adyt,
a géniuszot,
aki tisztán látott,
lessük elnyomóink vágyait,
vállaljuk a szolgaságot.
Föl a fejjel
bús magyarok
- hangoztatják -,
Európa nem tűr komort,
ki nem hódol be, kiteszítják!
Nem is Európával van a baj,
ördög-pokol
a mi hitünk,
„nagy” szomszédok nyelve csahol,
igaz útra nincs térítők.
Siránkozunk, tétlenkedünk,
leforrázottként
a haját tépjük mi egymásnak,
„mi lesz ha mi be nem lépünk”,
ahol ezerszáz éve váraink állnak.
Nem is értjük mi a kérdés,
magyaroknak
szólni tilos,
senkit ne érjen itt sértés,
csak Istenünk legyen irgalmas.

Pesimizem

Drevesa kratka na hribu
odtrgana so od viharja,
kdaj zorela bo v močvirju
hrupna poletna sončna zarja?

Kam seje vsa divjad pobrala,
ki nekoč je tu živela,
človeku se srce para,
ko madžarska pesem se razlega.

S hribov veter k nam zavija,
jesen poniknila je v zimo,
slana plamen zamrznila,
tu bratje bratov se bojimo.

Sivi nagrobniki na navju
kljubujejo mrkemu hladu,
tu duša telo je zapustila,
vstajenje zadnja je bila toplina.
Kot drobna slana razpršijo
se solze žalujoče mame,
oči sina krasnega žarijo
nikoli ne več v svitanje.

Zvonovi v stolpu donijo,
pozivajo na polnočnico,
za tiste, ki onstran odšli so,
zadnji zajtrk je že mimo.

Pastirji in pastirski ognji,
sobivajo v Betlehemu,
otročka duša olesenela je v noči,
ni življenja več v njem.

Vrle vile in šamani-
preostali angelski stražarji,
prišepnite, kje kit križari,
izbruha Jona na obali.

Pesszimizmus

Kurta fák a domboldalon
vihartépte fergetegben,
nyári napnak nesze vajon
mikor érik a berekben?

Annyi volt itt egykor a vad,
hová lettek mind azóta;
az ember szíve akkor hasad,
ha hallatszik a magyar nóta.

A hegyekről süvít a szél,
elveszett az ősz a télben,
testvértől a testvér itt fél,
megfagyott a láng a dérben.

Szürke fejfák a temetőben ,
dacolnak a zord hidegben,
nincs már lélek a testekben,
fölszálltak még a melegben.
Bús anyóka könnyeiből
ránk szállott egy dermedt harmat,
szép fiának szeméből
nem sugárzik már pirkadat.

Zúg a harang a toronyban,
menni kell az „éjféltre”;
aki nyakig van a bajban,
nem kell neki reggelire.

Pásztorok és pásztortüzek
megférnek ott Betlehemben;
megfásultak itt a lelkek,
nincs már élet a kisdedben.

Tündérek és sámánok - ti
visszamaradt őrangyalok,
súgjátok meg, merre veti,
hányja Jónást cethalatosk?!

LÁSZLÓ GÖNCZ

Lendava

Zgodaj pojavila se je na odru zgodovine,
človek iz kamene dobe vzljubil je tvoje hribe,
zagotavljajoč življenje pokrajine
širila si se, ko prišle so različne narodne skupine.

Rimljani vzljubili so te, zgradili utrdbe,
Huni, Germani razdejali,
a ti podoba si človeške trme,
krščanskega boga častila si v tvoji katedrali.

V tej pokrajini različni so narodi
shajali drug z drugim nenehno,
čutili prihajajoče so skrivnosti,
svetlo prihodnost, ki čaka na človeštvo.

Vsak dan pomemben je na Zemlji,
do življenja le izbrani imamo pravico,
in če želimo biti srečni,
sprejeti moramo sobivanja resničnost.

Davni grad, ki kljubuje viharjem,
bojem, napadom Turkov, Tatarov
ne zasluži, da vrednote poteptane bodo,
ker v prihodnosti slabotnim bo v oporo.

Ti krona si pokrajine prelepe,
center Banffyjevega pokoljenja,
a potrebujemo okraske bogatejše,
kot so simboli preteklosti, obstoja in življenja?

Lendva

A történelem színpadán korán megjelentél,
a kőkorszak embere megszerette lankáid,
követte azt több népcsoport, folyton csak bővültél,
a tájnak így biztosítván az életet.

A rómaiak megszerettek, erődítményt is kaptál,
hunok, germánok romboltak,
de te korral, emberrel dacolva,
templomodban keresztény istent imádtál.

A különböző' népek e tájon
megfértek egymás mellett szüntelen,
tán érezték a jövő titkát,
bíztak az emberiség boldog jövőjében.

Minden nép fontos e Földön,
az életre valamennyien jogot formálhatunk,
vállalnunk kell az együttlétet,
ha boldogulni akarunk.

Értékeink eltiprását nem érdemli ez ódon vár,
megért ez már harcot, vihart,
török, tatár támadást,
de velünk, gyarlókkal dacolva, a jövőben is majd kiáll.

Te vagy e szép vidék koronája,
a Bánfíy nemzetség centruma,
kell-e ennél gazdagabb dísz,
mint létünk, múltunk szimbóluma?

Mar je madžarska zastava, ki plapolala na zidu, nadloga,
koga motijo prvi, koga drugi,
tu tako spoštuje človek človeka,
da himno drugega in svojo po tihem gruli.

Koga je več, kdo je bil prej,
ni mesta za to vprašanje,
ostalo nam je za pest zemlje,
pridi pajdaš-deliva zaklade.

Drugačnost daje nam enotnost,
če jo znamo negovati,
mesto moraš rad imeti preprosto,
ne pa v Babilon preoblikovati.

Oh ti Lyndva, Limbach, Lendava,
Spodnja Lendva, Lindolves,
ko te bodo tvoja ljudstva spoštovala,
to poroštvo tvojega obstoja bode.

Kit zavar az egyik, kit a másik,
baj tán ha magyar zászló leng falán,
hisz ember embert itt megbecsül,
egymás himnuszát dúdolván.

Ki volt előbb és ki a több,
e kérdésnek helye nincs,
van még egy maroknyi föld,
gyere pajtás - ez a kincs.

A másság is egységet ad,
csak tudni kell azt ápolni,
nem kell Babilont formálni,
e várost így kell szeretni.

Ó te Lyndva, Limbach, Lendva,
Alsólendva vagy Lindolves,
tudjunk téged megbecsülni,
létbiztosítékunk ez!

Grenkobe našega madžarstva

Nečloveško,
na razvalinah ležečih idej,
opletamo iz globin mrtvaških hodnikov.
Gledamo, a drug drugega ne vidimo,
izgubljeni,
se borimo z ranami, ki zevajo.

V utesnenih srcih pritajila seje
nekdanja vročina,
kot prividi švigaj o spomini iz davnine
pošastne spremljevalke nostalgije,
edino upanje je
šopek iluzije.

Kaj j e veliki greh Madžarov,
v svetu polnem narodov,
s čim grešili smo, reveži Karpatske medenice,
zakaj se nad nami,
ljudstvu iz biblije,
zgrinjajo boji in viharji?

Upamo lahko na slavno prihodnost,
da z raztreščenimi jarboli
zajadramo z vetrom složno
ali pa čakali bomo,
zvezani,
na božjo sodbo?

Magyarságunk keserői

Romokban heverő eszméken,
embertelen,
halotti folyosók mélyén vergődünk.
Nézzük, de nem látjuk egymást,
elveszve,
tátongó sebeinkkel küszködünk.

Szorongó szívünkben egykori forróság
kellemes láza lapul,
déliabábként suhannak régmúlt emlékeink.
Kísérteties követőnk a nosztalgia,
egyetlen reményünk,
déliabábcsozor.

Mi a magyarok nagy bűne
a népek világában,
mivel vétettünk mi Kárpát-medencei nyomorgók?
Miért görnyednek ránk
bibliai választott népként
harcok, viharok?

Reménykedhetünk-e még dicső jövőben,
egységes szélbe fogva
szétroncsolt árbocaink,
vagy gúzsba kötve
várjuk ki az isteni
ítélkezést?

Uroki, prekletstvo
skrpucalnih ciljev tujca,
poguba bodo našega ljudstva.
Slabotno klicanje iz globine,
naš zbor bo
v pomanjkanju složnosti, širine.

A bo naš obstoj preklet za vedno,
ali združili se bomo,
enotni,
ali iztrebijo nas Turki in Tatari,
ali bomo na zemlji prednikov
vse nadloge preživeli?

Átok, varázslat alatti
népként pusztulunk,
idegenek által összetákolt cellákban.
A mélységből gyenge kiáltásunk,
karunk,
egységünk belső és külső hiányában.

Átkos létünk lehet-e örök,
egyesülni, egyezkedni
tudunk-e majd,
kiirthat-e bennünket tatár vagy török,
őseink földjén túléljük-e
bajainkat?

JUDITA ZÁGOREC-CSUKA

Rodna gruda

Zagledam kamnite sekire
tisočletja skrite,
ostrijo se v utrobi te zemlje
za živimi zidovi kolib
koliščarjev.

Tu v osrčju Panonije
prekrižane so poti
Slovanov, Avarov, Keltov,
bojevitih Rimljanov, ki
z glasniki vojne iščejo poti
do Halicanuma.

Nikogaršnja zemlja drnine
stoletja bila je
pokrivalo očesa naših prednikov,
bujna rodovitna rodna gruda,
očetovo pšenično polje,
vse to je moje
Prekmurje.

Szülőföldem

Kőbaltákat látok,
élesednek e föld gyomrában,
megbújva évezredekken át
a cölöpkunyhók sövényfalai
mögött.

Utak kereszteződnek

Pannónia szívében,

szlávok és avarok,

kelták, s hadat üzenő

rómaiak keresik az utat

Halicanum felé.

Gyepűvidék, senkiföldje,

évszázadokon át őseim

szemfedője, buja termőföld,

apám búzaföldje, szülőföldem,

Muravidék.

Hočem

Hočem, da me ljubiš,
kot pesnik ljubi svoje
žalostne misli.

Hočem, da si moj sopotnik,
kot je luna zvezdam.

Hočem, da me ljubiš,
kot cvetlica ljubi toplino sonca.

Hočem, da se spominjaš,
kot pastir spominja se zelenih travnikov
in slakovodnih potokov.

Hočem, da tvoja edina pot
vodi k meni, ne da bi me hranil
z neskončno bolečino.

Hočem, da si večna glasba,
kristalna svetloba, ki z zublji žge
moje veliko srce.

Gospod, ti razprl si moje oči
za ljubezen, zato ne delaj
takoј slepca iz mene,
naj bo ta ljubezen po tvoji volji.

Azt akarom

Azt akarom, hogy úgy szeress,
ahogy a költő szereti önnön
szomorú gondolatait.

Azt akarom, hogy társam légy,
mint a csillagok a holdnak.

Azt akarom, hogy úgy szeress,
mint nap melegét a virágok.

Azt akarom, hogy úgy emlékezzél,
mint pásztor emlékezik a zöld
rétre és az édesvizű csermelyekre.

Azt akarom, hogy legyen egy
utad hozzám, s ne verj engem
végtelen fájdalommal.

Azt akarom, hogy igazi fény legyél,
hatalmas szívemet perzselő láng,
örök zene.

Uram, te nyitottad szerelemre
szemem, s ne tegyél rögtön
vakká, de legyen ez a szerelem
mégis akaratod szerint.

Služenje

(očetu)

*Hotel sem živeti tako,
da služim ljudem.
A dovolili mi niso,
da jim služim:
vedno hlapčevstvo so hoteli,
kar ni taisto.
Služiti znam, ne pa
služabnik biti.
Zato ne hodim več
po njihovi poti, nisem uspel.*

Márai Sándor: Ég és föld

Tako neskončno daljnje
in zastrto je vse,
kot da se nas nič in nihče
ne tiče, kot če bil bi
z Marsa, tuji mimohodec.

Vsi potujemo s svojim vozilom,
gorivo pa plačajo taisti,
ki so morda vse skupaj naročili, da nam
s ceneno eleganco in prehodnim udobjem
povedo, kam smo namenjeni.

Szolgálat

(édesapámnak)

„Én úgy akartam élni,
mint aki szolgál az embernek.
De nem engedték, hogy
szolgáljak nekik: mindig
szolgaságot követeltek,
ami nem ugyanaz-
Szolgálni tudok, szolgál-
lenni nem tudok.
Ezért félreálltam
útjukból, megbuktam.”

Márai Sándor: Ég és föld

Olyan végtelenül távoli
és elvont minden, mintha
senkihez és semmihez közöd
nem volna, mintha átutazó,
idegen Mars-lakó volnál.

Mindenki külön autóval jön,
de a benzint mások fizetik,
talán a megrendelők, s ők
mondják meg, hogy merre
kell menni, olcsó eleganciával,
átmeneti kényelemmel.

Vem le to, da povratka ni,
da nekoč pred smrtjo
vrnem domov se,
k njim,
ki niso tujci.

Tudi jaz sem hotela živeti,
kot nekdo, ki služi ljudem,
napela sem moči
do meja svojih zmožnosti,
iskala služnost,
božjo iskro,
a neuspešno.

Csak azt tudom, hogy
nincsen visszatérés, s
hogyszer halálom előtt
haza kell térni azokhoz,
akik nem idegenek.

En is úgy akartam élni,
mint aki szolgál az embernek,
saját hajlandóságom szerint,
megerőltettem magam.,
kerestem a szolgálatot,
azt az isteni szikrát,
és megbuktam.

JUDITA ZÁGOREC-CSUKA

Bog moj

Bog moj, če dal si cilj,
dodaj mu še poti,
če dal si jezik materin,
dodaj še žlahtne besede,
če dal si ljubezen,
ji dodaj še ogenj.

Bog moj, usliši moje
molitve.

ZÁGOREC-CSUKA JUDIT

Istenem

Istenem, ha célt adtál,
adjál hozzá utat is,
ha anyanyelvet adtál,
adjál hozzá szavakat is,
ha szerelmet adtál,
adjál hozzá tüzet is!

Istenem, hallgasd meg
imáimat!

LAJOS VLAJ

Zemlja draga

Samo spoznanje je tvoje,
Da se tu bohota zemlja draga.
Drobtinica kraj tvoje beraške palice,
Da te samomor ne premaga.
Samo krasota je tvoja, da
Oblečeš spečo dušo,
Naj tvoje telo oblije svetloba,
Kjer te položijo pod rušo.
Samo tvoja duša bo hodila,
Tam, kjer ta zemlja gosti duhove
In jih v lepoto traktira.
A ognjeno vino drugim naliva,
Ne v kruha lačne čeljusti tvoje,
Ki umirajo od nje lepote.

VLAJ LAJOS

Drága föld

Csak a tudata a tiéd, hogy
ím itt virul a drága föld.
Kápra adalék koldusbothoz,
Hogy magadat még meg ne öld.
Csak a gyönyöre a tiéd, hogy
Öltöztess hűnyó lelkedet,
Legyen mi fénylik a sírbolthoz
Hova leteszik tetemed.
Csak a lelkeddel járhatsz még itt
Hol e föld a Szellem-vendégit
Traktálja szépséggel tele.
De tűz-borából másnak csorgat,
Kenyértelen állad fölkhaphat.
Szépségébe pusztulhatsz bele!

LAJOS VLAJ

Somrak

Si jokal od čarobnih besed pokrajine,
So te uročile somraka barvne orgije,
Ko se Zemlja na Sonce krotko zvrne,
In ona jo v čudežno luč zagrne?

Pradavni umetnik po čopiču seže,
Na zračnem oboku v vzorce poveže,
Rdeče-oranžni dim na nebeško platno poseje,
Jih z barvo morja v ljubezen večno sklene.

In če pesnika za skrivnosti smo izbrali,
Lava barv, ki v očeh se mu zrcali,
Na njegovi duši bol sveta predrami.

In se rodijo pesmi jokajoče,
Ki krasijo somrakove zastore,
Skrite v duši, sanjave, žalujoče.

VLAJ LAJOS

Alkony

Sírtál-e már a táj varázsszávára,
Bűvölt már alkonyat színorgiája,
Mikor a Föld szelíden Napot háráít,
És az utána küldi fénycsodáit?

Az ős-Művész utána nyúl ecsettel,
S a léguszályra csodamintát fest fel.
Vörös-bordó-narancs-füst-tenger-színnel
Az ég vásznán örök szerelmet hint el.

S h ajó a költő, az élet titkára,
Szeme tükrére ömlik e színláva,
S lelkén egy világ fájdalma éled.

És megszületik egy-egy síró ének.
Elgyönyörködik az alkonypalástban,
Lelkében mégis titkos, méla gyász van.

Naj bom zima bela

Naj bom snežni metež, zima bela.
Naj bom snežno bela odeja,
nočem biti motna luža,
naj bo bela moja duša.
Naj bom slepčevim očem svetloba,
ob cesti poteptana trava,
listov zelena barva,
list utrgan od viharja.
Naj bom novo upanje,
naj ostane duša bela.
Naj bom ptič, ki visoko leta,
takšen, ki ne najde gnezda,
takšen, ki svobodno jadra.
Naj bom vodna kaplja
na valovih oceana,
naj ohranim dušo belo.
Naj ne bom nikoli motna,
blatna luža, črna voda,
naj bom mogočna gora
visoko nad oblaki.
Naj bom bitje v pozabi,
narave preminulo delo,
a naj ohranim dušo belo.

Legyek fehér tél

Legyek tél, fehérén szálló hó.
Legyek fehér hótakaró.
Ne legyek lucskos sár.
Legyek egy fény vakok szemén,
És lelkem maradjon fehér.
Legyek zöld falevél,
Új remény.
Vihartól megtépázott kis falevél.
Kis eltaposott fű az út szélén.
De maradjon lelkem fehér.
Legyek magasan szálló madár,
ki fészket sosem talál,
de szabadon száll.
Legyek egy csepp víz
tenger hullámain.
De lelkem maradjon fehér.
Lucskos fekete sár
soha ne legyek én.
Legyek egy magas hegy
felhők felett.
Legyek egy elmúlás,
egy elfelejtett lény.
De lelkem maradjon fehér.

Priznanje

Mnogi me sprašujejo: »Kje si rojen?«
Kje je moja prava domovina? – Kaj naj odgovorim?...

Besne čete Árpáda zgradile tu so tabor,
sokovi Lendavskih goric dali so jim napoj.
Tu je tlako tlačil Dózsa, prijatelj kmetov,
ponosno sprejemajoč vračilo sramotilnih stebrov.
Le malokdo še v Zrinyijev junaški duh varuje,
malokdo ljubezen do naroda še neguje.
Kruc – Labanc urok mrmra – slepo odmeva,
v mračni kleti tárogató ždi, spanec preveva.
Spomin ubranila sta lesni črv slemena,
ob močvirnatih vrbovih vrba zvita, lena.

Tu je moja domovina! V naročju Mure.
Pšenično polje na nebu obok svetlobe snuje,
Srečni plug preorje telo bogate zemlje,
v preprogo brazd seje novo življenje.
Stara Lendava – potok, varuh dimnika,
je tu živečim zibajoča zibelka.

Zvečer, ko se čebljanje ptičev v molk zavije
trudno sonce z njimi pod napušč se skrije,
se pokrajina prikloni mi zaspano,
duši vdihne vero, jo razvedri ubrano.

Vallomás

Sokan megkérdezik tőlem: hol születtem?,
hol van az igazi hazám? - Mit feleljek?!...

Árpád bős hadai vertek itten tábort,
a Lendva-hegy leve nyújtott nékik mámort.
Itt öklelt elnyomót Dózsa, parasztbarát,
büszkén vállalva a megtorló szégyenfát.
Kevesen őrzik már hős Zrínyink szellemét;
népe iránt érzett végtelen szerelmét!
Kuruc-labanc átok Vak-moraja zajlik,
sötét pincék mélyén tárogató alszik.
Emlékét védi még a szúette főfa,
a füzes berek alján görnyedő tófa,

Itt van az én hazám! A Murántúl ölen.
Búzatáblás fénylő égbolt ível fölém.
Boldog eke szántja a gazdag földtestet,
barázdaszőnyegbe vet most új életet.
A vén Lendva-patak sok gyárkémény űre,
az itt élő népek ringató bölcsője!

Este, ha elhal a zsongító madárdal,
eresz alá bújjik az elfáradt nappal,
lábam elé hajlik szunnyadón a vidék:
s lelkembe deríti a megnyugvás hitét!

Pastirski ognji

Drobni pastirski ognji gorijo v meni;
leščerbe samozavesti, ki svetijo v temi.
A plapola v zublju vročična bolečina?
Srce moje za človeka živi ali utripa?

Tisočletne skrite želje in pohabe,
a bodo Prekmurju uresničene sanje?
Lebdijo, valovijo svetlolasa žitna polja,
srečnih zlatolask židana volja...

Takšni so poljubi. Pogumni objemi.
Tukajšnje vraže. Slike in ljubezni.
Pobočja z jegličmi. Nezavestne gorice.
Takšne divje rože rastejo v dolinah, norice.

Žvižgajoči dimniki tovarn. Traktorja brnenje:
razprta usta pozabljenega ljudstva, ki se smeje.
Drobni pastirski ognji, nemi znaki svetlobe:
svetleče leščerbe, čuvaji strahov, tesnobe.

Pásztortüzek

Az apró pásztortüzek bennem égnek:
éjbe világító, öntudatos mécsek.
Lángjában lázongó fájdalom lobog?
Szívem az emberért él még vagy dobog!

Évezredek rejtett nyomora és vágya
lenne Muravidék megvalósult álma?
Szépen lengnek-ringnak a szőke búzatáblák,
aranyfürtű, boldog, kacagó leánykák...

Ilyenek a csókok. Bátor ölelések.
Itteni babonák. Szerelmek és képek.
Kankalinos dombok. Ájult szőlőhegyek.
Ilyen vadvirágot teremnek a völgyek.

A füttyös gyárkémények. Ez a traktorzúgás:
népem ajkán nyíló, önfeledt kacagás.
Apró pásztortüzek, néma fényjelzések:
éjeimet őrző, világító mécsek.

JÓZSEF VARGA

Moje pesmi

Svojih Pesmi ne pišem
svojih Videnj
ne rišem
svojih Misli
ne usmerjam
svojih Stavkov
ne kreiram

v Meni se krasijo
razkošne prekmurske lepote
v mojih Verzih se znojijo
smejočih Prekmurcev vrednote
v mojih Pesmih bijejo
srca radostnih otrok
v mojih Pesmih sijejo
plapolajoči zublji
povsod

moje Pesmi rodijo
kobilice in vrane sive
jih zakoni dreves krojijo
veverice poletja zime
v mojih Pesmih Neumrljivi
živi življenje večno
v mojih Pesmih človek živi
živi še
in upa srečno

VARGA JÓZSEF

Verseim

Verseimet nem én írom
Gondolataimat
sem irányítom
Mondataimat
nem én alkotom
Meglátásaimat
sem én rajzolom

Bennem a Muravidék
dús szépsége díszük
Verseimben Muravidék
nép-kacaja izzik
Verseimben a gyermekek
szelíd szíve dobog
verseimben a melegség
fénye tüzel
lobog

Verseimet szürke varjak
s fűрге szöcskék szabják
mókusok fák telek nyarak
törvényei varrják
Verseimben Örökember
örök életet
Verseimben él az ember
él még...
és remél

JÓZSEF VARGA

Pod vrtovi Mostja

Pod vrtovi Mostja
Plavolaska žanje snop konoplja
Zvonka pesem daleč se razlega
Gozdove polja obkroži-objema

Pod travniki Mostja
Žanje oves rjavega fantiča roka
Dviguje pesem se njegova mračna
Srce-duša bolečino čaka

Pod moščanskim hrastjem
Par zaljubljen poljube žanje
Smeh radosti krili in se dviga
Par rdečih ustnic se nasmiha

Pod vrtovi Mostja dozorela
Ljubezen je plodove žela

VARGA JÓZSEF

A hídvégi kertek alatt

A hídvégi kertek alatt
Szőke kislány kendert arat
Csengő dala messzire száll
Erdőt mezőt ölel - bejár

A hídvégi rétek alatt
Barna legény zabot arat
Hívó dala komoran száll
szíve-lelke fájdalomvár

A hídvégi tölgyes alatt
Két szerelmes csókot arat
Víg kacajuk csapongva száll
Piros szájuk mosolyra áll

A szerelem termést arat
a hídvégi kertek alatt

JÓZSEF VARGA

Po štiridesetih letih

Tudi po štiridesetih letih te ljubim,
Po dveh otrocih, štirih vnukih.
Nad nama često jezno je bilo nebo,
Oblaki skrili so luč življenjsko.
Kot skrbni lastovki sva gnezdo naredila,
Tako postala varna je trdnjava naša topla vila.

Leta težkih muk so že minila,
Grmovje brig v orjaški plamen sva stopila,
A nerazumevanje, prekletstvo ni me grizlo,
Pokvarjenost sveta premagala sva z ljubeznijo.
V mlade duše sva z majhnimi dragocenostmi
Vnesla radost z dejanji plemenitimi.

Pogosto okusila sva revni kruh usode,
To vseeno ni zlomilo najine zvestobe.
Z roko v roki vedno skupaj sva gradila,
V srečni jutri upajoče se snila.
Zdaj redkih las držim ti dlan v svoji roki,
Zate se smejim podnevi in ponoči.

Včasih želim si, da minulo spet začutim,
A po štirideset letih te še vedno ljubim.

Negyven év után

Még negyven év után is nagyon szeretlek,
Négy csodás unokával és két gyermekkel.
Fejünk fölött sokszor haragos volt az ég,
Felhők mögé rejtőzött az éltető fény.
Fészket raktunk ketten, mint gondos fecskepár,
így lett a mi házunk meleg biztonságvár.

A gyötrelmes nehéz évek már elmúltak,
A gondbokrok óriási lángra gyúltak.
De a meg nem értés szúátka nem rágott:
Szerelmünk legyőzte a gonosz világot.
Örömet vetettünk igaz tetteinkkel,
Fiatal lelkekbe szerény értékekkel.

Gyakran megízleltük szegénység kenyerét,
Mégsem törte ez meg szívünk hű szerelmét.
Kéz a kézben mindig együtt építettünk,
A boldog jövőben reménykedve hittünk.
A kezedet fogom most gyérülő hajjal,
Rád mosolyog ajkam sok éjjel és nappal.

Néha visszavágyom az elmúlt perceket,
De negyven év után is nagyon szeretlek!

JÓZSEF VARGA

Našla sva se

Spomnim se neba,
svetlečega oblaka,
nasmeh na tvojem licu-
plamen poljskega maka.

Svilena koža je žarela
v senci zibajočega krila,
prekipevalo je od mladosti,
kamor koli si stopila.

Pripeljala si s kolesom
v ponedeljek popoldan,
na pregibu strnišča
našla sva se midva.

Vreme, ki rodi poljube,
čudno se je smejalo,
tvoje ime, Iri,
odmeva neprestano.

VARGA JÓZSEF

Talákoztunk

Emlékszem az égre,
szőkefelhős volt,
arcodon a mosoly
lángos pipacsolt.

Lenge ruhád árnyán
bársonybőr pirult,
amerre csak léptél,
ifjúság virult.

Kerékpárral jöttél
hétfőn délután,
talákoztunk ketten
tarlók hajlatán.

Csókot termő idő
furcsán nevetett,
visszhangozva folyvást,
Iri, nevedet.

JÓZSEF VARGA

Pošlji luč

Gospod, nagovarjam te pogumno.

Dolgo smo te iskali:

v travi, roži, drevesu, kamnu,
vrhovih na nebu, v višavi;

v globinah skrivnostnega morja,
na vejah ognjene strele,
v strupu bodic črnega trna,
na postelji pragozdne stelje;

na blatnem dnu mrtvih rokavov,
med lijastimi storži v smrekah,
na kodrih oblakov,
od hrasta gubastih zarezah,

v zibajočem klasju pšenice,
v cvetnih listih krotkega bezga,
v sredici makove potice,
v sržu življenja,

na preprogah svojih misli,
v sivih celicah glave,
v utripajoči srčni votlini,
v duši, ki čaka na dejanje.

Pošlji luč, da te objamem
kot nebeško radost,
da končno si prislužim, najdem,
v večnosti pričakovano milost.

Küldd a fényt!

Uram, most hozzád szólok bátran.
Sokáig kerestelek:
fűben, fában, kőben, virágban,
égbe nyúló bérceken;

titokzatos tengerek mélyén,
tűzes villámok ágán,
kőkénybokrok mérges tűhegyén,
őserdők avarágyán;

süppedő morotvák aljában,
felhők fodrai fölött,
fenyők tölcséres tobozában,
érdes tölgygubacs között;

lengő búzaszál kalászában,
mákgubó rekeszében,
szelídbodza virágszirmában,
az élet lényegében;

gondolatom szövevényében,
szürke agysejtjeimben,
szívem lüktető rejtekében,
igét váró lelkemben.

Küldd már a fényt, hogy öleljelek,
az égiek örömét,
hogy végül megleljem, elnyerjem
az öröklét várt kegyét!

JÓZSEF VARGA

Žerjavica v meni

Gostil sem danes bitje tvoje,
obsijano dušo od svetlobe,
kot popek, vera se je razprla
za tvoj obstoj, sveta Vladarja.

Leščerba, ki mi večno sveti,
žerjavica Božja v meni
je srce v plameneče morje spremenila,
zdaj ljubezen tvoja v njej počiva.

Tako postal si sonce mojega življenja,
up rastočega brstenja,
dokler ta popek vere pestujem,
hvalnice na ustnicah Ti snujem.

Blagoslovljen bodi, Vladar nebes in zemlje,
Ti, ki daješ večno nam življenje,
razpri roke na široko za objeme
in nas sprejmi v nebesa – medse.

VARGA JÓZSEF

Parázs volt bennem

Vendégem volt ma drága lényed,
S lelkembe szállott égi fényed.
Kinyílt hitemnek rózsaaága,
Létedre, világok Királya.

Parázs volt bennem Istenséged,
Örök fénnel tündöklő mécses.
Most lángtengerré vált a szívem,
És benne szereteted pihen.

így lettél életem napfénye,
Rügyet fakasztó reménysége.
S míg hitbimbómat ápolgatom,
Hálaének fakad ajkamon.

Légy hát áldott, ó, menny s föld Ura,
Örök életünk alkotója!
Tárd ki felénk ölelő karod,
Add meg nekünk mennyei lakod!

JÓZSEF VARGA

Moja vas

Dnevno prehodim vse
poti vasice moje,
na prste si preštejem
vse manjkajoče.

Od štiriindevetdesetih hiš le
v petinšestdesetih še kdo biva.
Je to uspeh oblasti,
je to hotela večina?

Ulice so opustele
brez smeha in vrišča,
otožna okna strmijo
v prazna dvorišča.

Zdaj dvor opusteli
nam priča preteklost,
štiristo jih je tu živelo,
ostalo jih je dvesto.

Kakšno usodo nudi
prihodnost negotova?
Morda pa čudež tu ustvari
nebeška Božja roka.

VARGA JÓZSEF

Az én falum

Naponta végigjárom
kis falum utcáit,
ujjaimon számolom
fogyó lakosait.

A kilencvenegy házból
hatvanötben laknak.
Ezt eredményezték a
többségi hatalmak?!

Bámuló bús ablakok,
hallgató gyér falak,
nem hallik vidám kacaj,
az utcák kihaltak.

A régmúlton merengek...
az udvarok puszták,
itt valaha négyszáz élt,
most alig van kétszáz.

Milyen sorsot szán neked
a bizonytalan jövő,
vagy talán csodát küld rád
az égi Teremtő?!

JÓZSEF VARGA

Rojen lepi Zala-Zajki

Pesnik z Mure,
 Rojen lepi Zala-Zajki;
Tvoj razum so rahle
 Zibajoče žitne table,
Bogati listavci,
Igličasti iglavci,
Žvižgajoči drozgi,
Svetla jutra v svetlobi,
Bogate vsebine, zorele
V dragulj – jekleni.

Zanos semena tvoje duše,
Lepote Mure,
Krilati zvonovi,
Brežine, vrbovja
Mrtvi rokavi,
Barvali in kodrali
So v razkošju poezije
Te vredne dragulje.
Razdeli po svetu,
Od tega bodo srečna
Dehteča jutra cvetna.

VARGA JÓZSEF

Szép Zalánk szülötte

Mura menti költő,
Zala-Zajk szülötte;
Elmédet a lágyan
Ringó búzatáblák,
Lombhullató, gazdag
Tülevelű erdők,
Rigófütyös, dalos,
Fényes, víg hajnalok
Érlelték tartalmas
Acél-drágakövé.

Lelked erénymagját
A szoknyásharangok,
A Mura menti pompás
Berkek, füzes partok
Színezték, fodrozták
Pazar költészetté.
Ezt az értékkincset
Oszd szét a világnak,
S általa lesz boldog,
Virágos a Holnap.

JÓZSEF VARGA

Žar kljub temu zagorel je

Mene viharji so rodili,
bolniki stokajoči, bolehní,
v meni ihtijo pesmi,
ker viharji so me rodili.

Sredi časa jadikovanja
trpel sem od pijane želje,
me valjalo je v blatu vnetje
na tarnajočem pokrivalu časa.

Zaman gorel je žar v očeh
atomov in planetov iskre,
poteptale so me maščevalne sile,
če žar kljub temu zagorel je.

VARGA JÓZSEF

Mégis fény gyúlt

Engem a viharok szültek,
A fájók, nyögök, betegek.
Bennem csak zokog az ének,
Mert engem viharok szültek.

Jajgató korok kórleplén
Kínlódtam vágytól részegen.
Fetregtem sárban, hevenyben
A korok jajgató leplén.

Szememben fény hiába gyúlt,
Bolygók, s atomok szikrája...
Legázoltak bosszúvágyak,
Ha szememben mégis fény gyúlt!

Jesenske misli

Roža cvetne liste seje,
Vene blede lice poletja,
Jesenski veter rahlo veje
O minljivosti otožni vsega.

Odprejo se ob vznožju hribov
Cvetlice mehke, iz svile,
A v meni luč listov
Svet v meglo skrije.

Na daljni strani te brežine,
Sredi mračne divjine
Veselo ptičje petje utihne,
Zapuščajoč višino.

Čivkajoča mama ptičev
Mladiče nagovarja
Zapustiti dom, travišče
Senco, gnezda varna.

Visoko nad drevesi kroži
Pevcev zbrana vojska,
Slovesa pesem daleč nosi
Šepetava krošnja.

Roj pisanih metuljev zlatih
Cvetlice obletava,
Gaju daje čar veličastni,
Kot cvetnih listov slana.

Vandrovc, ki na jug letite,
Pustite pesem mojo,
V veselem zboru jo spustite
Pod materino okno.

Őszi gondolatok

Hervad a nyár sápadt arca,
Virág hinti levelét,
Őszi szellő fújja lágyan,
Az elmúlás bús lehet.

Nyílik még a dombok alján,
Bársonyszirmú sok virág,
De bensőmben avar csillan,
S ködbe borul a világ.

A távoli hegyoldalon,
A sötétlő vadonban
Elhallgat a víg madárdal,
Nem hallik a magasban.

Madáranya szólítgatja
Cirpelve gyermekeit,
Elhagyni a puszták hónát,
Árnyat adó fészkeket.

Gyülekező énekeshad
Köröz már a fák fölött,
Búcsúdaluk messze röppen
A suttogó lomb között.

Tarka lepkék aranyköre
Lengi körül virágait
A ligetnek pompát adó
Dérlepett szép szirmait.

Délre szálló vándornépek
Vigyétek el dalomat,
S víg karotok énekeljen
Anyám ablaka alatt.

JÓZSEF VARGA

Seme – Beseda – Sanje

(Prekmurskim Madžarom!)

Čuvajte madžarskega ljudstva
tisočletno seme:
pisane vrtove duše,
v rože odete cvetlične dneve,
bogate travnike
nomadskih prednikov, domove,
medeno zlate trate
rajajočih metuljev,
bogate, dične smreke
skrite v luskastih storžih,
odsev mirnih votlin
na spokojnih vrhovih,
kodre zvezdaste pene
v nedrih jezerskega obraza,
zvesta hrepenenja
našega obstanka!

Očuvajte Prabesedo
od uničenja krutega
jeklenozobega časa,
od razpok preteklega,
pesmi medvedov
z navadami šamána
od pritiskov
divjih zabav,
od tujih vraž,
zastrupljenih tokov,
divjost usahnjenih pogledov
od vezenja-
zadušljivih črvov.
In stopite s ponosnim srcem
na nasipe, ki čuvajo dom,
na žive meje,
v jarke, pripravljene za boj.

Mag-Szó-Álom...

(A muravidéki magyarokhoz!)

Őrizzétek a magyarság
évezredes Magját:
lelkünk kertjének sokszínű,
virágdíszes napját,
őseink nomád létének
gazdag rétű hónát,
a pillangó-röptű rétek
mézelő aranyát,
a bővérű, kacér fenyők
pikkelyes tobozát,
a békét sugalló bércek
nyugalmas odúját,
a fodros keblű tavaink
csillagarcú habját:
megmaradásunk hó vágját!

Őrizzétek az ősi Szót
a kegyetlen idő
vasfogú rombolásától,
a múltszakadástól,
a medveének sámáni
szokását feledő
bósz tivornyák nyomásától,
az idegen átkok
és mérgező áramlatok,
vad, gyökérsorvasztó
nézetek rémes-fullasztó
féreg-fonatától;
és álljatok büszke szívvel
a hont védő gátra,
gyepűszegélyű sánkra!

Nostalgija

Zdaj rad bi mislil na stvari, ki so lepe,
na norčava mladostna leta,
na krasne, obetavne, mlade dečve,
na krilo, ki okoli bokov opleta.
Na valovite travnike svilenega maka,
na travnata ležišča, pokrivala,
na preprogo rož, zaščitnico pšenice,
na zanosnih travnikov obsijana nedra,
na hladno skrivališče košenice,
na dušni počitek spokojnega veselja.

Zdaj ne zanimajo me niti
zapletene težave družbe.
Naj to rešijo namesto mene tisti,
ki z žlico igračkajo se v vroči juhi,
skregani borci, oblastneži neumni.
Na stran z madžarstvom, prisilo učenja,
utrujajoče debate, nezrela dejstva,
pokvarjeni svet prekriti s kopreno,
počivati odklopljeno, leno,
živeti srečno po človeško.

Sprehajati se po morski plaži,
ogovarjati rastline, živali,
občudovati ležišča iz listja,
raztrgati poznanstva zavistna,
uživati življenjska darila,
poiskati zanos neodvisnosti,
bogati kelih izvira svetlosti,
moč, vero prednikov v prihodnost,
na koncu sebe najti na novo,
da v dušo ugnezdim svobodo.

Nosztalgia

Gondolni most csak a szépre akarok:
az ifjúság bohókás éveire,
a gyönyört ígérő fiatal lányok
sejtelmesen libbenő szoknyáira.
A pipacsbársonyos hullámozó rétek
gazdag fodrozatú lágy párnáira,
a búzavirágvédő lágy szőnyegére,
mámorandalító mezők ölére,
egy hús rekettyebokor rejtekére:
lelki nyugvásom békés derűjére!

Most nem érdekelnek a társadalmi
nehézségek túlkuszált fonalai.
Oldják meg azokat helyettem mások,
a minden kétes lében kanált játszó,
hatalmat gyakorló botor harcosok.
Félre magyarsággond, oktatás kénye,
tudatgyötrő viták éretlen ténye!
Dús fátylat vonni a gonosz világra,
megpihenni csupán, kikapcsolódva:
élni boldogan emberek módjára!

Járni a tengerpartok szép peremén,
beszélgetni növényekkel, állatokkal,
csodálni párnászuikat fák levelén
az életnyújtotta bő ajándékkal.
Széttépni a görcsös kapcsolatokat,
meglelni a függetlenség erényét,
a gazdag fényforrás erjesztő kelyhét,
őshitem jövőt teremtő erejét.
Újra magamra találni végre:
Hogy lelkembe fészket rakjon a béke!

Do kdaj Madžar Madžar bo še?!

Prizadeti jaz vas nagovarja,
V blato potisnjeni moj Sam,
Vas, ki živite tukaj že stoletja
Na samotnem otoku zgodovine.
Ne pozabite prelepe materinščine,
Naj vas tuji vpliv ne zavaja,
Rojak moj, Dózsina zaveza poganska,
bodi močan, smaragdna-skala!...
Le na vrhu peresa mi je žalostinka zrasla:
Do kdaj Madžar Madžar bo še, koliko časa?!
Glejte sredi travnika osamljenega hrasta,
Vihar vzhodnika ga ne zvije,
Čeprav uničevalni črv ga grize.
V jasno nebo veje namaka,
V zračni krošnji sramote pokopava,
Kljub temu času, napuhu kljubuje,
Drobne poganjke brižno neguje,
Ponosne, zavedne sinove hrasta!...
Le na vrhu peresa mi je žalostinka zrasla:
Do kdaj Madžar Madžar bo še, koliko časa?!
Ne pokvarite zakona divjine
Za človeške cilje mamljive,
Volkulja ne rojeva psov,
Ki ti ližejo pete, namesto volčjih sinov.
Živi s to pravico potomec Árpáda!
Mar ne vidiš krčenja preostanka?
Potreben si v tem redu giganta;
Ne pusti se, bodi pogumen, uporniški, klen!...
Le na vrhu peresa mi je žalostinka zrasla:
Do kdaj Madžar Madžar bo še, koliko časa?!

Meddig magyar a magyar?!

A megsértett énem szól hozzátok
A sárba kényszerített Magam,
Kik itt éltek már több évszázada,
S szigetté tett a történelem.
Anyánk szép nyelvét ne feledjétek,
Csábítsanak idegen hatások,
Pogányos-kötésű Dózsa-fajta
Rokon, légy erős, szikla-smaragd!...
Csak toliam hegyére billent bánatos szavam:
Meddig marad itt igazán magyar a magyar?!
Nézzétek a rét magányos tölgyét!
Kelet viharos szelét állja,
Bár törzsét pusztító féreg járja.
Ágai derűs égbe nyúlnak,
Gyér lombja között szégyenek múlnak.
Mégis dacol az idővel, göggel,
Apró csemetéket nevel, gonddal,
Büszke, tudatos tölgyifjakat!...
Csak toliam hegyére billent bánatos szavam:
Meddig marad itt igazán magyar a magyar?!
A vadon rendjét ne rontsátok meg
Emberalkotta csáb célokért!
A farkas fiait nem kutyának
Szüli, hű, talpnyaló szukának.
Élj jogoddal hős Árpád-ivadék!
Nem látod, hogy gyérül a Maradék?
Szükség van rád e gigászi rendben;
Légy bátor, konok, s ne hagyd magad!...
Csak toliam hegyére billent bánatos szavam:
Meddig marad itt igazán magyar a magyar?!

JÓZSEF VARGA

Prekmurskim Madžarom

V besnem ritmu je skozi
Pokrajino poplesaval divji vihar,
A mračni čas ni pretrgal
Življenja verigo, se ni vdal!

Vero uporniških prednikov
Sprejeti moraš zvesto,
Da v srcu in v duši
Poneseš jih v večnost.

Zanamec, braniti moraš
Zgodovino našo vrlo,
Splesti še lepše domove
Kakor pajek skrbno.

Ljudstvo iz vasic ob Muri-
Madžari in ne Madžari
Sklenili bodo pridne roke
V prijateljstvu in spravi.

Spletle so vezi med nami
Suženjstva pretekla,
Sovraštvo, škodoželjnost pa sta
V spokojni mir nabrekla.

Zvesti Madžar, ob vznožju
Lendavskih goric je mesto tvoje,
Kjer bogato te življenje
Vzame v naročje.

VARGA JÓZSEF

A muravidéki magyarokhoz!

E vidéken a vad vihar
Dúlta bőszyt táncát,
De kiállta a zord idő
Életfojtó láncát!

Vállalnod kell jó hűséggel
Ősöd konok hitét,
Hogy szívedben meg lelkedben
Őrizhesd örökét!

Védened kell történelmünk,
Te késői utód,
Széppé szöve otthonunkat,
Gondosan, mint a pók!

Mura menti kis falvaknak
Szorgos kezű népe
- Magyarok és nem magyarok -
Jó barát lesz végre!

Összekovácsolt titeket
A rabhatalmú múlt,
Gyűlölet és ártó szándék
Már békévé simul!

Itt kell élned, hű magyarom,
A Lendva-hegy tövén,
Hol az élet ismét éled
Gazdag jövő ölen!

JÓZSEF VARGA

Marčevska pesem

Okovana misel drči čez sipino,
kot pomladnih misli čutno opozorilo.
Marčevski veter: bojevit, norčav, vesel,
razposajena prikazen, vroči kotel,
skrivnostna dolina širnih gozdov,
nabrekla reka zagonetnih zalivov-

Marčevska beseda: gnezdo upora,
svoboda poklicanega vzora,
komet iskrive svetlobe,
grad naše duše, globina trdnega branika,
naj obhodi steze Evrope,
dremajočih pristav zaspane vrtove-

Marčevska pesem: pošlji k nam ponovno
cvetoče sporočilo novih upanj!
Omamni poljub plamena zasejan v zoro
naj poniglavost dokončno prežene,
krožeči ogenj s tvojo zvezdno krono
naj otopeli svet preveje.

Márciusi dal

Zátonyra siklatott béklyós gondolat,
érzelemriasztó tavaszgondolat.

Márciusi szél: harcos, vidám, bohó,
forró katlan, szellemizzasztó kohó;
áradó folyók titkot hordó öble,
terjeszkedő erdők rejtelmes völgye -

Márciusi szó: forradalmak fészke,
szabadságunk megidézett eszménye,
féltett üstökösünk szikrázó fénye,
lelkünk vára, szilárdbástyájú mélye;
járja be Európa ösvényeit,
a szunnyadó tanyák alvó kertjeit -

Márciusi dal: küldd el hozzánk ismét
a virágzó remény új üzenetét!
Kábító csóкод hajnalmagvú tüze
a galádságerőt végleg elűzze;
csillagkoronájú pezsdítő lángod
száguldja be e megdermedt világot!

JÓZSEF VARGA

Ni vseeno

Ni vseeno,
če se škilasto zariješ v zemljo,
kakor slepec, ki si ne obeta svetlobe,
ali nasipe rušiš dnevno,
če si vitki topol, ki čaka sveže vetrove-
ne moreš zatajiti Usode, ki k nam te veže!
Ne moraš prodati
vere, svoje vrste, sebe.

Ni vseeno,
da tu prihrumeli so na svet
klici Dózse- tvojega prednika sanje
kamnitih plitvin, svilene brazde,
dve luni človeške pohabe-
ne moreš zatajiti Usode, ki k nam te veže!
Ne moraš prodati
vere, svoje vrste, sebe.

Ni vseeno,
kdaj, kje, zakaj in proti komu
na sestankih pogumno dvigneš glas,
za koga se koplješ v znoju,
za koga vihtiš jeklena kladiva tovarnah-
ne moreš zatajiti Usode, ki k nam te veže!
Ne moraš prodati
vere, svoje vrste, sebe.

VARGA JÓZSEF

Nem mindegy

Nem mindegy,
hogy sandán túrod a földbe magad,
mint fényt nem igénylő vaksi vakond,
vagy napba törve gátakat rombolsz,
új szellőt váró sudaras nyárfa -
Sorsod ideköt - nem tagadhatod!
Magad, hited, fajod
el nem adhatod!

Nem mindegy,
hogy itt robbant-e világra Dózsát
idéző ősidő paraszti álma
a zombéköves bársonybarázdák,
a nyomorgók kétholdas világa -
Sorsod ideköt - nem tagadhatod!
Magad, hited, fajod
el nem adhatod!

Nem mindegy,
hogy hol, mikor, miért és kik ellen
emelsz bátran szót a gyűléseken,
vagy kikért izzadsz, gyötrődsz keményen
gyárok s üzemek acélpörölyén -
Sorsod ideköt - nem tagadhatod!
Magad, hited, fajod
el nem adhatod!

Ni vseeno,
da se strahopetno skrivaš za navidezno utrdbo,
kakšen vihar buči nad tvojo glavo;
žanješ smrt ali seješ veselo prihodnost:
srce naroda te je v kamen stesalo-
ne moreš zatajiti Usode, ki k nam te veže!
Ne moraš prodati
vere, svoje vrste, sebe.

S nem mindegy,
hogy gyáván bújsz meg vélt bástyád mögött,
vagy mily vihar zúg el fejed fölött;
víg jövőt vetsz, vagy bús halált aratsz:
néped szívében sziklakő maradsz -
Sorsod ideköt - nem tagadhatod!
Magad, hited, fajod
el nem adhatod!

LAJOS BENCE

Napitnica za vstop v 21. stoletje

*Poetu Zdravljice,
Francu Prešernu*

Sedaj pa prijatelji moji
naj zapojejo kozarci.
Bog nas blagoslovi
ni pomembno, a bodo časi
boljši, le do dna ga spijmo,
če je v kozarcu vino.

Pustimo, da biserni obroč,
vinske pene svojeglavo pleza
po čaši navzgor, te moči,
te pravice, naj mu nihče ne oporeka,
ne dobri ne slabi,
ne ljudje tukaj zbrani.

Prijatelji, zbrali smo se,
da bi od vina Svetega Martina
popivali do rane zore,
da se naša pesem preko hriba
razlega, ga napolni, kot vino
naša grla, ko odteče v dolino.

BENCE LAJOS

21. századi bordal

*Preserennek,
a Pohárköszöntő szerzőjének*

Most pedig barátaim ,
csendüljön a pohár.
Éltessen Isten bennünk
sokáig, s ne tépelődjünk,
hogy jó-e egy jobb
kor, igya ki fenékig,
ha van benne bor.

Hagyjuk, hogy a gyöngy
felfelé megy, s hogy
jól vagy rosszul
teszi. E jogát ma itt
senki el nem vitatja,
el nem veszi.

Barátaim, ma mi
itt mulatni gyűltünk
egybe. Szent Márton
borától harsogjon hát
dalunk, töltsé meg,
a domboldalt, aztán,
mint torkunkon a bor,
szálljon le a völgybe.

Nalij prijatelj, pijva,
dokler je svet še svet.
Na tugo, žalost, zapeljiva
dekleta... Če kdo med
nami iz kroga izstopi,
sram ga bodi!

Domoljub je, kdor vino
pije, zato kozarce, vrče
z užitkom praznimo.
Pijmo na narod, naše ljudstvo,
vrlega Árpada, očeta,
na minula tisočletja.

In zdaj, prijatelji, spraznimo
vrč znova in znova,
dokler roke ne utrudimo,
kar gojimo, dejanja so zaslužna,
za leto truda so nas nebeški kralji
obdarovali.

Mužikaši! Na pozabo
pozabimo, ne pijmo!
Grenkobo, žalost za sabo
pustimo, Világos je mimo,
Tatari, Turki ropali so nas
še predno se je zgodil Mohács.

Zato danes izključno
na zdaj, na dobro voljo
in razposajeno družbo pijmo.
Da nam služilo bi dobro,
da nam ne bi škodovalo,
na koncu, pijmo še na vino-samo.

Tölts pajtásom, igyunk
míg világ a világ.
Búra, bánatra, s a csalfa
lányokra... Szégyen reá,
ki gyáván megfutamodik,
s a körből kiáll.

Jó hazafi, mind, ki a bort
megissza. Ürítsük hát,
kancsót, pohárt!
Igyunk, jó Árpád apánkra,
egész nemzetünkre, ezeréves
múltunkra.

S most barátaim , ürítsük
a kancsót, újra, s újra,
míg csak el nem fárad
a karunk, higgyük, nem
érdem nélküli, amit művelünk!
Egész évi szolgálatért a
mennyei adta nekünk.

De ácsi! Ezúttal ne
a feledésre igyunk!
Keseregtünk, búsultunk
már eleget, Mohács előtt
Világos után is. Megsarcolt
bennünket török is, tatár is.

Igyunk ma kivételesen
a mára, a jókedvre és
víg társaságra, em eljük
poharunk: s végül
igyunk magára a borra,
hogy hasznunkra legyen,
s ne legyen kárunkra.

LAJOS BENCE

Izpovedati se je treba, izpovedati (*Madžar – Madžaru v solidarnosti*)

Szekeres Iloni, recitatorki

Če je tukaj živečih
bevskanje slišno le
iz daljave in je vzklik
tišine le oddaljeni
odmev prostora,
objesten, kakor slana,
na vrtu, kljub temu znotraj
tarejo me peklerske
muke: jok in stok nista
verodostojna
glasnika tožbe, zehajmo,
a vejo moramo odlomiti
z drevesa, da se lahko zavrtamo
pod lubje in poslušamo
bolečino krvaveče grče: izpovedati
se je treba, izpovedati.

Pa še to ni zadosti,
kljub temu, da to pogosto
opeva pesem, ceneni šlager,
neuporabna popevka, če
nas množica kod
v jeziku mrtvih željno nagovarja,
ni dovolj gorečnost ravnodušnih
kronologov, grafomanov, ker
ima drugoten pomen kot: izpovedati.

BENCE LAJOS

Vallani kell, mindig vallani (*a magyar-magyar szolidaritásról*)

Szekeres Ilona versmondónak

Ha az itt-lét
csaholását csak messziről
hallani, s a csend rikoltása
is visszhang csak a térben
oly távoli, s oly ledér,
mint kertek alján a dér,
de mégis kínok kínjával
gyötör ott belül:
mert nem elég a sírás,
a panasz hangján szólani,
ásítva hozzá, de le kell
hasítani a gallyat a fáról,
befurakodva a kéreg alá,
s hallgatni a vérző gally
fájdalmát: vallani kell
folyton vallani!

S az sem elég, bár
gyakran szól róla nóta,
csacska sláger és
hasztalan hallali, ha
írásra álla kéz, s
bentről kódok tömege
kíván halottak hangján szólani,
nem elég az egykedvű krónikás
grafománi buzgóság, mert
mást jelent: vallani.

Izpovedati preteklost,
izpovedati zjutraj,
izpovedati zvečer, v Pešto
in v Budo poslati sporočilo,
priznati pohabo države, dejstvo,
da je obraz ljudstva osmodilo
od zle usode, izpovedati, dokler
umorov znanost umore brani, skloniti
se bliže, čutiti kaj pljuva
vijoličasti plamen globine,
kaj izjavi varuh naših skrivnosti,
medtem, ko v nas dvoboj
bije kreg s kregom,
naši besedni tujki
pa se spravljajo s putiko-grmom.

Z roko v roki čutiti
tihe šume drugega, besede, opojnosti,
priznati seznam preteklosti, od Szóvátárja
do Szabadke, od Módéfalve,
do Kórógya, mesta z nasmeški,
hiše miru, kolibe radosti,
božajoče sapice življenja,
dokler je očem vidno
paziti na začetek, ne hitimo
peti, da ne utesnimo prostora - časa,
ne dirjajmo preko zaledenele
države, kjer se kot kresilni
kamen oglašá zvok mraza,
zanemarimo čudež, zgrabimo
z roko kot jezero globoke
tuje strahove,
neskončno dolge lovke
države...

Izpovedati le izpovedati.

Vallani a múltat,
vallani reggel,
vallani este, üzenetet
űzve Budára Pestre,
vallani az országos nyomort,
vallani a népet, kit a sors
bekormozott, vallani és vallani,
míg az ölés tudománya
ölelésbe vedlik, közelebb
hajolni, mit pőfög a lilalángú
mély, titkok tudója mit
nyilatkozik, míg bennünk tusát vív
a pörlekedés a pöröllyel,
paraj-szavunk a köszvény-bozóttal
megbékél.

S fogva egymás kezét,
érezni egymás neszét, szeszélyét
szavát, lajstromba
venni Szovátától Szabadkáig
Mádéfalvától Kórógyig
mosoly-helyeket, a békesség házait,
boldogság kunyhóit,
simogató szellőit lékelt
életeknek, s a léleknek,
kémleni a dalra
fakadó határt, ameddig a szem ellát,
e zord tér-időben, fagyba
vert országon rohanni keresztül,
hol tűzkőként pendül a fagy,
marasztalva a csodát, kézen
fogni mások iszonyát,
egy ország tótágas
viszonyát...

Vallani, folyton vallani!

LAJOS BENCE

Skoraj graditelju v bran pokvarjen(osti)

(Makovecz Imreju, tesarju – zidarju poetu)

Ni zidarjeva roka tista,
ki jo boža blišč slave,
dlani graditelja cel' svet
se klanja z nagibom glave,
a joj, prihod čudeža vedno zaostaja
za šašem in mahom, ki prekrijeta,
vse, a Roka kljub temu
opleta brez prestanka, stoletja
išče travnati plevel, četudi
ne bo zmanjšala vsote
zaraščenosti plevela,
nje kvote, ne mine dan
brez iskanja edine Resnice.

Odkar je svet – svet,
počeli so to spet in spet
pogumneži, ki so z malho
v kalužastem svetu iskali
svetlobo, potiskali voz
in če se je zataknilo, so dolgo
v noč kovali jeklo,
žgali opeke
faraonom novega časa.

BENCE LAJOS

Ódaféle az Építőnek, rontás(ok) ellen

(Az ács-kőműves-poétának, Makovecz Im rének)

Nem az építészé a dicsőség,
az Építő az, ki előtt egy
világ hajol meg,
s mégis, jaj, mindig késve
jön a csoda, beföd mindent
a sás, a moha, de a Kéz
folyton-folyvást gyomlál,
apró fű-gazok után kutat
századok óta, bár
így sem kevesebb a kvóta,
s mégis irtani kell
a dudvát, a kórót, a gazt,
folyton keresni igazak
között is az Igazt.

Tették ezt mindig is
- mióta világ a világ -
a bátrak, kik a bátyus,
a kátyús világból
a Fényre vágytak,
s tolták a szekeret,
ha megakadt,
napestig verték a vasat,
téglát vetettek, az „új
idők új fáraóinak”.

Dojeli so: Kakor seješ
tako žanješ. Vzplamti,
nabrekne naj hotenje!
Slišali smo Besede,
a potrebujemo znak, ki nas
vsakič dvigne,
neprenehoma umira,
znak: ki priveže
tavajoče poglede,
brzda zamisel.

Gremo
graditelji, v višine odra,
gor na zidove zavzeti visoka
stojišča, srčna stališča,
ni dovolj da smo pogumni,
moramo postati večji! Urni,
ko letimo v čiste višave
v na široko odprte
nebesne dvorane.

(Če opaziš na zidu
trepet Sence, vedi,
da ta umetnina ni slučaj,
človek iz kolibe je stopil na prste,
- vedno je bil zgodnje vrste:
kot Jancsi, ki vleče pipo,
se z dimom ovija, Örzse
z apnom riba blatni zid na snežno belo,
z bisernimi čipkami na nedrih,
kot pravljíčna Sneguljka
na licu mesta
prizorišč in prizorov,
krajev in prostorov,
dokler ne bo spalnica nared,

Mert megszokták már:
ki mint vet,
úgy arat. Csak lángholj,
csak duzzadjon az akarat!
Jel kell, hallottuk
mi is a Szót:
a mindig felem előtt,
folyvást elhalót.
Jelzés: mely kallódó
tekintetet kötöz,
képzeletet zaboláz.

Hajrá
építők, fel az állványokra,
elfoglalni az „állásokat”,
a falakra fel, fel magasan
a szívvel: ne csak merjünk,
akarjunk is nagyokká lenni!
Föl, föl a tiszta egekig
repülni, lélekben,
kitárva előttünk sarkig
az égi terem ...

(S ha a falon
Árny rebben, az sem
a véletlen műve, a kunyhók
em bere mozdul az ágyban,
korán kelő fajtából
volt mindig:
Nézd Jancsit, ahogy
pipázik, s a füstbe réved,
Örzsze sikálja odébb a döngölt
falat mésszel, a sarat,
hófehérre, réklíjén megannyi

bo mož v postelji napet,
in še obličje Božje se razjasni
ko na nebeškem tronu
okusi spanec znani...)

Naša hiša že stoji!
Doma, brez zvonca
kliče nas v višave
Bog z obrazom sonca,
z mogočnim pogledom.
Na vrhu stolpa
svetlikajoča svetloba
pernatega ptiča rani,
kot rezina
zataknejo se krila vetra
v boljšeči par oči,
ki strmijo v večne
zvezde, ki jim dajejo
zaledje.

Ker njega več ni,
njega, ki
na skrivnosten način
predte stopi, zapre oči,
obstane pred umetnino,
ki te v jarem uklene,
kot ujetnika, sprejme,
kot čudež v pogledu slepcev.
Če je umetnina dokončana,
otrplost popusti, led se stopi,
duša pa od novih vetrov
postane barka, ki vzleti
s polnimi jadri, jadra.
Le zlu naj ne bo
nikoli sluga!

Csipkerózsika-gyöngy,
Hófehérke-mese, rege,
megannyi helyszín
és színhely, helyiség és
helység, míg elkészül a
tisztaszoba is, fészület
kerül a hitvesi ágy fölé,
s az Isten arca is
felderül, ahogy újra égi
trónján álomba merül...)

Áll már a házunk!
Otthon, s harang
nélkül is hív
magasba nyúló tekintetével
a naparcú Isten.
Tornyok hegyén
csillámló napfény,
tollas madarat sért
a szellő szárnya,
élükön fennakad
az ég homályára
szegezett szempár,
hátterét adva a
mindig haragos
csillagoknak...

Mert nincs már, ki előled
sumák módon
kitérhet, szemét befogja,
ott áll a mű,
leigáz, foglyul ejt,
lenyűgöz, a vak tekintet
is megostromolja.

Naj umiri naš bes
zbije vročino, nam
poveže prihodnost in
zgodovino, tiste, ki
odhajajo z odhajanjem,
prisego na vse mogoče
z rodno grudo.

Tedaj povem vam še enkrat:
Ni zidarjeva roka tista,
ki jo boža blišč slave,
dlani graditelja cel' svet
se klanja z nagibom glave.

Ha kész a mű, ott belül
a dermedés felenged,
olvad a fagy,
a lélek szárnyalni kezd,
új szelekbe kap a
bárka, a vitorla.
Csak a Gonosznak ne
legyen szolgája soha!
Csillapítsa dühünk,
apassza lázunk, kössön
össze bennünket, múltunkat
jövőnkkel, elmenőt az
elm enőkkel, mindenségre
felesküvőt a röggel.

Bizony mondom
néktek: nem az építészé
a dicsőség, az Építő az,
ki előtt egy világ hajol meg,
s mégis, jaj, későn jön a csoda.

LAJOS BENCE

Psalm XX

»Samo ta kraj! - Ko bi ga le lahko pozabil!«
(Madách Imre)

Gospod, vrtijo se stroji,
a Stvarnik malce
dolgo počiva, milijoni
let načeli so zobnike, osi,
potrebne prenove,
maže, sesanja, tako pa
ropotalo bo še malo,
v to pristanem, kakopak
drugega ne pričakuj od mene,
verjemi, obstoja večnosti
ne razumem, samo v zemeljskih
kočljivih stvaritvah sem domač.
Malce si me vseeno
načel, naravnost izzval,
Gospod, opozarjal sem te
pravočasno, vedoč,
da še iz tega nastal
bo prepir, hitel sem, iskal
prilagojene predloge,
najin spor
prekovati v dogovor,
oziroma če že vztrajamo na tem
ga imenujva *uradno*-molitev,
zavedanje, da se besedni dvoboj
s tabo nadaljuje.

BENCE LAJOS

Psalm XX.

*„Csak az a vég! - Csak azt tudnám feledni!”
(Madách Imre)*

Uram, a gép forog,
de az alkotó már egy kissé
sokáig pihen az évmilliók
már kikezdték tengelyét
kerékfogait ráférne egy kis
újítás, kenegetés vagy
egyáltalán egy kis portalanítás
így még elzörög egy ideig
ebbe még én is beszálok
de egyebet tőlem ne várj
hidd el én nem értek
az örökkévalósághoz
csak a földi, kétkezi
dolgokban vagyok jártas
egy picit s te most
mégis kikezdtél egyenesen
kihívtál, Uram, bár én
időben figyelmeztettelek
tudtam, hogy ebből is,
per lesz iparkodtam
is módosító javaslattal
előhozakodni megbeszélésre
változtatni a vitát vagy
ha már itt tartunk nevezzük
hivatalosan imának
amely tudvalevő, hogy a Veled
folytatott párbeszédet jelenti

(Medigra)

Gospod, razčistiva,
od Tebe nočem ničesar,
vse sem storil, da med
nama ne pride do izmenjave besed,
zavedajoč se mojega položaja
Te prosim, da mi prisluhneš,
Ti, ki si neviden in vsemogočen,
sicer pa, od koga bi pričakoval, da me
poslušā, daje pokoro za grehe, kako
lahko pričakuješ iskreno kritiko,
priznanje, če si ti Stvarnik
in Lik Stvarnika v eni osebi.
čemu mlatenje v besedi,
če slišiš od mene tisto,
kar že veš, toda:
Konec bi lahko ustvaril drugačen,
a niti za to ne dajem roke v ogenj,
ali pa zlo, mar ga nisi
mogel izpustiti iz igre,
Gospod, preizkušenj brez zla je dovolj,
in človek, ki si ga naredil
sebi podobnega, se tako težko
zoperstavi vsemu, ne kaznuj ga za to, Gospod.
Sploh pa nehajva Gospod,
kako sem prišel na misel,
da se s Tabo prepiram,
ti si upal, da bova sodelovala,
jaz te pa grenim:
nobene volje nimam do nove
stvaritve sveta, stori to sam
in me ne favoriziraj,
ker zavil te bom v sramoto!
Ne preostane nama drugo, kot

(Közjáték)

Uram tisztázzuk a dolgot
én nem akartam semmit Tőled
mindent megtettem, hogy szóváltásra
ne kerüljön sor közöttünk ismervén
helyzetemet, kérlek hallgass meg
ki láthatatlan is vagy és mindenható,
akkor kitől váljam
meghallgatásomat, bűneim
bocsánatát, és hogyan várhatsz
akkor őszinte kritikát
tanúvallomást, ha Te vagy
a Teremtőm és a Teremtő
Képzetelem is egy
személyben? Mi értelme
a szócséplésnek úgyis
azt fogod tőlem hallani
amit már régen tudsz, de:
Talán a végét azt lehetett
volna másképpen csinálni
bár ebben sem vagyok biztos
vagy a Gonoszt, Uram, a
gonoszt nem lehetne kihagyni
a játékból kísértés van
így is elég, s az ember
kit saját hasonmásodra
teremtettél oly nehezen
áll ellen ezeknek
ne büntesd érte, Uram.
Hagyjuk abba, Uram
különben is hogy jövök
én ahhoz, hogy Veled
vitatkozzam, ha az együttműködésben
reménykedtél el

da priznava najine poraze,
dasiravno vem,
da bo Zate boleče še bolj,
kajti pravi poraženec
si le Ti, oziroma
par excellence: Ti
nepopolno
Božanstvo,
jaz štorasti hodec.

kell hogy keserítselek:
semmi kedvem a világ
újrateremtéséhez csináld
csak magad úgy is szégyent
vállánál velem, hát kérlek
ne favorizálj! Nem maradt
hát másra, mint elismerni
kudarcunkat, bár tudom, hogy
Neked lesz fájdalmasabb,
az igazi vesztes mégis csak
Te vagy
 pár excellence: Te
tökéletlen
 Istenség
én, tökök halandó.

LAJOS BENCE

Misel, ki prodira v kamen

(Király Feriju za 70. rojstni dan)

Kdo naučil te je občudovati
čudež, poslušati tišino,
iskati skrivnosti, kdo?
Najtežje je začeti
- zaradi začetka samega.

So takšni, ki so mehki kamen,
drugi pa kleno grčo, oblikovali,
če se mehki les ni vdal trdoti
dela, ga je lesni črv
obdelal, požrlo močvirje.

Nekoč ni bilo tako,
ob večerih sta fosforno
svetila polna luna in pokrajina.
Svetloba plavega plamena pa
je tekla čez travnik zamorjena.

Bili so trenutki, ko je sam Bog
položil pred tebe pisalo,
svinčnik, košček oglja.
Drugič je kamen vsiljivo,
spogledljivo, ležal ob tvojih nogah.

BENCE LAJOS

Kőben nyíló gondolat

Király Ferinek 70. születésnapjára

Ki tanított bűvölni a
csodát, hallgatni a csendet,
keresni a titkot, ki?
A legnehezebb mindig a kezdés
- maga a kezdet.

Volt, ki puha kővel,
más acélos fával kezdett.
S ha a kemény dolgok nem fértek
bele a puha fába, szú ette meg,
vagy mocsár nyelte el.

Máskor nem így volt,
esténként foszforeszkált
a telihold, s a táj maga.
Lidérces fényjel, futott
a réten a kékellő lángtova.

Volt úgy, hogy maga az Isten
tett eléd egy írószerszámot,
ceruzát, faszén-darabkát.
Máskor ismét egy fura kavics
hevert incselkedve lábaidnál.

Vzemi ga v roke, riši
na travo, drevesa, papir in prah.
Primi dleto, kladivo,
gladi do gladkega nebogljeni
kamen, nedra hrastov, panj.

Čisto stvarjenje je,
če mali brst vzbrsti
v majhno življenje, preživi
stvarnika muke,
težo, strast, srčnega objema.

In objokovati mnoge
neplodne ure, kot tisti,
ki prežene čredo domov,
sede v preddverje, in je zgolj srečen.
Ker on ne objokuje popoldneva,
ki zatava brez sledu.

A lahko raziskujemo preteklo
brez zavezanih rok sedanjega obstoja,
- živahno zrcaliti iz
včeraj v danes,
Evrope, Amerike,
Vice versa, tja in nazaj.

In opazne so roke mojstra
na izklesanih likih,
občasno pa – predniki zagrabijo
ročaj dleta, stari mojstri,
Meštrovič in Mayer Zala.

„Vedd fel, rajzolj vele
fűre, fára, porba, papírra.
Fogd a vésőt, kalapácsot,
csiszold fényesre a tehetetlen
követ, öles tölgyet, facsonkot.”

Egy kicsiny rügy, ha
felpattan: ez a teremtés maga.
Átélni egy kicsi élet
teremtő kínját! Egy szívből
jövő ölelés szenvedélyét, súlyát!

És siratni közben a sok
m eddőnek hitt órát,
mint ki a csorda után hazaballag,
leül a pitvarban - és boldog.
S nem sajnálja a délutánt,
m ely nyom nélkül eloldalgott.

Gúzsba kötve a léttől
szabad-e az ősit kutatni,
vizslatva nézni a múltból
a m ába - Európából Amerikába,
majd vice versa, vissza.

S meglátszik faragott művén
a Mester keze nyoma is, máskor
mások - az ősök - fogják a
véső szárát, régi mesterek,
Meštrovič és Mayer-Zala.

Dobro veš, da bistvo
skriva se v semenu, kot kal v življenju,
harmonija, ki se v steblo vzpenja,
in vse premaga inercija,
nevidna jaz – energija.

Bodi tako, na vekomaj veke,
še obstoj ni dober brez
bistva – srža, in h kisu
jabolčnemu vino pripada
stvarnikom, tako bo dobro
dovolj spodobno.

Kralju kiparju pripada
prigodnica kraljev,
k njemu večno ostro dleto,
kladivo na veke vekomaj jekleno,
ki na dvoje prereže
čas, ki mineva,
minute, ki drvijó mimo,
zgladi vse prepade,
ki peljejo v nič, izgubo.

In forma živi, živi v kamnu,
lesu, bronu, kot
visoki stolp življenja
našemu stvarjenju.
Misel klesana v kamen
je večna: medtem ko
življenje z nami drvi naprej,
teče v izgubljeno smer.

Te jól tudod, a magban él
a lényeg, a csírában az élet
maga, szárba szökkenő harmónia.
S mindent legyűr a láthatatlan
hajtóerő, az Én-energia.

Legyen így, soká ne legyen
vége, soha, a létezés is úgy jó,
ha van sava-borsa, s az almaecet
mellé bor is jár az alkotónak,
mert így van jól, mert így dukál.

A (szobrász)királynak
királyi rigmus:
mellé hosszú nyelvű,
csorbulatlan véső
és acél kalapács,
mely a múltó Időt,
az elsuhanó percet
is kettéhasítja,
a semmibe veszés örvényét
is kisimítja.

S él, él a kőben, fában,
bronzban a forma,
a teremtett világ
magasba meredő tornya.
A kőbe vésett gondolat
megmarad: míg az élet
velünk tovafut, veszett
iramban elszalad...

LAJOS BENCE

Dobro bi bilo

Dobro bi bilo začeti
s čisto praznim listom,
ne z oslovskimi ušesi
in obrabljenim zvezkom,
uživati v svežem vonju,
celuloze – papirja,
biti vzdržen v veličastnem slogu,
ne pa suženj zemeljskega užitka,
pozabiti na delo – sveženj
vestnega korektorja,
za katerim se verzi prelevijo
v komplekse manjvrednosti
– smetišče novodobnosti.

Kljub temu bilo bi dobro
začeti s praznimi listi
z rajanjem po otroško,
oblaki v glavi ukrotiti,
kot stavke napisane besede
o potici, gosji pečenki,
pesniti prvinske izvedbe,
zaljubljenim zaljubljene,
otroku po otročje,
o večni zvestobi za naše žene,
na koncu starodavne zibajoče
vinske pesmi, samo za mene.

BENCE LAJOS

Jó lenne

Jó lenne tiszta
lappal kezdeni,
nem ily elhasznált
számárfüles irkalapra írni,
élvezni a friss papír
cellulóz-illatát, vagy
famentesre, lemondva e nagyszerű
élvezetről, azzal sem törődve,
hogyan a korrektori munka
után újból piszkozattá
váljon a vers, s ezáltal
új komplexus forrásává

Mégis jó lenne
tiszta lappal kezdeni,
felhőtlen fővel alkotni,
gyermeki rajongással nézni
a leírt szót, mondatot,
„korai”, attilás verseket
kuglerről és libasültről;
szeretőnek szerelmesei,
asszonynak az örök hűségéről,
gyerekek gyerekeset,
mily régen dédelgetett terv:
bordalt magamnak.

In tako za zadnjo željo
krasiti se bilo bi dobro
z ustrojeno mehko kožo
platnic, na policah
v dekliški sobi
v trgovini v izložbi (dasiravno:
Kdo ve, koliko ljudi
smo do sedaj dali iz kože).
In če se vse izide, končno
bilo bi zares dobro,
moj Bog, samo tokrat
pustiti, da papir miruje
in poslati vse »v franže«,
pisati nič in nič iz nuje.

S utolsó kívánságként,
de jó is volna
bőrkötésben díszelegni
(bár: mennyi lenyúzott
bőrbe került eddig is az egész!)
kirakatokban, leányszobák
polcain.
S ha ez is összejött, végül,
de jó is lenne,
Istenem, az egyszer,
békén hagyni a papírt,
- francba az egészel -
és semmit, semmit
sem írni.

LAJOS BENCE

Brenkalnik v Sveti levici kralja Štefana

*Moto: da se sovražnik
ne oprime tvojega ljudstva
(Pesem o svetem Štefanu)*

»Ta roka je morda prejela sabljo...«
- V Desnici Svetega.
V drugo roko, ki je
pesem ne opeva, ki je okrašena žara
ne čuva, v nevidno, zaprašeno
levico, spodobilo bi se dati brenkalo.
Ker laket je ohranil
obok zanosa, čuva
ga narod, narava,
čuva ga lobanja,
poslana na štiri strani
neba, srž spominov,
zapestje Svete Desnice.

Odnesite, razneslo bi jo
tako ali drugače,
razneslo bi jo
na neštete trske,
na tisoče koščkov streliva,
da padali nazaj bi
še danes, v moj
prah izsušeni
obraz, opran
od neviht in toče,
v mojo okamenelo čeljust,

BENCE LAJOS

István királyunk Szent Baljában pengető

*Mottó: „Hogy egy ellenség se legyen
ragadozó ez te néped között...”
(Ének Szent István királyról)*

„ Ez a kéz talán kardot markolt,
- íme a király Szent Jobbja .
A másikba, melyről írás
nem szól, díszes
urna nem őriz
- a láthatatlan, elporladt
balba - pengető illenek.
Mert őriz valahol
a karcson a lendület
ívét, őriz egy nép
természete, őriz
a négy égtáj felé
széthordott koponyacsont,
a velő emléke,
a Szent Jobb
csuklója.

Vigyétek! Felrobbant
volna úgyis!
Széjjelrobbant volna,
ezer szilánkként,
lövedékként, hullik
ma is vissza, porrá

da okrogline mojih
fosilnih vretenc
prepiha veter, vihar
odtrgal je stegenico,
ki je čuvajeva gosta
sapa ne očuva, da pridejo
povsod njeni koščki,
v vse kloštre, vse dele
dežele, ki leži v
medenici Donave,
v Raguzo, Passau,
Krakow, Zagreb,
Dunaj in Rim
očuvan kot dragi kamen,
sveta herma,
predmet usmiljenja,
z biseri okrašena krona.
Poln usmiljenja
budno se čuvam
od slabega, zla.
Od biserov in draguljev
nam dražji amulet
je: Sveti pepel,
biserne trske,
kri in prapor.

Slišal si velikokrat
ne spusti Nemcev
požgali ti bodo hišo
medtem, ko spiš.
Ne spusti Besa, Tatara,
Srba, Bolgara,
Romuna, razcefral
bo tvoje imetje naj

szikkadó arcomba,
zivatarból, záportól
mosott, kövületté
váló állkapcsomra,
fossziliává torzult
gerinccsigolyáim bütykeit
átfújja a szél, vihar tépte
lábszárcsontom at
vigyázó lehelet nem
óvja, de jutott belőle
a Duna-medence
minden tájának
minden kolostorába,
Raguzába, Passaubába,
Zágrádba, Krakkóba,
Bécsbe és Rómába,
drágakőként őrzött,
szent herma, kegyeleti tárgy
gyöngyökkel díszített korona.
Kegytárggyá váltam,
őrizve őrzök,
rossztól, gonosztól.
Gyöngynél, gyémántnál is
drágább amulett,
gyöngy-szilánk,
vér és lobogó,
szent hamu.

Hallhattad elégszer:
„Ne ereszd be a tótot,
rád gyújtja a házad,
míg alszol. Ne ereszd be
a besenyőt, a tatárt,
a bolgárt, a szerbet,
ne a románt, széthordja

bo država raje nebogljena.
Pazi, ker prebrisane so
tuje ustnice,
slabi sosed pa
vlamlja v tvoj dom,
prežene tvojo drobnico,
pokvari tvojo hišo,
ljudstvo, razglaša
druge učenosti, ne boji
se, brezbožnik in puntar,
okrade polovične prijatelje
je goljufive sorte, izdajalec.

Bog moj! Odreši moje ljudstvo
lepljivih sovražnikov
ki mu režejo srce,
oprezajo za njegovo žlahtno krvjo.
Postavi ga nazaj na lastno nogo,
če pade. Bič potrebuje
ker je neumen, naiven in zgovoren,
pamet redi na ledini,
gre v pogubo, umira
ker je hazarder in butast,
ne potrebuje svetih odpustkov,
dober je samo za škodo,
ker je zgaga, ki sprejema
trpljenje, usodo,
zapravi vse svoje imetje,
je spakedrane vere, duša
-naroda, njegov duh
plapola visoko,
a odpihne ga vetra sapica
je krhek kot cvetlica maka
četudi ima zdravo samozavest.
V boju ni sposoben velikih dejanj,

vagyonod, legyen az ország
inkább esendő.

Vigyázz, mert ravasz
az idegen ajkú,
a rossz szomszéd
hazádra tör, elhajtja
jószágod, rontást hoz
hazádra, a népre,
más tant hirdet, Istent
nem fél, pogány
és lázadó, felebarátját
lopja meg, parázna fajzat,
áruló...”

Istenünk! Mentsd meg népem et
az ő ellenségeitől, főképp
ragadozóitól, kik szívét vájják,
vérét lesik, emeld fel hozzád,
ha elesik. Bár neki
ostor kell, mert fecsegő,
mert hiszékeny és ostoba,
esze parlagon tenyész,
potyán hagy, elenyész.
Mert hazárdjátékos
és bugyuta, nem kell
neki a szent ostya,
portyázásra jó csak,
mert izgága, szenvedni
kész, eltékozolja
mindenét, csecsebecse
hitű, lélek-nép, szelleme
magasan lobog,
de elfújja egy
szellő fuvalma,
törékeny, mint

prelen je, da bi uporabil pamet,
odteče, najraje bi se skrila,
ne pa izpostavil,
preveva ga dvojnost,
potrebuje polet,
potrebuje dvome.

Bog moj, kaj bo z njim, če dobi
slabiča za vodjo,
kaj bo,
če pride Tatar, Bes, Bolgar,
Turek, kaj bo s tabo
dom Madžarov, joj, kaj bo
z njim brez tebe,
kaj bo s teboj Evropa.
Ker ljudstvo je lomljivo, kot skala
zrelo za padce, a
upogiba se viharjem,
skisano vino mu dajte,
ne pa sladko, vajeno,
je suženjstva in
strmi k novim potovanjem,
lačno je svobode.

Kralj naš, Szent István
ozri se na tvoje ljudstvo,
ki trpi, prosi za nas,
da se z modrostjo napolnimo,
naj Madžar Madžara
ne prizadene za vekomaj.
Naj odnese pete vsak,
ki nas napade, ukini,
željo po maščevanju, jezo,
naj zazvoni v miru
zvon v naši duši:

a mák virága,
bár öntudata még ép.
Harcban már kevés
csínyre képes, agyát
használni lusta, és futásnak
ered, inkább elbújna,
elbujdosna, kiállni nem mer,
kétségek közt hánykolódik,
kell neki a tivornya,
kell neki a kétségbeesés.

Istenem , mi
lesz vele, ha gyenge
vezért kap, mi lesz,
ha jön a tatár,
ha jön a besenyő, a bolgár,
a török, mi lesz veled, magyarok
hóna, jaj, mi lesz vele
nélküled, mi lesz veled,
Európa? Mert esendő a nép,
omlik, mint a szikla,
meghajol a viharban,
fanyar bort
adatok neki,
nem jó neki az édes,
szokja a rabságot,
ki folyton folyvást
kalandra, szabadságra
éhes.

Szent István királyunk,
tekints szenvedő népedre,
könyörögj érettünk,
hogy eltelve bölcsességgel,
ne bántsa már többé
magyar a magyart.

Gling-glong
gling-glong.

Molitev:

Vsemogočni Bog, ki dal si
nam velikega kralja, ki
nakopičil si mu znanja
moč in razum,
prepusti mu sveto žezlo,
jabolko, krmilo države v roke,
obdari ga z vsemi
mogočimi modrostmi,
daj nam vodjo, dobrega
kralja še danes! In obdrži
njegovo državo,
dovolj je trpelo
njegovo ljudstvo,
prestalo stotero
preizkušenj v veri, jeziku
in na svoji zemlji.
Amen.

Forduljon el tőlünk
mindenki, ki ellenünk
támad, szűnjön a bosszúvágy,
a harag, konduljon meg
lelkünkben minden
békítő harang:
giling-galang,
giling-galang.

Fohász:
Fölséges Isten, ki megadtad
nekünk nagy királyunkat,
kit nagy tudással, erővel és
értelemmel halmoztál
el, szent jogart,
országalmát és kormánypalcát
adván kezébe, traktálva
őt mindenféle bölcsélettel,
adj nekünk jó királyt,
vezért ma is! És tartsd
meg az ő országát,
sokat szenvedett,
hétpróbát kiállt népét,
hitében, nyelvében,
azonképpen földjén is...
Ámen.

LAJOS BENCE

Srčno brezsrčen

Potepam se po polju
s čebelico v grmovlju.
Vljudno mi zabrenči,
k nogam prileti.

Vesela je in krotka,
obraz mi dolgo voha,
pobožati jo hočem,
izmakne se mi, noče.

Ob mojem srcu zadrhti,
misli, da sem roža, ki cveti,
začuti me, brenčanje spremeni,
zmagoslavno odleti.

Predstava je končana,
zadiham s celim bitjem,
tako, kot vsa narava,
srčno sem brezsrčen.

Zlato poletje
je v pšenico odeto, gori in valovi.
Žužek, spi z mojo ljubo,
sanja, z galebom leti po nebu.

BENCE LAJOS

Szíves szívtelen

Ögyelgek kinn a réteken.
Bokrok közt. Egyedül.
Méhecske zúg, leszállni készül.
Lábaimhoz ül.

Szelíden jön, nem támad,
arcomat hosszan kémleli.
Nyúlok utána. Megsimogatnám
Nem engedi!

Körüldongja szívem,
azt hiszi, kék virág.
Megérzi, hangot vált
glóriáz, elrepül...

a szertartásnak vége.
Én összeállók megint
szervezetté, így leszek
teljes: szíves szívtelenül

Nyár van. Aranyos.
Lobogó búza, hullámszó tengeri.
Bogár hál kedvesemmel,
sirálynak képzelem.

LAJOS BENCE

Molitev

Za zaljubljene
posteljo pogrej, ljubimcem
moč daj, želji ogenj,
dobro vreme potepuhom,
brezdomcem dom,
lahko smrt pokojnikom,
pesniku ogenj za navdih
-ustvarjalno vročino,
nevernim vero,
nejevernim krepost
brez dvoma,
IN ODREŠI NAS VSEGA HUDEGA.

BENCE LAJOS

Fohász

Adj a szerelemnek
melegágyat, erőt
a szeretőknak
több tüzet a vágyanak
adj a csavargóknak
jó időt
hazátlanoknak hazát
halottaknak tetszhalált
költődnek tüzelőt
melegedni
alkotni lázat
hitetleneknek hitet
hívóknak kétséget
erősödni
ÉS SZABADÍTS MEG
A GONOSZTÓL...

LAJOS BENCE

Metulj II

*(novodobna varianta
z istim priporočilom)*

Kogar se ob prebujanju
dotakne svetloba,
kdor ima možnost izbire
med stvarmi: je srečen. Zora
na krilih metulja
potrka na tvoja vrata,
na tvoje veke,
barve zahtevajo zadoščenje.
Zdelan si prividno.....
Če izgine videnja muka,
če k počitku leže živčno
tvoja pupila. Na večer
pred spanjem
rane iglic spet skelijo,
žile pa drhtijo v pričakovanju
zdravila.

Povej prijatelj, ti, ki poznaš ta rod,
tih obstoj metuljev, koliko
jih je vredno eno življenje?!

BENCE LAJOS

Lepke II.

*(újabb kori variáns,
ugyanolyan ajánlással)*

Akit ébredéskor csak
megérint a Fény, aki csak válogat
a dolgok között:
boldog.
A hajnal is lepkeszámyon
érkezik hozzád,
színei kielégülésért
kopognak csukott pilládon.
Látszólag preparálva vagy...
Ha szűnik a látás kínja,
ha nyugovóra tér az idegbajos
pupilla. De a gombostűk
helye még felsajdul este,
lefekvés előtt, s már rezeg
a finom érzet:
csillópor száll...

Barátom, ki ismered
a lepkék nemi életét is,
mondd, hány lepkehalállal
mérhető egy élet?!

LAJOS BENCE

Dnevno si govorimo

Dnevno si govorimo,
še posebej ob prihodu pomladi,
da nič še ni odločilno,
vse je možno, kot ponavadi,
znova in znova drobimo,
z usti okušamo radi
svoj glas, prelome,
kam naj poudarke umestimo
ni vseeno, ker često naša ihta
rodi izgubo čaščenega bistva.
Dnevno si govorimo, na
začetku poletja, pred vrati
jeseni, v časih zimske vode, naproti
novim dogodivščinam, v okvirih naših
zmožnosti, naključnih napak. Zatem
pade trenutek odločitve. Naj bodo zven,
in njegove korenine
maksimalno potencirane. VSE^o.

BENCE LAJOS

Naponta mondogatjuk

Naponta mondogatjuk
különösen így tavasz elején
még semmi sincs eldöntve
még m i n d e n l e h e t
újra és újra szájba vesszük
morzsolgatjuk hang-próbát
tartunk, töréspróbát is
mert nem mindegy, hogy hova
helyezzük a hangsúlyt,
hisz könnyen megbillenhet
a mondanivaló e nyelvingoványban.
Naponta mondogatjuk
nyár kezdetén, ősz beálltával,
télvíz idején, újabb esélyeink
számbavételével, lehetőségeink
korlátaival is számolva,
az esetleges hibalehetőségeket
is felmérve. Aztán döntéshozatalra
kerül a sor: l e g y e n c s a k
a hangsúly így hatványozottan
amolyan megrögzött maximalista
módjára a M I N D E Nⁿ.

LAJOS BENCE

Jesenska pesem, oziroma kako dejstvo spravimo s prestola

(nepreklicno vse)

Obsorej je treba pisati pesmi,
ne na začetku jeseni,
ne po tistem,
ko odpadejo listi,
uvenejo cvetlice, obsorej,
ko barve še spijo v rastlinah,
ko se sezona gob začne.

Pajčevino, ki se ulovi na
naše veke, razglasimo
za volovsko slino,
cesti cesta, ali
gozdna pot recimo,
najlonske vrečke
spojene z odsevom luže
pa imejmo za stranske produkte
civilizacije, ne za žabje mreste.

BENCE LAJOS

Őszi vers, avagy egy fogalom detronizálása

(Végérvényesen minden)

Ilyenkor kell verset írni,
ősz elején,
nem levélhulláskor, nem virágelesés
idején, mikor a rőt
szín még alszik a növényben,
mikor még tart a gom bák
szezója...

A pillánkon fennakadó
pókhálót ökölnyalnak
nevezni,
az utat útnak,
sőt erdei gyalogútnak,
a pocsolyák tükrére
rátapadó nejlonzacskót,
a civilizáció m ellékterm ékét
nem békanyálnak.

In žabe imenujmo po žabje,
ne iskajoč primerjave
z drobtinico verjetnosti
za mir, medtem ko odganjamo
etične aluzije lažne sreče
in predalčkane večplastnosti,
naj bo gala sprememba,
v duhu konca septembra,
okusimo dih življenja – smrti,
ljubezni, zvestobe,
silo, poskusimo videti
samo čare zunanje podobe.

Na primer, zakaj odpadli gumb
ni bil prišit na hlače še pred poletjem.
Zakaj mi ta misel
pride na um vedno pred uriniranjem,
češ, » a bi to storil zdaj
ali kasneje«,
ali počakam še eno poletje.
In upati zaverovano,
da nekoč morda
vsi dosežejo nirvano:
odpadli gumb, rjavi listi,
žabji mresti
in pridejo vsi
na svoje mesto.

S a békát is békának,
nem keresni a békével
való rokonságnak fikarcnyi
lehetőségét, elhessegetve
m indenféle
po- és etikus allúziónak,
m alórnek a lehetőségét is,
kirekesztve a rétegződés
minden nemét, változatát,
a szeptember vége
hangulatának - hűségnek-szerelemnek,
életnek-halálnak - betüremkedését,
csak a külsőségekre figyelni.

Például, hogy a nyár elején
leesett gomb miért
nincs még felvarrva a
nadrágra, s miért mindig
közvetlenül vizelés előtt jut
eszem be, hogy fel kellene
már varratni, vagy eltenni
jövő nyárig.
S remélni, sőt hinni,
hogy egyszer talán
végérvényesen minden:
a leszakadt gomb,
rőt levél és a békanyál is
a helyére kerül.

LAJOS BENCE

Samo spoznanje je tvoje

(Priklon Lajosu Vlaju)

Samo spoznanje je tvoje,
od ljubljene zemlje, ki se
je razcvetela za vajino združitev.
Pokrajina ti daje,
te doji z lepoto, virom, upanjem,
pred nosom visi
nje medena past,
da postaneš ujetnik,
jo nosiš, kot težki podplat
blata, ko te namoči,
ni bega, ni izhoda.

Ti pripoveduje,
če zrasla so ti ušesa,
zakaj molči lupina školjke,
zakaj polžjo hiško tiho odplakne
Panonsko morje,
ki šušlja kot koruzno polje.
Ta dežela te zavaja,
leteti brez kril
navaja, iskati domicil.
Drugod, nedaleč od tod
kroji tvojo pot
trpotec v jarku,
tvoj kažipot,
okvir vrat, čez katerega stopiš v svet.

BENCE LAJOS

”Csak a tudata a tiéd...”

(Hódolat Vlag Lajosnak)

Csak a tudata a tiéd,
a drága földdé, mely
elföldelésre kivirult.
Mert ad a táj,
dajkál, széppel, borral,
reménnyel, orrod előtt leng
mézesmadzagja, de foglyul
ejt ragacsza, ha megmártózol
benne, nincs
többé menekülés,
nincs kiút.

Elmondja neked, - ha
íüled is van hozzá
miről hallgat a kagylóhéj,
a csigaház, elsusogja,
elzúgja a Pannon tengeri,
a kukoricás. Máskor
röptetni próbál,
hűtlenséggel csábít
a provincia,
új hazát keresni,
máshonba. Útilaput terem
az árokpart, az ajtófélfá,
s világgá visz
minden út...

V glavi pa brenčijo
glasovi tisočerih hroščev
- njih medeno vabilo:
»Išči domovino, dom,
postavi domačijo.«
Opotekaš se, na vratih
te očetova »popotnica« ustavi
z: »Od tod ne prideš
daleč.« Še drznosti
za drzen odhod ni več.

Še enkrat se zapleteš
z nogami. Prideš k zavesti.

Pred tabo je pokrajina
z grobovi prednikov
skopo odmerjen dom,
pod nogami pa stoka
rodna gruda.
Kot opotekajoč fante,
ki steče v hišo staršev,
da se napoji na prsih,
še predno okusi kruh,
ljubkovalno boža, tebe, svojega mladiča,
te spodbuja, ti pripoveduje,
z vonjem španskega bezga
te ovije do doma. In te vabijo
v nedra mesta z bajnimi stolpiči
Parizi, zapeljujejo na ležalnike
tujih trat, a ne kreneš
klicu naproti, čudeže
ponujajo ti zaman,
v tebi kljubuje trma neštetih,
ki jim odgovarja:
Ne, ne, nikoli.

Fejedben zúgja, zümmögi -
ezernyi rovarhangon -
incselkedő, mézes-mázas
invitálással, parancsszóval, hogy:
hazád keresd, megtaláld,
házat, mely otthonod léssen.

De az ajtóban már
visszatántorít
apád „útravalója”,
az „innen nem jutsz
messze”. S mert merszed
sincs hozzá, elmenni
mersz-e?

Megtántorodsz!
Feleszmélsz!

Itt ez a táj,
e szűkre méretezett
haza, talpad alatt
zokogó rög, őköd sírja.
Mint tékozló fiú,
ki megtér a szülői házba
könyör- és kenyértelen
vendégként dajkál,
kölykének becéz,
cirógat, mesél,
orgonaillattal hiteget
házáig. S hívhatnak
már tornyos városok,
párizsok, csalogathatnak
idegen pamlagok és pázsitok,
el már nem indulsz soha,
hiába csábít a csoda,

Ker na to pot potiska
me usoda,
zbledele vrvež tuje zemlje,
zla mačeha,
sem me vlečejo prodorni pogledi
oddaljenih topolov,
tresočni vzdihljaji
pomladnih vetrov.

a számkivetettek daca
felel helyetted is:
nem, nem soha.

Mert ide taszít a sors is
a gonosz mostoha, az idegen
föld vásott közönye,
ide húz vissza az út menti
jegénye távot fürkésző
tekintete, megannyi
reszketeg sóhaja
a tavaszi szélben.

LAJOS BENCE

V drhteči luči

Sedim na vrtu
v drhteči luči,
z vonjem poletja
na ustih in v srcu,
z barvami cvetja
v kotičku očesa.

Trava v roki
v seno je zbledela,
za časa valjenja
nudila bo gnezdo.
Smrtna tišina,
vse je nemo.

Polni se kašča,
skedenj in sodi,
vrti se vreteno
bobnijo stroji.
Čistimo za sabo
ali kam gremo?
Koliko še bo
se sprašujem radovedno.

Nenadoma se vrt
v meglo zavije,
listi trte zazvenijo
v harmonije.
Para barve sivega pepela
se oprime mojega temena.

BENCE LAJOS

Didergő fényben

Didergő fényben
ülök a kertben.
A nyár illatával
számban, szívemben.
A nyár színei
szememben.

Kezemben megsárgult
fűcsomó, szinte már
széna. Fészeknek
jó lenne kikeletkor.
Most minden kihalt,
minden néma...

Telik a magtár,
a csűr, a hordó.
Zúg a gép,
forog az orsó...
Betakarítás ez,
vagy takarodó?
S hány lesz még,
kérdem magamtól?

Hirtelen köd borul
a kertre. Megrezdül
a szőlő ázott levele.
Hamuszínű pára
hull halántékomra...

A je vse skupaj le prevara,
ali še ena neslana šala?
Ali pijane usode igra,
ki me skrivaj izza,
grma opreza.

Ne more verjeti
budnim očesom,
da sem tu še vedno.

Higgyem, hogy mindez
csak ugratás, tréfa?
Vagy szeszélyes sors
játéka, mely a sövény
mögül figyel.

Hogy mit keresek
még mindig itt...
Végképp nem hiszi el

LAJOS BENCE

Beseda, znak, jezik

Moja pesem – moj stvarnik,
še pred zadnjim dihom
sklanjam glavo pred vedenjem,
ki ustvarila je m a t e r n i j e z i k.
Vemo, da ljudstvo, ki biva
vsak dan v jeziku svojem
rojeva znanost,
brez katere obstoja nič smo.
Kot rodno mater tako tudi tebe,
jezik, pozabiti je težko,
še težje odkrasti se iz tebe,
oditi na vrhovih prstov,
ker izgubilo bi pomen,
ker bi glagoli obstoja
pristali v nevarnosti, brez govora,
ki brez vsebine ostal
bi spremenjen v motno vodo.

Kaj počel bi na primer,
z besedo ‚razumeti‘,
če ne razumel bi samega sebe
ujetega v drobovje našega
interaktivnega, komunikativnega sveta?
V katerem jeziku bi tulil
besno zahtevajoč ljubezen Božjo:
Ne pametuj, ne zavajaj,
ne soli pameti!

BENCE LAJOS

Szó, jel, nyelv

Versem a teremtő
- ama végső
főhajtás előtt - a
tudomány és teremtő
a n y a n y e l v
előtti hajt fejet.
Mert megtanultuk:
minden nép
saját nyelvén lett
tudós, s azt is,
hogyan nélküled
semmi sem megy.
Elfeledni sem lehet
Téged, ahogy anyját
sem feledi az ember,
kilopózni belőled,
lelépni angolosan,
mert értelmét vesztené,
mert a létezés igéi
kerülnének veszélybe,
homályossá váló
beszéded kerülne
tartomány kívüli
helyzetbe.

Mit kezdhethnél
például a magyaráz szóval,
hogyan értetnéd meg magadat
nélküle a süketülő

Ker za globoke bolečine,
obstoja zdravilo,
za vse obstaja napoj, žarek,
orodje za možganski izliv.

Prijatelji, zakaj za blodnje,
naše neumnosti ni
zdravila, ne znanosti,
ne dovolj pameti.

Zakaj jih preprosto
ne amputiramo?
Se znebimo vsega zlega,
ga držimo, kontroliramo?
Zakaj ga ne obsodimo ne nemilost,
večno nemost.
Zakaj ni vsaj protistrupa?
Zakaj ni zanj jezika,
znaka, besed obupa?

a meta-kommunikatívra
és az interaktívra
zsigerelt térben?
Milyen nyelven üvölnéd
dühödten, az Isten
szerelméért: Ne magyarázz!!!,
ne okoskodj, ne ámíts!!!

Mert, ha nagyon fáj,
mindenre van megoldás,
mindenre van szer,
sugár, műszer az
agyátömlesztéshez is.

Csak egyre nincs,
tudósok, fejek,
barátaim, a bugyuta
butaságra miért nem
talált fel semmit a világ?!
Vagy legalább, miért nem
amputálható?!

Miért nem csonkolható,
kontroll alá miért
nem fogható! Némaságra
miért nem kárhóztatható?
Miért nincs legalább
ellenszere?! Miért?
Szó, jel, nyelv
miért nincs hozzá?

LAJOS BENCE

Oda ljubljenemu povratniku

*Moto: »da na junaško ime prednikov,
ki počivajo v zemlji, nihče ne navleče sramote
s svojo strahopetnostjo...«*

Alkaj

I.

Srečen je do obisti
tisti,
ki preko zemeljskih vrtov
naposled najde stranpoti,
da se vrne domov.

Bog (moj)! Kaj bo zgodba
kamna čez tričetrto stoletja,
kakšna je umazane usode sodba,
s čim muko ukrotimo,
izumrtje oplemenitimo,
kaj smelo rušimo
z zakoni?
Čigav je ta vek, utelešena
oblast, zmeda,
smrt samodejna?

Nikoli ni šlo drugače,
ni bilo ne dobre ne slabe
razen zle mačehe
- naše neizprosne usode.

BENCE LAJOS

Óda a hazatérőhöz

*Mottó: „hogy gyávasággal senki a föld
alatt nyugvó elődök hősi nevére rút
szégyent ne hozzon...”*

(Alkaiosz)

I.

Boldog lehet, ki kerülőkkel,
dűlőutak mentén,
kertek alatt végül
mégis hazatalál.

Isten! Mivé lesz a KÖ is
3/4 évszázad után...
mivé szelídülhet a kín,
mivé nemesül a pusztulás?
Mit építhet itt a szenny,
rombol a törvény?
Miféle kór, miféle mákony
hatalma testesül, miféle
önként-halál?

Nem volt másként soha...
Nem volt másabb a sors,
a gonosz mostoha. Se jó, se
rossz, se kegyeske:
messzire esett innen

Od tu daleč je do večne Rome,
še dlje sta Aquincum, Aquileia,
tukaj ni pesnil vrli Homer,
ne Vergil ne Horacij nista pela
ušesom na prepihu divjih hord,
kjer Halicanum stoji
- starodavni dom.

V tem boreaškem mrazu,
ne cvetijo mandlji,
nabreklo hotenje
pa zmrzne v kali
od želje –žgoče.
Tu opoldne vzide Sonce.
Vino nezrelo, cikavo,
namesto božanske ambrozije,
je v sodu obležalo.
Bogu za hrptom se vije,
dežela navidezne lepote
-utopije,
iz nje nasmeškov vršala bo
- polna pest poezije.

II.

Oris življenja je drugorazreden
napram umotvoru – umetnini,
kladivo, dleto, gips, kamen
šepet božanski vdihnejo obliki.
Mayer Zala, slava tvojim rokam,
ki klesale so tožbo, žad
naše preteklosti. Hitri pogled tja,
kjer stoji vihravi Arpad
in Sedem Vodij veličastnih
ječi brez verodostojnih površin

Aquincum, Aquileia,
még messzebb Róma.
Nem énekelt itt Homér,
Vergil, sem Horác.
Huzatos hely, vad hordák
tanyája voltál Halicanum.

E boreaszi fagyban
nem virult mandula,
csírában fagyott
meg minden vágytól
duzzadó akarat.
/Délben kelt itt
a nap.../
A hordó is savanyú
bort érlelt - nem
isteni ambróziát.
Dalnok, piktor,
„isten hozta” helyett
sunyi mosolyra talált.

II.

Az élet annak rajza is
másodlagos: ami fontos, a Mú maga;
a kő, a gipsz, a véső, a kalapács,
az isteni sugallató forma.
Mayer Zala, vésőd alól dicső
múltunk mázsás törvénye perel;
gyors tekintetű, párducos Árpád
és a Hét Vezér, s bár „egyetlen
négyzetcentiméterük sem hiteles”,
mégis hisszük, így jöhettek csak,
lobogó ingujjban, fölkinálva nekik
magát a végtelen róna, ki nem

obraza, a mi verjamemo, da je vsak sin
prišel v točno taki plapolajoči srajci
preko neskončnih ravnin,
ki se nepotešene ponujajo še zdajci,
kot bajna dekleta Panonije.
Pa ni padla z neba ta neizgnana horda
knežjih obrazov našega roda,
kako drugače bi kovinski molji
načeli težko kovinsko ogrinjalo
(kjer angel se lahko smehlja pod tančico)?
Csernoch János od tu naprej
zahteva pravico
in vračilo za vse,
kar za časa življenja rešiti ni zmožel.
Na Aradu so lastnoročno s krampi,
na Trgu z motnimi ostanki
socializma iztrgali srce stvaritvi,
v Kerepesiju pa se oprani kamni
posmehujejo »ubogemu« kparju
Mayer Zali, vizionarju.

Zareži z dletom, udari s kladivom,
da zazveni, kot gromki zvon,
od pridušenega zvoka (ljudstva)
naj ustnice ne obnemijo,
dodaj košček svoje duše, da »poka
po šivih« napetih mišic trzaj,
glasbilo ali puščico jim daj,
v njih opustele roke,
samo tako razgaljene jih ne puščaj
odhajajoče zgodovinske sirote.
Raje izdajalsko erozijo naščuvaj,
da povrne čudež, po katerem hlepimo,
da se vnamemo kot pajčolanasti grm,

elégített gyönyörű lány, Pannónia.
Nem ágrólszakadt, nem kiűzött horda
fejedelmi arc és fejedelmi külső.
Hogyan is kezdhetnék ki
a súlyos palástot fém-molyok?
(A fátyol alól is könnyű
angyal mosolyog.) Csemoch János
azóta is visszakéri, „amit
életében megmenteni nem tudott”.
Aradon csákányos kezeiktől,
a Téren mákonyos eszméktől
megtépázva az allegória,
s a Kerepesiben kuncog
a mosottkő... - szegény,
szegény Mayer-Zala.

Vágd bele a vésőt,
formáld kalapáccsal,
ha kell, hogy harangként
konduljon, hang - és szótalantul
ne legyen a száj,
lelkedből adj hozzá,
csak már mozduljon;
és feszüljön az izomzat,
adj kezükbe nyilat,
vagy hangszert - csak így
ne hagyd őket, az elmenőket
a történelem árváit.
Vagy hívd cinkostársadat,
az eróziót segítségül,
csak így ne maradjon,
csak így ne hagyd!
Vagy másképpen tégy csodát!
Régóta hiányzik már egy új

ki uresniči našo željo, nišo:
božja milost, božji srd
naj blagoslovi našo domovino.

III.

Kdo ve, kaj je težje zares:
prihod ali zadnji odhod,
ali podarjeni nasmeh,
ki boža drevo in gozd.
Veš, da je tu med nami
umrl še zadnji junak
a za trenutek zaživi
izsušen okostnjak.
Vsak dan znova se vname,
utripa v nas in gori,
starodavni vroči plamen,
plamen žgoči.
Davno zveličani
naših herojev kipar,
bodi pozdravljen med ljudmi,
hvala za tvoj dar.
Kot tisočletja že prej
iz amazonskih goščav,
izgubljeni Odisej
vrnil se v rojstni je kraj.

csipkebokor-fellobbanás.
így tán beteljesül a régi vágy:
„Isten is megáldja a hazát!”

III.

Ki tudja, elmenni
vagy visszatérni könnyebb.
Simogató mosolyt küldeni
fának, erdőnek.
Tudod, itt már a hősök is
meghaltak, de még moccan
a kiszikkadt csontváz.
Naponta pislákolva gyullad
ki bennünk egy-egy régi láng.
Néhai ünnepelt, Mayer Zala
légy üdvözölve nálunk.
Amazonaszi rengetegbe
tévedt Odüsszeusz,
ki hosszú bolyongás után
végre hazatalált.

LAJOS BENCE

Brez gozda

Ne
verjamem
da ta drevesa
po n a k l j u č j u
bivajo tu
tako daleč od gozda
v vsem
bi moral biti prepoznavni
r e d sigurnost ki jača
tudi v gibanju zvezd
ponikanju vode
krtov skritih
v labirintih
splošno se čudeži
lahko zgodijo vsakomur
ko tako hodim
v nenavadni m n o ž i c i
izgubljenecv iz biblije
b
r
e
z

g
o
z
d
a

BENCE LAJOS

Erdőtlenül

nem
hihetem
hogy ezek a fák
kissé távol az erdőtől
véletlen
vannak
itt
valami rend
szabályt erősítő bizonyosság
azért mégis kell hogy legyen mindenben
a csillagok járásában
a vizek vonulásában
a vakondok
útvesztőiben
csodák
egyébként
mindenkivel megeshetnek
ahogy így lépegetek e furcsa
télygők között
bibliai rengeteg
híján
e
r
d
ő
t
l
e
n
ü
l

Od tedaj

samo ona in jaz
bila sva resnična
samo ona in jaz
pristna ujeta v čas

kristali tišine
zlomili ime so
ko drug drugemu
sva šepetala
Ljubim te – ljubim te
lepa si
lep si
rekla je rabim te
rekel sem rabim te
pridi še jutri
pridem spet jutri

medtem so z okna
dežne kaplje polzele
v potokih
kot najine
solze debele
zvonovi doneli so
ptiči jokali
tišina je hlipala
ranjena zlomljena
in od tedaj...

Azóta

Csak ő és én
voltunk igazak
csak ő és én
voltunk jelen az időben

a hallgatás kristályai
megtörtek
nevét suttogtam
nevemet suttogta
azt mondta szeret
azt mondtam szeretem
azt mondta szép vagyok
azt mondtam szép vagy
azt mondta kellek
azt mondtam kellesz
azt mondta holnap is jöjjek
azt mondtam holnap is jövök

közben nagy csorgással
dörömbölt az eső az ablakon
míg csak fel nem váltották őket
a keserű könnyek az arcokon
szóltak a harangok
sírtak a madarak
a csend zokogásba tört
és azóta...

svojo dušo zapiram v jeklo
v neprebojno omaro,
nič več v steklo
da ni od nikogar
da nisem nikogaršnji
da ne bolim več nobeni
da ne boli več nobena
da živim samo sebi
nihče pa meni
da ne sanjam o drugi
od tedaj, od tedaj
se ne zmenim
za črne nevihte
radosti vode
grobove drevesa
preznojena dekleta
njih marmorne prsi
od tedaj se za solze ljubezni
na sončnih obrazih
ne zmenim več

lelkemet kicsi páncélszekrénybe
zárom
hogy ne legyen senkié
hogy ne legyek senkié
hogy ne fájjak senkinek
hogy ne fájjon senki
hogy ne éljek másnak
hogy ne éljen más nekem
hogy ne álmodjak másról
azóta, azóta
szomorúak a záporok
azóta nem élvezem a vízcsobogást
nem szeretem a sírokat
nem szeretem a fákat
az izzó testű
márványkeblű lányokat
és a könnyeket a csókos
félárnyékos arcokon

SÁNDOR SZÚNYOGH

Rodni kraj

poteptal sem nekoč čez in čez
tvoje prašne ulice
v Dolnji Lakoš
zbežal
in se vrnil
z nasmeškom laskavim
med tvoje hiše
ki s slamnatimi čopi hlastajo
po moji jalovi zvestobi
čas pošteno načel je
tvoj obraz kljub temu
globoko si v mojem srcu
vode iz tvojega izvira – Črnca
že dolgo tega ne kušam več
a izgubljeni odsev mojega obraza
se je v njem
ponovno izrisal

SZÚNYOGH SÁNDOR

Szülőfalum

én végigtapostam
egykor poros utcáid
alsólakos
elhagytalak és
visszajöttem
hitegetve rád
nevettem
szalmakontyos házaid
vártak engem,
de hiába:
én is hűtlen
lettem
te is megváltoztál
de én szeretlek
nem iszok a Feketeérből,
de újra látom
magam vizében

Objokujem

Objokujem njih prednike,
ki iz svežih izvirov
pili so vodo
hladnih potokov, njih,
ki so v grudah gline
pustili obrise-
obline svojih prstov.

Objokujem njih,
ki počivali so v senci
tisočletnih hrastov,
ki spoštovali so lesk klasja,
njih, ki jim stopinje sled
cvetove spominčic razpira.

Objokujem njih,
ki krušno peč
izdolbli so iz zemlje,
da spekli bi pogače,
njih, ki so bogaboječe
z obrazom proti nebu
kovali v zvezde
poganske bogove,
poslušali
rezki topot vrancev,
nam varovali ogenj
do atomske dobe,
za zublje srca
zanimcev.

Sirató

Őket siratom,
az ősoket, kik friss
forrásvizet ittak
hűvös patakokból
s ujjaik nyomán
új formát öltött az agyag.

Őket siratom,
kik ezer éves tölgyek
árnyékában tudtak pihenni,
kik becsülték a kalászt
s lábuk nyomán nefelejcs nyílt.

Őket siratom,
kik földbevájt
kemencékben
sütötték a pogácsát,
hallgatva törtető
ménesek futását,
istenfélőén
ég felé fordított arccal
pogány isteneket imádtak
s az atomkorig
csiholták a tüzet,
hogy nekünk is
megőrizték
a szívet fűtő lángot.

Po sledeh naroda

*V globinah pesmi pesniki
zaviti so v molk, njih verzi
pa pokojnikov sanje snijo.
(Nagy Gaspar: Opažanje)*

Čakajoč nove čudeže
v potoku besed,
za ceno bežnih prebliskov
od zagrenjenih nostalgij nam
je v ustih slina okamenela.

Na tlakovani poti svežih obljub
smo se splavili v Evropo,
postali narod ponekod,
drugod skrb vzbujajoča manjšina
na hrbtu velikih.

Naše kvazivodje
lažno bleščijo,
prave vrednote pa
stiskajo v obubožane malhe.
Medtem stokata narod in pokrajina,
in sivi naše vedro nebo.

Množijo se govorniški piedastali
plima praznih besed pa je nabrekla v morje,
svojo mlahavost ponujajo
kot častitljivo vrednoto,
naša ramena obtežena pa
pokajo od prekletstva Madžarov.

Nemzetiségi sorson

*És hallgatnak versek mélyén a költők.
A költőkben meg versek alusszák
holtaktól tanult álmukat.
(Nagy Gáspár: Észrevétel)*

Új csodákat várva
locsogó szóáradatokban
hamis csillogások árán
kesernyés nosztalgiával
szánkban megkövül a nyál.

Új ígérek járdakövén
csosztatunk Európa felé,
közben hol nemzetiség
hol kisebbség vagyunk
a nagyok gondjainak peremén.

Hamis csillogásokban,
kvázi vezérekkel állunk szemben,
és szatyorba szorítatják velünk
az igazi értékeket.
Közben enyész a nemzet,
enyész a táj és szürkül az égbolt.

Sokasodnak a szónoki emelvények
tengerré dagad a locsogás,
értéknek nevezik a tunyaságot
és vállunkra nehezedik
a magyar átok.

Pričakovanje pomladi

Pričnite znova plesti
jekleno mrežo sanj!
Grenki okus spominov
pošljite pod ponoreli slap,
kajti gromki je prišel čas.
Moški, v vaših plečih biva ženska!
zastori padli so vročično,
raztrgali zimske meglice,
stopili zamrznjeno konico cigarete,
slovo vzeli od zime.
V našem mesu ogenj celic izpareva,
kup oblek je ženska, ki sameva.
Kot dežnih kapljic trkanje
zveni v neenakomernem ritmu
pomladno odtajanje njenih celic.
Začnite znova,
od rojstva prvih korakov
nedolžnega otroka,
dan za dnem se ognite
močvirju pogube!
Naj pomlad bo vaš sladki san!

Tavaszcímzés

Kezdjétek előlről
az acélrostos álmok szövését!
Mennydörgésként csattan a pillanat.
Emlékeitek keserű ízét
az örület vízeséséig küldjétek!
Bennetek is él a nő, férfiak!
Lázasan hullnak a fátyolok.
Téli ködök foszlanak,
s olvad a jégbefagyott cigarettavég;
múlik a tél.
Nő a székre dobált ruhák halma.
Sejtek tüze párologva él izmainkban.
Tavaszi olvadás sejtei nőnek,
szabálytalan ritmusban,
mint az esőcseppek zaja.
Kezdjétek előlről,
az első gyermeklépéstői,
iszapok-ingoványok vészeit kerüljétek!
Legyen álom a tavasz!

A si videl?

Si videl
skrivni pobeg
snopa svetlobe?
Si videl
mavrično naročje
nebesnih ovčic?
Si videl razjarjeno
Muro, to vodo
to strugo
nje tok
njeno muko
a si videl?

Si videl
vojsko kolov
med kletmi puklastimi
v harmoniji hribov,
slamnate strehe,
ki več kot stoletje
skrivnostno kljubujejo
razam časa.
A si videl?

Láttad?

Láttad
a fényáradat
lappangó szökését?
Láttad-e
szivárványkeblű
egünk bárányfelhőit?
Láttad-e a felbőszült
Murát,
a folyót,
a vizet,
szenvedést,
az árt,
láttad?

Láttad-e
a szőlőkarók hadát
a dombok harmóniáját,
pincék görnyedését,
évszázadok szuját,
a szalmatetőt,
a réseket,
a titkokat,
láttad?

Si videl
kačo ljudi,
ki se vleče
čez ceste sončnega Zahoda
kot usoda
ljudi zemeljskemu
paradižu naproti?

A si videl
mlake krvi
pozabljenih,
razbitine
pohabljenih,
Si videl?

A si videl
trkajoče zvonove,
a si posrkal vase
medle glasove,
žalne sprevode
srca,
solze
za križe
premnoge.
A si videl?

Láttad
az autókaravánt
Nyugat sztrádáin,
amint emberekkel
teli kígyózik
a drága szülőföld
a Kánaán felé?

Láttad-e
a roncsokat
a vértócsákat
az emberroncsokat
a rokkantakat
Láttad?

Láttad-e
a kongó harangot
magadba szívtad-e
a bús hangot
a gyászos szertartást
a sírtövi emberméltatást
a könnyeket
a szíveket
a sok-sok keresztet
Láttad?

Ob rojstvu

V hvali
skorjastih dlani očetov,
zagledani
v sivino pramenov
naših mater
stopili smo v ta svet.

Hripavo mrmljanje
naše pokrajine
pok, zlitje in mesenje
vzhajajočega kruha,
prebujanje
v odsevu rane zore,
prežvekovanje lepljive pare,
vonj dežja,
pajčevina pod napuščem,
vsi tu in zdaj
rodili smo se svetu.

O, kmetič mladi,
ne zaduši v pozabi
čaščenega bistva.
Naj tvoja roka-
naša bodočnost
ne podleže furiji
sveta, v katerega si stopil.
Obdrži materino znamenje
in očetove modrosti.

Induláskor

Apáink kérges
tenyerét dicsérve,
anyánik ősülő
hajtincsét nézve
kiléptünk
a világba.

A földszagú táj
rekedt mormolása
kenyérdagasztás
egyöntetű csattogása,
a koránkelés
fénylő hajnalai,
szelíd párák
nyálas kérődzése,
esőszag,
pókhálós ereszek
mind-mind velünk
jöttek a világba.

Ó, ne feledd
ifjú parasztkölyök
becses mivoltodat!
Kilépve a világba
kezet fogva a rohanással
örök holnapokkal
mindig hozd magaddal
anyajegyed
és apáink
évszázados bölcsességét!

Radost življenja

Ko začutim
vedro sonce in nebo,
travnik, ogenj,
vodo in zemljo,
vem,
da nagonu jemljem čas,
ko začutim ta kolaž,

ker čutim smrt,
ljubezen, strast,
dan,
ki se prevesi v mrak,
veslanje ptic
po modrem nebu,
doječe matere
ljubezen v mleku,
vrvež neskončne zore,
pokopališče, njegove more,
okus sladke sreče v ustih,
prebujanje v čustvih,
kako neslišno raste trava,
orožja, ki v miru
so zakopana.

Zavem se, da to ni moj prvinski nagon,

ampak radost življenja, ki se v meni prebuja.

Életöröm

tudom,
nem ösztön az,
amit érzek,
hisz érzem az időt,
a napot, az eget,
a földet, vizet,
rétet, a tüzet:

érezem a halált,
a forró szerelmet,
a lenyugvó napot,
a síró kedvest,
érezem az anyát,
a szoptató kedvest,
érezem a temetőt,
a hajnali derengést,
érezem a madarak
égi evezését,
érezem a boldogság
feltörő érzését,
érezem a fűszálak
nesztelen növést,
a béke áhítatát,
fegyverek temetését.

Tudom, nem ösztön az

csak a belőlem feltörő életöröm.

SÁNDOR SZÚNYOGH

Nosači bakel

Bili smo nosači bakel
krotko ubogljivi,
pred obrazom ljudstva.
Stoteri, tisočeri
hodili so
po naših sledeh.
Bili smo ljubljeni
nosači bakel.

Nato prišla je doba
malih kraljev,
lažnih prerokov,
izterjevalcev,
propadlih proletarcev.

Zatem prišle so
navdušene
vojskovodje, mevže,
polne same sebe.

Svoje razgrete glave
z lovorjem so okrasili,
čakali na božji žegen.
Sedeč na novih stolih
za hip občutili so
slavo Panteona.

Nič se ni zgodilo,
bili smo nosači bakel.

Fáklyavivők

Fáklyavivők voltunk
szelíd szófogadó
népünk előtt.
Nyomunkba
százan és ezren
szegődtek.
Fáklyavivők voltunk
s szerettek minket.

Aztán jöttek
kiskirályok
pénzhajhászok
hamis próféták
bukott proletárok.

Aztán jöttek
sereghajtók
tétlen rajongók
beképzelt fajankók.

Babérjainkat
fejükre tették
új széket vásárolva
beültek a Panteonba
s máris várják
az istenek áldását.

Nem történt semmi
fáklyavivők voltunk...

Ithaka

Tam, pod hribi Svete Trojice,
tam, pod tančico svilene meglice,
tam, v smeri razlitih potokov,
tam, ob vznožju utesnjenih močvirij,
tam, ob gradovih, daleč vidnih,
ob stolpu Svete Katarine,
ob skritih ostrogah
razsejanih v zemlji,
žuborenju kristalnih izvirov,
nam stoletne legende šepetajo:
tu je Lendava,
Lendava, moja Ithaka.

SZÚNYOGH SÁNDOR

Ithaka

Ott a szentháromsági dombok alatt,
ott a selyemszinű ködfátyol vonulatában,
ott az eltérített patakok irányában,
ott a kiszorított mocsarak alján,
ott a távolbalátó vár tövében,
ott a Szent Katalin-templom tornyában,
ott az évszázados ősi legendák suttogásában,
ott a földbe rejtett sarkantyúk titkaiban,
ott a tiszta források csobogásában,
O TT VAN LENDVA,
LENDVA AZ ÉN ITHAKÁM.

Ko jadraš na morju svojih sanj

Ni konca brez nadaljevanja,
ko jadraš na morju svojih sanj,
ko temne misli trgajo dušo,
v grobu valov pa je svet nov,
karkoli boš gledal z očmi,
videl in meril boš s srcem.
Se raduješ cvetlicam
na neštetih steblih,
ptiču, ki vzleta,
dežni kaplji, žarku sonca,
kot da z dušo meriš čas,
izpuhtijo jedke bolečine,
prepoznaš neskončno,
ceniš hrup strojev,
obideš sever in jug, poletiš v vesolje,
če jadraš na morju svojih sanj.
Raztrgaš krinko zla,
preženeš zavajanja,
razumeš, da se nekateri zlijejo v prah,
v nasmehu odkriješ luč,
ki iskal si jo zaman.
ČE JADRAŠ NA MORJU SVOJIH SANJ!

Ha álmok tengerén hajózol...

Van folytatása a végnek
ha álmok tengerén hajózol
hullámsírban új világ nyílik
eszmék árnyéka hasítja lelked
bármit nézel szemeddel méred
szíveddel érzed.

Ha álmok tengerén hajózol
tudsz örülni egy virágnak
számtalan fűszálnak
rebbenő madárnak
egy esőcseppnek, napsugárnak
tűrni minden fájdalmat
s lelkeddel mérni az Időt
gépek zaját becsülni
ismered a végtelenség útját
bejárod északot
bejárod délt
a kozmoszba is eljutsz
ha álmok tengerén hajózol.
Letéped fátylát a rossznak
ámítás képét elűződ
remegő kezeket simogatsz tekinteteddel
megértesz mindenkit a porban
fényt lelsz a mosolyban.
HA ÁLMOK TENG ERÉN HAJÓZOL!

SÁNDOR SZÚNYOGH

Poskusil bom

Obrnil bom besede,
razprl zažebljena vrata,
izkopal sladke korenine,
prebral vse reke,
izpil vso modrino,
z enim samim dihom,
se spustil do globin
morja po školjke,
da podarim
najlepši biser
VAM!

SZÚNYOGH SÁNDOR

Megpróbálom

(Ki)fordítom a szót,
(ki)tárom a beszegezett ajtót
(ki)ásom az édes gyökereket,
(ki) olvasom a mondókát,
(ki)iszom a kékséget,
fojtott lélegzettel
a kagylókért víz alá merülök,
hogy felhozzam
a legszebb gyöngyöt NEKTEK!

Osamljen zvečer

Posedam tako samcat, sam
ob črnem asfaltu
pred zadimljeno hišo,
iščem usodo.
Moja pot topla je kot
rodna zemlja, ki me je ujela
v lovke spominov.
(Le toplina v pogledu ljudi
prikliče me nazaj).
Krošnje cvetočih dreves
objete zaljubljenice
pred obrazom prežeče lune skrivajo.
Brnenje novodobnih strojev
pregnalo je skovikajočo sovo,
medtem ko hišni gospodar
pije vino,
v hlevih pobeljenih z apnom
pa krotke pare spijo.

Na oddaljenem hribu grad, zaviti v molk,
pritajeno opazuje zvok
mestnega vrveža.
Avgustovski leni veter
oblake daljne preganja,
še predno razživi se nočna pesem
tam, pred vrati hiše,
zaplapolajo krila brhkkih deklet.
Na ustnicah nosijo
ogenj poljubov,
za vse je dovolj prostora,
na tem črnem asfaltu,
le moja osama trka
na žalostne dveri
mojega srca.

Egy este egyedül

Csak ülök egymagamban,
fekete aszfalt mellett
füstölgő házak előtt,
keresem jövőm útját.
Meleg az út, mint a föld
melyen születtem,
százszor köt vastag
emlékek indáival,
(emberek melegtékintetű
arca hív újra vissza)
virágos kertek lombjai
ölelkező párokat rejtenek,
míg a hold álmos arca odales.
Zúgó autók zaja elűzi a huhogó bagolyt,
s míg a házban a gazda issza a bort,
fehérre meszelt alacsony istállókban
szelíd párák hajtják pihenőre fejüket.

Távol a dombon a vár hallgat,
fényét lesi a városi zajnak.
Távoli felhőket terel
augusztus lomha szele,
s mire elül az esti zene,
lányok szoknyája lebben
a bejárat felé.
Viszik hosszú csókok
tüzét ajkukon,
s minden elül az aszfalton,
csak a magány dörömböl
szívem bús ajtaján.

Razmišljanja o jeseni in minljivosti

Ptiči opustili so šušljanje kril,
da zamešali bi vrtinec zraka,
kot žarometi žareli so utrinki.

Še slednje je minilo,
kot vse, kar je minljivo,
poletna ljubezen, jok, življenje,
milijoni bolečin milijontih,
javkanje ob življenjskih ovirah.
Danes, jutri, pojutrišnjem,
polni upanja veslamo s tokom,
da pade maska z obraza,
da pade vse kar pasti mora.

Kaj bo? Sprašujem, sprašuješ, sprašuje,
ako reka odloži svoje breme
in tok napne svoje moči,
se zabije v nas in ugotovi,
da jeseni in poleti
podobnost se zrcali
na vseh bregovih, vseh obrazih.

Sedi še ti, morda te preseneti,
da se je življenje
zagledalo v jesen, svojo sopotnico,
kot list z drevesa,
ki med padcem vabi zimo.
Kot blatna reka.

Gondolatok az őszi és az elmúlásról

A madarak elhagyták szárnyuk suhogásai,
örvényt kavartak a légben,
reflektorként csillogtak a meteorok.

Ez is elmúlt, mint minden, ami múlandó;
a nyár szerelem, élet, sírás,
vagy milliók millió fájdalma,
s jajok az élettorlaszon.
Remélve evezünk az árban,
ma és holnap, vagy holnapután,
amikor lehull álarcunk és minden,
aminek hullnia kell!

Mi lesz? Kérdezem, kérdezed, kérdezi,
ha a folyó lerakja terhét,
s kinyitja erejét az ár,
belédütődve rádöbentett arra,
hogymilyen hasonlat lakik mindkét parton,
minden arcon, nyáron és ősszel.

Ülj csak,
majd te is rádöbbedsz!
Hogymilyen valahol tűnődve
társa lett az ősznek az élet,
elszakíthatatlan konok társa,
a telet hívogató hulldogáló falevél
és az iszap a folyóban.

Pismo iz Halicanuma

Rebra Csontosa se smehljajo,
Attila v mimohodu je s svojo vojsko,
sijoči škornji se skrivajo
v blatu nabreklih potokov.
Kovači Keltov razgrela so mojo kri,
moje nemirne oči,
ki oprezujejo za rimljanskim kometom.
Vojske Cezarja korakajo
čez osrednji trg Halicanuma*,
ko naenkrat oživi pokrajina,
davne legende iz ust sina
pesnika, pripoveduje Panonija
pojoča in opita
od vlažnih amfor.
Krik kraljice Kerke
se v noč zareže.

Umrli si, Halicanum,
tvoje ruševine prekriva bujna trata,
nad tabo pa traktor razgraja.
Orjaško klasje pada vznak
na rodovitno rodno zemljo.
Še psi niso tako zvesti tej grudi,
kot tu rojeni sinovi Halicanuma,
kamor koli nosi nas usoda,
prihrumimo domov,
četudi je zlomljena noga,
ali vijejo vetrovi strašni,
nas mraz nikoli ne pesti,
mi še s pokojniki
brundamo vesele pesmi.

** Halicanum je v ljudskem izročilu latinsko ime Lendave, ki izvira iz časov Rimskega cesarstva.*

Halicánumi üzenet

A Csontos bordái rámnevetnek
Attila hada tovarebben
Áradó patakok iszapja
csillogó sarkantyút rejt.
Kelta kohászok izzítják vérem
nyugtalan szemem római üstökös
után köröz.
Halicánum* főterén
Caesar hadai vonulnak át
egyszerre feléled a táyoli provincia
ősi legendát mesél most költő fia.
Boros amforák nedvétől
dalol egész Pannónia,
Kerka királynő sikolya
suhan az éjben tova

Meghaltál Halicánum
romjaid buja pázsit takarja
feletted traktorzúgás dölyföl
óriáskalászok hanyatt vágódnak
a termő anyaföldön.
Halicánum szülöttei
kutyánál hüebb fiai vagyunk e
földnek
bárhova visz is sorsunk
lábunkat törve is hazarontunk
bármilyen szél fúj
itt sosem fázunk
a holtakkal is
víg dalokat dudorászunk.

** Halicánum: a néphit szerint
Lendva római kori latin neve*

Naših pesmi glinaste table

Glinastih tabel naših pesmi
ne zapirajte v aktovke!
Z jeklenim zanosom,
kleče, na kolenih je treba
prebirati ode prihodnosti,
iskrivi besede,
hrup dežnih kapljic,
težke ritme,
dekliških poljubov polne vrstice,
grlotresoče rime,
otipljive besede volje.

Nikoli več ne najdemo drug drugega,
če razbijete naših pesmi glinaste table,
nikoli več skupaj ne bomo
v Babilonu novodobnem,
v vrtincu OZD-ov,
v izvenelih nevihtah sestankov,
v podčrtanih obljubah,
v kristalih razbitih kozarcev,
v vonju bencinskih hlapov
in poškopljenih sadovnjakov,
v barih z vonjem znojnih teles,
na avtomobilskem sejmu,
v smrtonosnem prometu,
v uho parajoči glasbi,
v vodi crknjenih rib,
v solzah z okusom konjaka.

Ne lomite glinastih
tabel naših pesmi.

A vers agyagtáblái

A vers agyagtáblái
nem férnek az aktatáskába
térdre hullva
áhitattal kell olvasni
a jövő ódáit
az esőzaj-strófákat
a lánycsók-sorokat
a pattanó-szikra szavakat
a gégeremegtető rímeket
a lábfárasztó ritmusokat
a kitapintható szóakarokat.

A vers agyagtábláit
össze ne törjétek
mert nem találtok
többé egymásra
e modern Babilonban
a TMASZ-örvényekben,
a gyűléseken elhangzott
szózáporokban,
az aláhúzott ígéretekben,
a földhöz vágott poharak
kristályaiban,
a benzines illataradatban,
az inszekticides gyümölcsösökben,
az izzadságszagú bárókban,
az autóvásárlási versenyekben,
a halálkísértő forgalomban,
a fülsüketítő zenében,
a haldöglesztő vizekben,
a konyakízű könnyekben.

A vers agyagtábláit
össze ne törjétek!

Brez oklevanja

*(poskus spesnitve
himmusa ob tisočletnici)*

Preroki novih časov
z novimi napevi na lutnjah,
goreči od stoletnih muk
stoje na mostu čez Donavo,
z glasbo na ustnicah
pojejo novo himno
... brez oklevanja.

Za okroglo mizo
se mastijo redarji naroda,
oblastniki, ki se utapljajo v dobrinah.
Napovedujejo mir,
razpravljajo podnevi,
razpravljajo ponoči in zjutraj
... brez oklevanja.

Okoli njih se v plesu
vrtijo v pohabljenost ujeta ljudstva
čakajoč na boljše čase.
Omotični od vonja po denarju
v raju, ki se ponuja,
prebičani od tisočletnih muk so
... brez oklevanja.

SZÚNYOGH SÁNDOR

Rendületlenül

(himnusz kíséret az ezredfordulóra)

Új idők regősei
a lanton új dalokkal
ezredforduló kínjaitól égve
állnak a Duna-hídon,
ajkukon dallal
új himnuszt énekelnek
...rendületlenül.

Jólétben fürdő hatalmak,
nemzetek rendőrei
ülik a kerekasztalt körül.
Tárgyalnak reggel,
tárgyalnak nappal,
tárgyalnak éjjel,
békét hirdetve
...rendületlenül.

Nyomorban tengő népek
jobb időket várva
táncolják őket körül.
A szédítő pénzszag,
a Kánaán kísértete,
ezer év szenvedése ostorozza őket
...rendületlenül.

Zbežali so Romani,
zbežali Ukrajinci,
Bošnjaki umirajo naokoli.
V peklu vojn padajo življenja
kot listi dreves,
buldožerji pometejo jih
v množične grobove
... brez oklevanja.

Bartók Kodály,
Ady in Munkácsy,
Szerváttiusz, Szilágyi Domokos,
dudlajo zagrenjene pesmi
o ognjenem vstajenju
novomadžarske zgodovine
... brez oklevanja.

Zanikrni snopi svetlobe,
v blato poteptane usode,
mejni kamni, ki drug drugega preganjajo,
berači z iztegnjenimi dlanmi,
solzna madžarska dekleta,
se zvijajo v vilinskem plesu
... brez oklevanja.

Dodatek:

Čudežna moč naših dušnih velikanov,
njih božanski dar, ne spravljalj
nas v skušnjave.

Ustvari nov svet,
kjer bratje in ljudstva
ne prizadenejo drug drugega.
Podari večni plamen vsakemu otroku,
da živi v miru, v novem tisočletju.

Menekül a román,
szökik az ukrán,
haldoklik a bosnyák köröskörül.
Háborúk poklában
hullik az ember mint falevél.
Buldózerek tömegsírba túrják őket
... rendületlenül.

Bartók és Kodály,
Ady és Munkácsy,
Szervátiusz, Szilágyi Domokos,
feltámadnak újra,
új magyar történelem tüzeiben
közös kesergőt dúdolva,
...rendületlenül.

Hiábavaló fényoszlopok,
sárba taposott magyar sorsok,
egymást kergető mérföldkövek,
tenyerüket nyújtó koldusok,
könnyes szemű magyar lányok,
tündéri táncot lejtének
...rendületlenül.

Mellékdal:

Isten ajándéka. Szellemóriásaink
csodás ereje, ne vígy
minket kísértésbe!
Teremts nekünk új világot,
hogy testvér a testvért,
nemzet a nemzetet ne bántsa.
Adj gyermekeinknek örök lángot,
hogy az új ezred békéjében élhessenek.

O avtorjih

BÁTI ZSUZSA/ZSUZSA BÁTI (1938-)

Rodila se je v Banatu, v Padeju, gimnazijo je končala v Nagybecskerek. Kasneje se je ustalila v Novem Sadu, kjer je delala pri časopisu Magyar szó. Leta 1963 se je z družino preselila v Prekmurje in sprejela službo v uredništvu Népujsága. Tik pred upokojitvijo je bila krajši čas tudi urednica tega časopisa. Upokojila se je leta 1991. Kar piše, je socialni realizem. »V njenih pesmih se oglašča občutek krize, pod drobnogled vzame ne samo občutenje ljubezni, ampak tudi celotno preteklo zgodovino in jo kot z vretenom zavrti nazaj do podobe ugrofske pradomovine,« piše eden njenih častilcev. Tankočutno drhtenje ženske duše zasledimo v njeni drugi zbirki. V teh pesmih je moč zaslediti pogoste dvoboje med odrešitvijo, zasejano v vero, in na limanice speljanim razumom.

Umetniška dela:

Útravaló/Popotnica (pesmi, Novi Sad, 1979); Kettőnk évszakai/ Najini letni časi (pesmi, Murska Sobota, 1979).

BENCE LAJOS/LAJOS BENCE (1956-)

Rodil se je v Genterovcih, šolo je obiskoval v rojstni vasi in v Lendavi, zatem pa je bil leta 1976 sprejet na Fakulteto znanosti KLTE v Debrecenu - smer filozofija. Leta 1981 je diplomiral na Filozofski fakulteti ELTE v Budimpešti in postal profesor madžarskega jezika. Po diplomi se je vrnil v Lendavo in se zaposlil na Dvojezični srednji šoli Lendava, kjer je deset let opravljal poklic profesorja madžarskega jezika in književnosti.

Leta 1994 je pridobil naziv doktorja filozofije. Leta 1989 je postal predavatelj na Univerzi Maribor, na Oddelku za madžarski jezik in književnost, kmalu zatem še docent. Leta 1991 je za krajši čas prevzel mesto urednika madžarskega

A kötet szerzőiről

BÁTI ZSUZSA (1938 –)

A bánáti Padén született, de Nagybecskerekén fejezte be a gimnáziumot. Később Újvidékre került, s a Magyar Szónál helyezkedett el. 1963-ban családjával Muravidékre költözött, s a Népújság szerkesztőségében vállalt állást. Nyugdíjaztatása előtt rövid ideig a lap felelős szerkesztője volt. 1991-től nyugállományba vonult.

„Válsággöltészet az, amit ír, s egy krízisérzés szólal meg verseiben, ebből veszi vizsgálat alá nem csupán a szerelemérzést, hanem az egész történelmi múltat, visszapergetve az t egészen a finnugor őshaza képéig” – írja egyik méltatója. A női lélek finom rezdüléseit második kötetében érhetjük nyomon. De ezekben is gyakran a megváltásba vetett hit és a „lépre csalt ráció” küzdelme figyelhető meg.

Művei:

Útravaló (versek, Újvidék, 1979); Kettőnk évszakai (versek, Muraşombat, 1979).

BENCE LAJOS (1956–)

Göntérházán született, iskoláit szülőfalujában és Lendván végezte, majd 1976-ban felvételt nyert a Debreceni KLTE tudományegyetem Bölcsészeti Karára. 1981-ben a budapesti ELTE bölcsészkarán szerzett magyartanári oklevelet. A diploma után visszatért Lendvára. 1981-től tíz évig a lendvai kétnyelvű középiskola magyar nyelv és irodalom szakos tanára.

1994-ben megszerezte a bölcsészdoktori címet. 1989-től a Maribori Egyetem Magyar Tanszékének tanársegéde, majd docense. 1991-től rövid ideig a Szlovén Televízió nemzetiségi műsorainak szerkesztője. 1993-tól a Népújság főszerkesztője, 1997-től Magyar Nemzetiségi Tájékoztatási Intézet igazgatója. 1997-ben a Szlovéniai Magyar Íróársaság elnökévé választják, 2009-ben a Muravidéki

programa pri slovenski nacionalni televiziji. Od leta 1993 je bil glavni urednik časopisa *Népújság*, od leta 1997 pa direktor Zavoda za informativne dejavnosti madžarske narodnosti. Leta 1997 so ga izbrali za predsednika Društva prekmurskih madžarskih pisateljev, leta 2009 pa je postal še predsednik Društva prekmurskih madžarskih znanstvenikov in raziskovalcev. Trenutno je član uredniškega odbora *Népújsága* in urednik edicije *Muratáj*.

Umetniška dela:

Szíves szívtelen/Srčno brezsrčen (pesmi, Murska Sobota, 1981); *Vlaj Lajos* (1904-1966 - mala monografija, Lendavski zvezki št. 7, 1983); *Létlelet/Odkritje duše* (pesmi, Lendava, 1989); *Napraforgó-papagáj/Sončnica in papagaj* (pesmi za otroke, Lendava, 1991); *Írott szóval a megmaradásért/S* pisano besedo za obstanek (študija, Győr-Lendava, 1994, druga, izpopolnjena izdaja 1996); *Ráolvasások/Po-grajanja* (izbor novih pesmi, 2000); *Identitás és entitás/Identiteta in entiteta* (eseji, študije, kritike, Zalaegerszeg, 2005); *Hazatérítő/Zov doma* (pesmi, Lendava, 2006); *Vallani/Izpovedati* (pesmi, Lendava, 2011); *Vzklit iz kamna* (izbor pesmi v slovenskem jeziku, Murska Sobota, 2011).

CIMMERMAN TOPLAK JÁNOS/JÁNOS TOPLAK CIMMERMAN (1958–)

Tvorec, ki je razpet med likovno umetnostjo in književnostjo, je zagledal luč sveta v avstrijskem mestu Friesachban. Otroška leta je preživel v Gornjem Lakošu, osnovno šolo pa je končal v Lendavi. Leta 1973 se je vpisal v Srednjo šolo za umetno obrt v Zagrebu in postal oblikovalec.

Nekaj časa je delal pri založniškem podjetju v Murski Soboti, kasneje pa je 'odrajal' v Ljubljano, kjer je opravljal priložnostna dela, zatem pa se je preselil v Berlin, kjer živi še danes.

Je ustvarjalec nemirnega duha, ki mu v vseh oblikah in vsebinah umetnosti vlada srce grafomana z »naenkrat in na veliko«. Infantilnost, ki jo pod peresom rojeva ta »šmentani otrok« madžarske književnosti iz Slovenije, je investicija - oplajanje književnosti in umetnosti nasploh. V potopisnem romanu, v katerem opisuje

Magyar Tudományos Társaság elnöke. Jelenleg a Népújság szerkesztőségének tagja, a Muratáj szerkesztője.

Művei:

Szíves szívtelen (versek, Muraszombat, 1981). Vljaj Lajos (1904-1966) (kismonográfia, Lendvai Füzetek 7., 1983). Létlelet (versek, Lendva, 1989); Napraforgó-papagáj (gyermekversek, Lendva, 1991); Írott szóval a megmaradásért, (tanulmány, Győr-Lendva, 1994); Második, bővített kiadás (1996-ban). Rá-olvasások (válogatott és új versek, 2000); Identitás és entitás (esszék, tanulmányok, kritikák, Zalaegerszeg, 2005); Hazatérítő (versek, Lendva, 2006); Vallani (versek, Lendva, 2011); Vzklit iz kamna (szlovén nyelvű válogatás, Muraszombat, 2011);

CIMMERMANN TOPLÁK JÁNOS (1958–)

A szerző, akit a képzőművészet éppúgy vonz, mint az irodalom az ausztriai Friesachban látta meg a napvilágot, de gyermekéveit már a Felsőlakosban élte meg. Az általános iskolát Lendván fejezte be, majd 1973-ban beiratkozott a zágrábi iparművészeti szakközépiskolába, ahol a formatervezői szakon szerzett diplomát. Egy ideig a muraszombati kiadóvállaltban dolgozott, majd Ljubljanában alkalmi munkás, ezt követően Berlinbe költözött. Jelenleg is ott él.

Nyugtalan természetű alkotó, aki az 5.x után is a kísérletezést és a mindenben műfajban, minden témában „egyszerre és sokat”, enyhén grafomániás attitűddel.. A szlovéniai magyar irodalom „fenegyereke”, aki soha ki nem nőtte infantilizmusát is képes az irodalom és művészet számára kamatoztatni. Utazás-regényében a kanadai kivándoroltak kultúrtörténeti vonatkozásait, a jóléti társadalom pozitívumait és negatívumait is feltárja.

Művei:

Flagelláns énekeskönyv (versek, Lendva, 1991); Szentimentális utazás a kanadai On(1)tárijóba (útleírás, Lendva, 2003).

popotovanje po Kanadi, razkrije svoj pogled na kulturno-zgodovinsko zapuščino kanadskih priseljencev, pozitivizem in negativizem blagostanja družbe.

Umetniška dela:

Flageláns énekeskönyv/Pesmarica za flagelante (pesmi, Lendava, 1991); Szentimentális utazás a kanadai On(l)tárijóba/Sentimentalno potovanje v kanadski On(l)tario (potopis, Lendava, 2003).

GÖNCZ LÁSZLÓ/LÁSZLÓ GÖNCZ (1960-)

Rojen je bil v Murski Soboti, osnovno šolo pa je končal v Lendavi. V Murski Soboti je obiskoval gimnazijo, nato pa maturiral na murskosoboški srednji ekonomski šoli. V Sombotelu je na Fakulteti BDTF študiral umetnostno zgodovino in tam tudi diplomiral. Leta 1996 je diplomiral še na fakulteti v Pécsu in dosegel naziv profesorja zgodovine. Na omenjeni fakulteti je leta 2003 iz zgodovine tudi doktoriral.

Seme svoje radovednosti in znanstvenih raziskovanj polaga predvsem v negovanje zavesti manjšinske skupnosti, njenega položaja, kulture in obstoja.

Njegove pesmi, reportaže, študije in romani so bučni glasniki položaja v nemilost padle, neboljene madžarske manjšine, njene pomilovanja vredne usode med dvema vojnama, oziroma po 2. svetovni vojni in temeljijo na verodostojnih, zgodovinsko osnovanih dejstvih.

Umetniška dela:

Fejezetek Lendva történetéből 1920-ig/Poglavja iz zgodovine Lendave do leta 1920 (študije, Lendava, 1993); Életfoszlányok/Scefrana življenja (pesmi, Győr, 1997); A muravidéki magyarság:1918-1941/Madžarski živelj v Prekmurju 1918-1941 (študija-monografija, Lendava, 2001); Olvadó jégcsapok /Taleče se ledene sveče (zgodovinski roman, Pécs, 2003); Egy peremvidék hírmondói/Glasniki obrobne sveta (intervjuji, reportaže, Budimpešta, 2006); Kálvária/Kalvarija (zgodovinski roman, 2012).

GÖNCZ LÁSZLÓ (1960–)

Muraszombatban született, az általános iskolát Lendván végezte, Muraszombatban járt gimnáziumba, a közgazdasági szakiskolában érettségizett. A szombathelyi BDTF történelem–művelődésszervező szakán szerzett diplomát. 1996-ban a pécsi JPTE történelem szakán tanári oklevelet szerez, 2003-ban pedig ugyanitt doktori vizsgát tett történelemből.

Elsősorban a muravidéki magyarság történelme, a kis közösség nemzeti tudatának helyzete, valamint a nemzetiségi lét művészeti és tudományos kutatása jelenti érdeklődésének magvát. Verseiben, riportjaiban, tanulmányaiban és regényeiben is a muravidéki magyarok sanyarú története, a kisember kiszolgáltatott helyzete kap hangot, történelmi megalapozottsággal, hitelességgel.

Művei:

Fejezetek Lendva történetéből 1920-ig (tanulmányok, Lendva, 1993); Életfoszlányok (versek, Győr, 1997); A muravidéki magyarság: 1918-1941 (tanulmány-monográfia, Lendva, 2001). Olvadó jégcsapok (tört. regény, Pécs, 2003); Felszabadulás vagy megszállás? (tanulmány, Lendva, 2006), Egy peremvidék hírmondói (interjúk, riportok, Budapest, 2006); Kálvária (tört. regény, 2012).

HALÁSZ ALBERT (1969–)

Felsőlakosban született. Általánost és a középiskolát Lendván végezte, majd a Budapesti ELTE-n folytatta tanulmányait, magyar-néprajz szakon, ahol 1994-ben szerez diplomát. hazatérve szülőföldjére előbb a Népújság újságírója, majd 1997-ben egyéni vállalkozóként könyvkiadót hoz létre. 1998-tól a Szlovén RTV Magyar Műsorok Stúdiójának programigazgatója. 2000-ben sikeres doktori vizsgát tett néprajzból.

Verseire a sajátos, autonóm versépítkezés és világszemlélet jellemző. Költői képeit a valóság folyton-folyvást átszínezi, újabban a szülőföld iránti hűség és a „mitudatba” határozza meg. Gyakran él a népi hagyománykincs és a népköltészet kelléktárából ismert műfaji fogásokkal. Az eredetiségre való törekvést az egyéni

HALÁSZ ALBERT/ALBERT HALÁSZ (1969-)

Rodil se je v Gornjem Lakošu, osnovno in srednjo šolo je končal v Lendavi, nato pa je nadaljeval študij v Budimpešti na Fakulteti ELTE, kjer je leta 1994 diplomiral iz etnologije. Po vrnitvi v domovino je bil nekaj časa novinar Népújsága, nakar je v letu 1997 ustanovil svojo založbo. Od leta 1998 je programski vodja madžarskega programa na nacionalni televiziji. Leta 2000 je dosegel doktorat iz etnologije.

Stil njegovih pesmi je zelo unikaten, poln avtonomnega oblikovanja in samosvojega svetovnega nazora. Njegove pesniške podobe nenehno, neutrudno zrcalijo stvarnost in jih omejujeta le rodna zemlja in lastna zavest. Pogosto uporablja znane dovtipe in pesniške zvrsti iz zakladnice ljudske zapuščine. Ustvarjalčevi osebni zavzetosti k izvirnosti dajejo poseben pečat njegove knjižne ilustracije.

Umetniška dela:

Mosolymorzásák/Drobtinice nasmeška (pesmi, Lendava, 1991); Cor - kór/kór-kör/Srce - bol/bol - krog (pesmi, Lendava, 1992); Az alsólendvai sajtó és néprajz 1889-1919/ Tisk in narodopisje v Dolnji Lendavi 1889-1919 (študija, Lendava, 1994); Ikonok/Ikone (pesmi, Lendava, 1996); Jeles napok, népi ünnepek a Muravidéken/Koledarski običaji, ljudski prazniki v Prekmurju (etnografska monografija, Lendava, 1999); Minden szó(l)/Vse zven(i) (pesmi, Lendava, 2006); Könnyű versek/Lahkotne pesmi (pesmi, Lendava, 2011).

ROZSMÁN ERZSÉBE/ERZSÉBET ROZSMÁN (1934-)

Osnovno šolo je končala v Genterovcih, nakar je bila vse do upokojitve zaposlena v podjetju Varstroj. Njene pesmi prepletajo sanje, preteklost in doživetja iz mladosti. Tudi času odraščanja, otroštvu in ljubezni do otrok je namenila prostor v več pesmih. „Sem pesnica delavcev,” je zapisala v neki izpovedi. S svojimi preprostimi besedami je glasnica očetnjave, prekmurske pokrajine in vseh ljudi.

Umetniško delo/Művei:

Vallomások/Izpovedi (pesmi, Murska Sobota, 1982).

hang mellett könyvillusztrációi is jelzik érdeklődésének sokszínűségét.

Művei: Mosolymorzsák (versek, Lendva, 1991); cor-kór/kór-kör (versek, Lendva, 1992); Az alsólendvai sajtó és néprajz 1889-1919 (tanulmány, Lendva, 1994); Ikonok (versek, Lendva, 1996); Jeles napok, népi ünnepek a Muravidéken (néprajzi monográfia, Lendva, 1999); Minden szó(l) (versek, Lendva, 2006); Könnyű versek (versek, Lendva, 2011).

ROZSMÁN ERZSÉBET (1934–)

Az általános iskolát Göntérházán végezte, majd a lendvai Varstroj vállaltban dolgozott, nyugdíjazásáig.

Verseinek hangulatát az álom, a múlt, az ifjúság élményei határozzák meg. A gyermekkor és a gyermekek iránti szeretet több verségen is helyet kapott. Munkásköltő vagyok – áll egyik vallomásában. Keresetlen szavakkal szól szűkebb pátriájáról és a muravidéki tájról, emberről.

Művei:

Vallomások (versek, Muraszombat, 1982).

SZOMI PÁL (1936–1989)

Petesházán született földműves családba, itt járja ki az általános iskolát, Lendván pedig az algimnáziumot. Újvidéken szerzett tanítói, oklevelet 1962-ben. Előbb Baranyában kezdi tanítói pályafutását, majd hazatérve az induló Muraszombati Rádió újságírója. 1966-ban a Újvidéken tanári oklevelet szerez, később pedig a Maribori Pedagógiai Akadémián szlovén nyelvből is diplomát szerez. A muravidéki általános iskolákban tanít nyugdíjazásáig, a magyar nyelv tanácsosa.

Elsősorban kisprózák szerzőjeként és regényíróként tartjuk számon. De ifjúkorában versekkel kezdte, ezek közül néhány antológiai fontosságú darab is akad. Novelláiban, laza szerkesztésű regényeiben a II. világháború utáni paraszti sors

SZOMI PÁL/PÁL SZOMI (1936-1989)

Rojen je bil v Petišovcih, v kmečki družini. Osnovno šolo je končal v rojstni vasi, nižjo gimnazijo pa v Lendavi. Leta 1955 je končal učiteljske v Subotici in delal v Vojvodini kot novinar na radiu, zatem pa se je preselil v Baranjo, kjer je delal kot učitelj. Leta 1962 se je vrnil v Mursko Soboto, kjer je bil zaposlen kot novinar na radiu. Leta 1963 je znova začel opravljati učiteljski poklic v Dolini, zatem v Čentibi in v Lendavi. Leta 1966 je diplomiral na fakulteti v Novem Sadu in postal profesor madžarskega jezika, v istem letu pa je zaključil tudi študij slovenskega jezika na Pedagoški akademiji v Mariboru. Do upokojitve je opravljal naloge pedagoškega svetovalca za madžarski jezik pri Zavodu za šolstvo - OE Murska Sobota.

Pál Szomi je predvsem pisec novel in romanov, a svoje ustvarjanje v rani mladosti je začel s pisanjem pesmi, ki opevajo ljubezen do rojstnega kraja, rodne grude, običaje kmečkega življa. Njegovo morje so bila zlatorumena polja pšenice in rži. V svojih novelah in romanih v lahkotnem stilu avtentično opisuje usodo kmečkega prebivalstva v Prekmurju po II. svetovni vojni. Presunljive zgodbe ljudi, začinjene z anekdotami in humorjem, dajejo njegovim delom poseben pečat. Njegov posthumno objavljen roman *Így kezdődött/Tako se je začelo* uvrščamo v sam vrh prekmurske madžarske proze.

Umetniška dela:

Őszirózsa/Astra (novele, Murska Sobota, 1977); *Szeretni kell/Ljubiti je treba* (roman, Murska Sobota, 1984); *Húzd rá, cigány!/Zaigraj, cigan!* (novele, Murska Sobota, 1987); *Így kezdődött/Tako se je začelo* (roman, Lendava, 2000).

SZÚNYOGH SÁNDOR/SÁNDOR SZÚNYOGH (1942-1998)

Rojen je bil v Dolnjem Lakošu. Njegovo prvo veliko doživetje je bilo povezano s preživetjem revnih ljudi obubožanega sveta, ki je zanj prisposoba za »zaročenega«. V osnovno šolo je hodil v rojstni vasi, leta 1963 pa je končal učiteljske v Murski Soboti. Do leta 1970 je poučeval v Domanjševcih na Goričkem. Diplomiral je na mariborski in subotiški univerzi in si pridobil naziv profesorja.

elevenedik meg, hol naturalisztikus hitelességgel. Írásművészetének, stílusának fontos eleme az anekdotikus humor. Poszthumusz regénye, *Így kezdődött* címmel a muravidéki prózairodalom csúcsát jelenti.

Művei: *Őszirózsa* (novellák, Muraszombat, 1977); *Szeretni kell* (regény, Muraszombat, 1984); *Húzd rá, cigány!* (elbeszélések, Muraszombat, 1987); *Így kezdődött* (regény, Lendva, 2000).

SZÚNYOGH SÁNDOR (1942–1998)

Alsólakosban született. Első nagy élménye volt a háború utáni szegény világ megélése, ahogy ő fogalmaz, a „jegyes világé”. Általános iskolába szülőfalujában járt, majd a 1963-ban elvégezte a muraszombati tanítóképzőt. Később a goricskói Domonkosfán tanított 1970-ig. Később a maribori pedagógiai főiskolán, majd pedig Szombathelyen tanári oklevelet szerez. A hatvanas évek közepétől versei a *Népújságban* és a *Naptárban* jelenteti meg. 1970-től a lendvai kétnyelvű általános iskolában tanít, majd rövid ideig fordítóként helyezkedik el a közigazgatásban, majd a *Népújság* munkatársa, 1971-től az évente megjelenő *Naptár* szerkesztője volt. Közben a *Lendvai Füzetek*- *Lendavski zvezki* időszakos, kétnyelvű kiadvány több számát is szerkeszti. 1992-től haláláig a Szlovén Tévé Lendvai Stúdiójának vezetője, igazgatója.

A szlovéniai magyar irodalom legeredetibb, legtöbbet fordított szerzője. Elsősorban költőként tartjuk számon, bár kultúrtörténeti, szerkesztői tevékenysége ugyanúgy jelentős. A muravidéki, az avantgard költői hagyomány jegyében kibontakozó költészetet ő teremtette meg, a 19. századi romantikusok (Petőfi, Arany) optimizmusával, dinamikájával és kritikusságával ötvözve. A *Tavaszwárás* antológiában megfogalmazott óhaja, vágya, hogy csak az irodalomnak élhessen, sohasem vált valóra.

Művei:

Halicánumi üzenet (versek, 1975); *Naj-Leg* (versek-fordítások, Ernest Ružičcsal, Muraszombat, 1977), *Hóvágy* (versek, Muraszombat, 1985), *Virágköszöntő*

V šestdesetih letih objavlja svoje pesmi v lokalnem časopisu Népújság in v letnem zborniku z naslovom Naptár. Od leta 1970 poučuje na Dvojezični šoli Lendava, zatem postane za krajši čas prevajalec v občinski javni upravi, nato sodelavec Népújsága, od leta 1971 pa še urednik Naptárja. Medtem je bil tudi večkrat urednik dvojezičnih izdaj edicije Lendvai Füzetek/Lendavski zvezki. Od leta 1992 pa do smrti je bil urednik in vodja lendavskega studia TV Slovenija. Njegova dela so najpogosteje prevodi del kakšnega madžarskega avtorja iz Slovenije. Smatramo ga predvsem za pesnika, a zelo pomembno je tudi njegovo uredniško in kulturno-zgodovinsko delo. Njegove stvaritve so glavni vzrok za razcvet avantgardne prekmurske poezije, oplemenitene s kritičnostjo, dinamiko in romantiko 19. stoletja (Petőfi, Arany). Velika želja, ki jo je zapisal v antologiji Tavaszcvarás/Čakajoč pomlad (antologija treh avtorjev: Szunyogha, Varge, Szomija), da bi se posvetil le književnosti, se mu ni uresničila.

Umetniška dela:

Halicánumi üzenet/Sporočilo iz Halicanuma (pesmi, Murska Sobota, 1975); Naj/Leg (pesmi, skupna izdaja z Ernestom Ružičem, Murska Sobota, 1977); Hóvágy/Hrepenenje po snegu (pesmi, Murska Sobota, 1985); Virágköszöntő/Cvetlična čestitka (otroške pesmi, Murska Sobota, 1987); Halicanumi rapszódia/Rapsodija iz Halicanuma (izbor pesmi iz let 1963-1989, Novi Sad - Lendava, 1991); Szlovén-magyar társadalmi-politikai műszótár/Slovensko-madžarski družboslovno-politični strokovni slovar (Lendava - Murska Sobota, 1990); Muravidéki kincsesláda/Prekmurska zakladnica (otroške igrice in ljudske pravljice, Lendava, 1997); Üdvözet Alsólendváról, Alsólendva képes levelezőlapokon/Pozdrav iz Dolnje Lendave, Dolnja Lendava na razglednicah 1889-1945 (spremni teksti, Lendava, 1997).

VARGA JÓZSEF/JÓZSEF VARGA (1930-)

Jezikoslovec, profesor, pesnik in pisatelj József Varga se je rodil leta 1930 v Virovitici na Hrvaškem. Osnovno šolo je končal v Genterovcih, učiteljišče pa v Murski Soboti. Učil je na večih osnovnih šolah v Prekmurju, leta 1966 pa je na Univerzi v Novem Sadu – na Oddelku za filozofijo dosegel višješolsko izobrazbo

(gyermekversek, Muraszombat, 1987); Halicanumi rapszódia (válogatott versek, Újvidék–Lendva, 1991). Muravidéki kincsesláda (gyermekjátékok-népmesék, Lendva, 1997); Üdvözet Alsólendváról, (kísérő szövegek, Lendva, 1997).

VARGA JÓZSEF (1930 -)

Varga József tanár, nyelvész, költő, író 1930-ban született a horvátországi Verőcén (ma: Virovitica). Az elemi iskolát Göntérházán, a tanítóképzőt Muraszombatban végezte. Több muravidéki általános és középiskolában tanított. 1966-ban szerzett főiskolai oklevelet magyar nyelvből és irodalomból az Újvidéki Egyetem Bölcsészettudományi Karán. Tanár oklevelet 1976-ban szerzett az ELTE Bölcsészettudományi Karán, ahol 1986-ban doktori vizsgát tett.

1980-tól nyugdíjba vonulásáig a Maribori Pedagógiai Kar Magyar Nyelv és Irodalom Intézetének tanszékvezető tanára volt.

A Tavaszvárás nemzedék tagja versekkel és elbeszélésekkel kezdte pályáját. Ezt a hagyományt később is folytatta kiteljesítve a gyermekeknek írt versekkel, mesékkel, ifjúsági regénnyel. Verseiben a magyarságféltés és a nyelv iránti hűség parancsa szólal meg elemi erővel. Elbeszéléseiben a paraszti hiedelemvilág valamint a háború okozta traumák kapnak hangot. Ezek később a „tudatformáló” nehéz történelmi időszakok tapasztalataival egészülnek ki.

Művei:

Naphívogató (gyermekversek, Muraszombat, 1974); Pásztortüzek (versek, Muraszombat, 1979); Élni (versek, Muraszombat, 1981); Sorvadó népem (elbeszélések, Lendva, 1990); Konokhit (versek, Lendva, 1992); Hang bona (válogatott gyermekversek, Lendva, 1995); Az ellopott tündér (mesék, Lendva, 1998); Nyelvhasználat, névdivat (tanulmány, Lendva, 1999); A lendvai vár kapitánya (ifjúsági regény, Lendva, 2001); Létforgác(s)ok (elbeszélések, Budapest, 2001); Mag–Szó–Álom... (versek, Budapest, 2001); Tar Mihály szüretjén (elbeszélő költemény, Budapest, 2002); Tavaszi ébredés (gyermekversek, Budapest, 2002); Életfojtó lánc (versek, Budapest, 2002); Tudatformáló idők (novellaregény,

iz književnosti in madžarskega jezika. Diplomsko profesorja je dosegel leta 1976 na Oddelku za filozofijo budimpeštanske Fakultete ELTE, kjer je leta 1986 tudi doktoriral. Od leta 1980 do upokojitve je bil predstojnik in profesor na Oddelku za madžarski jezik in književnost Pedagoške akademije Maribor.

Predstavniki književnikov „rodu Tavaszcvarása (Pričakovanja pomladi)” je svojo kariero umetnika začel s pesmimi in novelami. Zapuščino je kasneje nadgradil s pisanjem otroških pesmi, pravljic in mladinskih romanov. Njegove pesmi so glasen poziv, hkrati povelje k zvestobi madžarskemu jeziku. V njih izraža tudi bojazen za usodo madžarstva. Njegove navele pa so glasnice kmečkih vrah in navad ter travm, ki jih je povzročila vojna. Le-te je kasneje dopolnil s pripovedmi o oblikovanju zavesti na podlagi izkušenj iz - zgodovinsko gledano - težkih obdobj.

Umetniška dela:

Naphívogató/Glasnik sonca (otroške pesmi, M. Sobota, 1974); Pászortüzek/Pastirski ognji (pesmi, M. Sobota, 1979); Élni/Živeti (pesmi, M. Sobota, 1981), Sorvadó népem/Moje hirajoče ljudstvo (novele, 1990); Konokhit/Kljubovalna vera (pesmi, Lendava, 1992); Hang bona/Čar glasu (izbor otroških pesmi, Lendava, 1995); Az ellopott tündér/ Ukradena vila (pravljice, Lendava, 1998); Nyelvhasználat, névdivat/Uporaba jezika, modna imena (študija, Lendava, 1999); A lendvai vár kapitánya/Kapitan lendavskega gradu (mladinski roman, Lendava, 2001); Létforgácsok/Opilki obstoja (novele, Budimpešta, 2001); Mag – Szó - Álom .../Seme - beseda - sanje ... (pesmi, Budimpešta, 2001); Tar Mihály szüretjén/Na trgatvi Mihálya Tare (pripovedna pesnitev, Budimpešta, 2002); Tavaszi ébredés/Pomladno prebujanje (otroške pesmi, 2002); Életfojtó lánc/Daveča veriga (pesmi, Budimpešta, 2002); Tudatformáló idők/Časi oblikovanja zavesti (roman - novela, Pilisvörösvár, 2005); Az apró pásztortüzek bennem égnek .../Drobni pastirski ognji gorijo v meni (izbor pesmi, Lendava, 2005) itd.

VLAJ LAJOS/LAJOS VLAJ (1904-1966)

Lajos Vlaj je bil prvi pesnik - pionir madžarske književnosti v Sloveniji in neutrudni politični ter kulturni voditelj manjšine. Rojen je bil v Spodnji ulici v Lendavi v

Pilisvörösvár, 2005), Az apró pásztortüzek bennem égnek... (válogatott versek, Lendva, 2005) stb.

VLAJ LAJOS (1904-1966)

A szlovéniai magyar irodalom első költője, fáradhatatlan politikai és kulturális vezetője sokgyermekes családban született Lendván, az Alsó utcában. Az elemi iskola és a négy polgári elvégzése után gimnáziumba szeretett volna iratkozni, tanárnak készült, de mivel tanítatását nem tudta vállalni a család, ő is apja mesterségét választja, cipészinasnak áll.

A harmincas években megismerkedik a munkásmozgalom, a magyarok bevonulása után letartóztatják, előbb Muraszombatban, majd Szombathelyen és Pécssett raboskodik. Itt írja a börtönmagányban legmegrázóbb, expresszív töltetű verseit (pl. Körséta a fegyházudvaron, Csak tenyérnyi résen), háborús témájú verseit a vajdasági Híd és a Kalangya is közölte. A második világháború után előbb fordítóként, majd a lendvai könyvkereskedésben dolgozott eladóként. A szlovéniai magyarság első kisebbség-politikusa, aki a közművelődés fejlesztésére is nagy hangsúlyt fektetett. Verseiben a magyar népies líra hagyományait követi, de Ady és Illyés Gyula is hatottak rá. Fordítóként is ismert: Prešeren Pohárköszöntőjét és más verseit, Kajuh és a kortárs szlovén költők verseit ültette át magyar nyelvre.

Művei:

Versek, (versek, Muraszombat, 1961); Szelíd intés, (poszthumusz versek, Muraszombat, 1967).

ZÁGOREC–CSUKA JUDIT (1967 –)

Göntérházán született. Az általános iskola elvégzése után a lendvai kétnyelvű középiskolában érettségizett, majd a budapesti ELTE Bölcsészettudományi Karán folytatta tanulmányait. Magyar–könyvtár szakon szerzett diplomát 1991-ben. Néhány évig a Népújság kulturális rovatának újságírója. Majd 1994-től előbb

družini z veliko otroki. Po končani osnovni in štiriletni meščanski šoli se je želel vpisati v gimnazijo in postati profesor, a za družinski proračun je bilo takšno šolanje prevelik zalogaj, zato je izbral poklic, ki ga je opravljal tudi njegov oče in postal vajenec - čevljar.

V tridesetih letih spozna delavsko gibanje. Posledica madžarske zasedbe Prekmurja je bila, da ga večkrat aretirajo in zaprejo. Tako ždi med zaporniškiimi zidovi v Murski Soboti, Sombotelu in Pécsu. Tu, v samoti zapora, napiše svoje najbolj izrazne in pretresljive pesmi (npr. Körséta a fegyházudvaron/Krožni sprehod po dvorišču kaznilnice, Csak tenyéryni résen/Ob reži, veliki za dlan). Pesmi z vojno tematiko so bile objavljene v mesečnikih v Vojvodini: Híd in Kalangya. Po drugi svetovni vojni je delal najprej kot prevajalec, nato pa se je zaposlil kot prodajalec v lendavski knjigarni. Samatramo ga za prvega politika in borca za pravice madžarske manjšine v Sloveniji, ki pa je veliko vlagal tudi v njen prosvetni razvoj. V svojih pesmih sledi lirični zapuščini madžarskih ljudskih pesmi, velik vpliv na njegovo delo pa sta imela tudi madžarska pesnika Endre Ady in Gyula Illyés. Njegovi poznejši soneti so utelešenje izvirnega notranjega glasu in njegovih oblikovnih eksperimentov. Kot prevajalec je zaslovel s prevodom Prešernovih pesmi, predvsem Zdravljice, prevedel pa je tudi dela Kajuha in njegovih sodobnikov.

Umetniška dela:

Versek/Pesmi (pesmi, 1961); Szelíd intés/Krotko svarilo (posthumno objavljene pesmi, 1967).

ZÁGOREC-CSUKA JUDIT/JUDIT CSUKA-ZÁGOREC (1967-)

Rodila se je v Genterovcih. Po končani osnovni šoli je maturirala na Dvojezični srednji šoli Lendava. Študij je nadaljevala na Oddelku za filozofijo Fakultete ELTE v Budimpešti in leta 1991 pridobila diplomo iz knjižničarstva. Zatem je bila nekaj let urednica strani o kulturi pri Népújságu. Od leta 1994 je bila profesorica madžarskega jezika na Dvojezični srednji šoli Lendava, kmalu zatem pa na Dvojezični osnovni šoli I Lendava, oziroma je še zdaj zaposlena v tej ustanovi hkrati tudi kot knjižničarka.

a kétnyelvű középiskolában, majd az 1. Számú Lendvai Kétnyelvű Általános Iskolában magyartanár, jelenleg az iskola könyvtárának vezetője. 2006-ban a budapesti egyetem Könyvtártudományi és Informatikai Tanszékén doktorált.

Korai verseiben a Szunyogh Sándor-i minimalista irányvonal folytatója, a női és a szerelmi téma 21. századi megfogalmazására tesz kísérletet. A családi hagyomány, a szülőföld szeretete és a kulturális hagyomány, valamint a kisebbségi létezés viszontagságai is helyet kapnak verseiben. A magyarsággond és a határon túlra való „visszatérés” vágya, romantikus elvágódással, új témaként jelenik meg költészetében.

Művei:

Viharverten (versek, Lendva, 1997); Kiűzve az édenből (versek, Lendva, 2003); Szétszakadt táj (versek Kardos Ferencsel, Nagykanizsa-Lendva, 2005); V ognjenem kresu (versek szlovén nyelven, Muraszombat, 2001); Slepici na zemljevidu, Muraszombat, 2003); Sivatagi szélben (versek és műfordítások, Pilisvörösvár, 2011); V sebi zate (szlovén nyelvű válogatás, Muraszombat, 2010).

Tanulmány, esszé: Gábor Zoltán festőművész portréja (képzőművészeti írás, Lendva, 2002); A családom anyanyelve, (tanulmány, Pilisvörösvár, 2008); A Zrínyiek nyomában (tanulmány, Pilisvörösvár, 2009).

Leta 2006 je doktorirala na univerzi v Budimpešti, na Oddelku za informatiko in knjižničarstvo.

V zgodnjih delih je sodobnica Sándorja Szúnyogha, kasneje pa poskuša zasnovati lik zaljubljene ženske 21. stoletja. Njena družinska in kulturna zapuščina, ljubezen do domovine, kasneje pa še neprijetnosti, povezane z obstojem manjšine, so teme, ki jim je vdihnila življenje v svojih pesmih. Skrb za madžarstvo, pobožna, večno romantična želja po vrnitvi v domovino, ki je ostran meje, so novejšje vsebine njene poezije.

Umetniška dela:

Viharverten/Razburkano (pesmi, Lendava, 1997); V ognjenem kresu (pesmi v slovenskem jeziku, Murska Sobota, 2001); Slepci na zemljevidu (pesmi, Murska Sobota, 2003); Kiűzve az édenbűl/Izgnana iz paradíža (pesmi, Lendava, 2003); Szétszakadt táj/ Razcefrana pokrajina (s Ferencem Kardosem v ciklu Kettűshangzat/Dvojni zven, pesmi, Nagykanizsa - Lendava, 2005); V sebi zate (izbor pesmi v slovenščini, Murska Sobota, 2010); Sivatagi szűlben/V puščavskem vetru (pesmi in knjižni prevodi, 2011).

Študije, eseji: Gábor Zoltán festűművész portréja/Portret slikarja Gáborja Zoltána (likovno pisanje, Lendava, 2002); A családom anyanyelve/Materni jezik moje družine (študija, Pilisvörűsvár, 2008); A Zrínyiek nyomában/Po sledeh Zrinskih (študija, Pilisvörűsvár, 2009).

Kazalo

Tartalomjegyzék

<i>Dragi Bralec!</i>	6
<i>Kedves Olvasó!</i>	7
<i>Seznam avtorjev</i>	10
<i>A szerzők</i>	11

PÁL SZOMI / SZOMI PÁL

Pesem žanjcev	12
<i>Aratódal</i>	13
Darilo za 8. marec	14
<i>Márciusi ajándék</i>	15
Ljudem - ?	16
<i>Emberekhez - ?</i>	17
Veliko pranje	18
<i>Nagymosás</i>	19

JÁNOS TOPLAK / TOPLAK JÁNOS

Jaz-pesmi	20
<i>Én-versek</i>	21
Ne maram	22
<i>Nem szeretem...</i>	23

ALBERT HALÁSZ/ HALÁSZ ALBERT

Štorkelj še ni	24
<i>A gólyák még nem</i>	25
Bil sem in bom še	28
<i>Voltam s leszek</i>	29
Sablja in vinski jahač	30
<i>Kard és borlovag</i>	31
Luč ne ostaneš	32
<i>Nem maradsz fény</i>	33
Navadno sporočilo iz steklenice: Pismo vladar(je)m	34
<i>Palackposta, címként jobb híján: Levél az uralkodó(k)hoz</i>	35

Alternativa	36
Alternatíva	37
Kar je moja pesem	38
Ami a versem	39

ZSUZSANNA BÁTI KONCZ/BÁTI KONCZ ZSUZSANNA

Sporočilo	40
Üzenet	41
Stebelce na tvoji dlani	42
Egy szál fű a tenyeredben	43
Razglednica iz Lendave za mojo mamo	44
Lendvai képeslap anyámnak	45
Rebellio II	48
Rebellio II.	49
Popotnica	52
Útravaló	53

LÁSZLÓ GÖNCZ/ GÖNCZ LÁSZLÓ

Ponižani	56
Megalázottak	57
Pesimizem	60
Pesszimizmus	61
Lendava	62
Lendva	63
Grenkobe našega madžarstva	66
Magyarságunk keserűi	67

JUDITA ZÁGOREC-CSUKA/ ZÁGOREC-CSUKA JUDIT

Rodna gruda	70
Szülőföldem	71
Hočem	72
Azt akarom	73
Služenje	74
Szolgálat	75
Bog moj	78
Istenem	79

LAJOS VLAJ/ VLAJ LAJOS

Zemlja draga	80
Drága föld	81
Somrak	82

ERZSÉBET ROZSMÁN/ ROZSMÁN ERZSÉBET

Naj bom zima bela	84
Legyek fehér tél	85

JÓZSEF VARGA/ VARGA JÓZSEF

Priznanje	86
Vallomás	87
Pastirski ognji	88
Páztortüzek	89
Moje pesmi	90
Verseim	91
Pod vrtovi Mostja	92
A hídvégi kertek alatt	93
Po štiridesetih letih	94
Negyven év után	95
Našla sva se	96
Találkoztunk	97
Pošlji luč	98
Küldd a fényt!	99
Žerjavica v meni	100
Parázs volt bennem	101
Moja vas	102
Az én falum	103
Rojen lepi Zala-Zajki	104
Szép Zalánk szülötte	105
Žar kljub temu zagorel je	106
Mégis fény gyúlt	107
Jesenske misli	108
Őszi gondolatok	109
Seme – Beseda – Sanje	110
Mag-Szó-Álom...	111
Nostalgija	112
Nosztalgia	113
Do kdaj Madžar Madžar bo še?!	114
Meddig magyar a magyar?!	115
Prekmurskim Madžarom	116
A muravidéki magyarokhoz!	117
Marčevska pesem	118
Márciusi dal	119
Ni vseeno	120
Nem mindegy	121

Napitnica za vstop v 21. stoletje	124
21. századi bordal	125
Izpovedati se je treba, izpovedati (Madžar – Madžaru v solidarnosti)	128
Vallani kell, mindig vallani (a magyar-magyar szolidaritásról)	129
Skoraj graditelju v bran pokvarjen(osti)	132
Ódaféle az Építőnek, rontás(ok) ellen	133
Psalm XX	140
Psalm XX.	141
Misel, ki prodira v kamen	146
Kőben nyíló gondolat	147
Dobro bi bilo	152
Jó lenne	153
Brenkalnik v Sveti levici kralja Štefana	156
István királyunk Szent Baljában pengető	157
Srčno brezsrčen	166
Szíves szívtelen	167
Molitev	168
Fohász	169
Metulj II	170
Lepke II.	171
Dnevno si govorimo	172
Naponta mondogatjuk	173
Jesenska pesem, oziroma kako dejstvo spravimo s prestola	174
Őszi vers, avagy egy fogalom detronizálása	175
Samo spoznanje je tvoje "Csak a tudata a tiéd..."	178
V drhteči luči	184
Didergó fényben	185
Beseda, znak, jezik	188
Szó, jel, nyelv	189
Oda ljubljenemu povratniku	192
Óda a hazatérőhöz	193
Brez gozda	200
Erdőtlenül	201

Od tedaj	202
Azóta	203
Rodni kraj	206

Szülőfalum	207
Objokujem	208
Sirató	209
Po sledeh naroda	210
Nemzetiségi sorson	211
Pričakovanje pomladi	212
Tavaszcvarás	213
A si videl?	214
Láttad?	215
Ob rojstvu	218
Induláskor	219
Radost življenja	220
Életöröm	221
Nosači bakel	222
Fáklyavivők	223
Ithaka	224
Ithaka	225
Ko jadraš na morju svojih sanj	226
Ha álmok tengerén hajózol...	227
Poskusil bom	228
Megpróbálok	229
Osamljen zvečer	230
Egy este egyedül	231
Razmišljanja o jeseni in minljivosti	232
Gondolatok az őszi-ről és az elmúlásról	233
Pismo iz Halicanuma	234
Halicánumi üzenet	235
Naših pesmi glinaste table	236
A vers agyagtáblái	237
Brez oklevanja	238
Rendületlenül	239
<i>O avtorjih</i>	242
<i>A kötet szerzőiről</i>	243
<i>Kazalo</i>	260
<i>Tartalomjegyzék</i>	261

a tanárok e-kompetenciái a kétnyelvű iskolákban
e-kompetence učiteljev v dvojezičnih šolah

Lendava - Lendva, 2013

Ábécé

a tanárok e-kompetenciái a kétnyelvű iskolákban
e-kompetence učiteljev v dvojezičnih šolah

Magyar
Nemzetiségi
Művelődési
Intézet

Zavod za
kulturo
madžarske
narodnosti

REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT**

Naložba v vašo prihodnost

OPERACIJO DELNO FINANCIRA EVROPSKA UNIJA
Evropski socialni sklad

Operacijo delno financira Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada
ter Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport.

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap és a Szlovén Köztársaság
Oktatási-, Tudományos- és Sportminisztériuma társfinanszírozásával valósul meg.